

Cuprins

Context	7
Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală	8
1. ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI ALUNIȘ	10
1.1. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND AȘEZAREA ȘI POZIȚIA GEOGRAFICĂ A COMUNEI ALUNIȘ	11
1.1.1. Așezare și vecinătăți	11
1.1.2. Suprafața fondului funciar	12
1.2. SCURT ISTORIC	13
1.3. PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC.....	15
1.3.1. Indicele dezvoltării umane locale (IDUL)	15
1.3.2. Evoluția demografică a comunei Aluniș.....	15
1.3.3. Repartiția pe sexe	16
1.3.4. Piramida vârstelor.....	17
1.3.5. Evoluția sporului natural.....	18
1.3.6. Componenta confesională.....	19
1.3.7. Componenta etnică	20
1.4. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	21
1.4.1. Accesibilitate.....	21
1.4.2. Rețeaua de drumuri.....	22
1.5. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ.....	23
1.5.1. Rețeaua de apă și canalizare.....	23
1.5.2. Energie electrică și termică.....	23
1.5.3. Telecomunicații	24
1.6. PROFILUL ECONOMIC AL COMUNEI	25
1.7. INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ	28
1.7.1. Starea infrastructurii.....	28
1.7.2. Populația școlară pe niveluri de educație	29
1.7.3. Personal didactic pe niveluri de educație	29
1.8. CONDIȚII CLIMATICE ȘI DE MEDIU	30
1.8.1. Clima și rețeaua hidrografică	30
1.8.2. Arii naturale protejate	30
1.8.3. Gestiunea deșeurilor și protecția mediului	31

1.9. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ.....	33
1.9.1. Valoare naturală ridicată (HNV)	33
1.9.2. Culturile și producția vegetală.....	33
1.9.3. Zootehnia.....	34
1.9.4. Forme asociative pentru activitățile agricole	35
1.10. INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE SOCIALE.....	37
1.10.1. Infrastructura sanitară.....	37
1.10.2. Comunități marginalizate	37
1.10.3. Servicii sociale.....	38
1.11. CULTURĂ ȘI TURISM.....	39
1.12. COOPERARE ȘI ASOCIAȚII DE INTERES PUBLIC.....	41
1.12.1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ”	41
1.12.2. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „AQUA INVEST MUREȘ”	42
1.12.3. Asociația Intercomunitară de Utilitate Publică „Mureș Călimani”	42
1.12.4. Asociația Intercomunitară a Văii Mureșului – de utilitate publică	42
1.12.5. Asociația „Microregiunea Valea Mureșului – Zona Reghin”	42
1.12.6. Grupul de Acțiune Locală „Defileul Mureșului Superior”	43
1.12.7. ADI Progaz Mureș-Valea Mureșului Superior	43
1.12.8. Asociația Comunelor din România	44
1.12.9. Localități înfrățite	44
1.13. ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE	46
1.13.1. Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență	46
2. PARTEA II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2021 – 2027	47
2.1. CONTEXT DE DEZVOLTARE.....	48
2.1.1. Contextul european	48
2.1.2. Context național	50
2.1.3. Context Regional.....	52
2.2. CONSULTARE PUBLICĂ PENTRU ELABORAREA STRATEGIEI	53
2.2.1. Sondaj de opinie cetățeni	53
2.2.2. Sondaj de opinie agenți economici.....	68
2.3. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE	75
2.4. ANALIZA SWOT.....	76
2.5. PRIORITĂȚI, MĂSURI ȘI INVESTIȚII PROPUSE PENTRU PERIOADA 2021 - 2027	88

2.6. PORTOFOLIUL DE PROIECTE	92
2.7. POTENȚIALE SURSE DE FINANȚARE ÎN PERIOADA 2021–2027.....	96
2.7.1. Fonduri europene	96
2.7.2. Programe cu finanțare de la bugetele naționale	102
2.8. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ.....	108
2.8.1. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală	108
2.8.2. Prioritizarea portofoliului de proiecte	109
2.8.3. Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală	109
2.8.4. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală	110
2.8.5. Indicatori de monitorizare	110
2.9. BIBLIOGRAFIE.....	114
2.9.1. Documente strategice	114
2.9.2. Alte surse	114
2.9.3. Pagini web.....	114

ECHIPA DE ELABORARE:

PRIMAR: KRISTÓF JÓZSEF-LORÁNT

VICEPRIMAR: VARGA JÓZSEF

SECRETAR GENERAL: KOCSIS ANDRÁS

CONSULTANT DE SPECIALITATE:

SC MEDIA MARKETING SRL

Târgu Mureș, Str.Cuza Vodă nr.8

540027, Județul Mureș, România

Tel.: 0372 897 694 Fax: 0372 779 018

e-mail: office@3mc.ro; www.3mc.ro

Manager proiect	Ec. Mărăcine Anca
Expert financiar și analiză socio-economică	Ec. Alexandru Oana
Expert în programe cu finanțare nerambursabilă	Ec. Resteșan Hortensia Rozalia Violeta
Expert în planificare strategică regională, politici publice	Cătană Marius Cristian
Expert dezvoltare durabilă și protecția mediului	Cengher Călin Bogdan
Expert în domeniul mobilității urbane și rurale	Ing. Pop Andrei Nicolae
Expert marketing și publicitate	Balázs-Oldal Dezső

CU SPRIJINUL COMPARTIMENTELOR APARATULUI DE SPECIALITATE AL COMUNEI

- Cabinet primar
- Compartiment financiar-contabil și resurse umane
- Compartimentul amenajarea teritoriului și urbanism
- Compartimentul fond funciar
- Compartimentul registru agricol
- Compartimentul asistență socială și autoritate tutelară
- Compartimentul administrativ
- Bibliotecar

ABREVIERI:

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

ADI – Asociația de Dezvoltare Intracomunitară

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

FSE - Fondul European Social

GAL – Grup de Acțiune Locală

HNV – High Nature Value – Valoare naturală ridicată

ITI - Investiția Teritorială Integrată

IDUL – Indicele dezvoltării umane locale

ICPE - Institutul de Cercetare și Producție în Electrotehnică

POCU – Programul Operațional pentru Capital UMAN

PNDL – Programul Național de Dezvoltare Locală

PNDR – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală

PNRR – Programul Național de Redresare și Reziliență

SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (Acronim – Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități, Amenințări)

UAT – Unitate Administrativ Teritorială

Stimați cetățeni!

Dezvoltarea comunei Aluniș este prioritatea noastră! Orice proces de dezvoltare trebuie să înceapă cu o etapă de planificare riguroasă, cuprinzătoare și cât mai atent realizată, acesta fiind întocmai scopul acestui document strategic.

Strategia de dezvoltare locală, reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare

locală. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Așadar, rolul Strategiei de dezvoltare a comunei Aluniș, pentru perioada 2021 – 2027, este de a identifica, demara și finaliza proiectele prin care vom reuși să modernizăm comuna în care trăim noi și copiii noștri. Avem nevoie de o infrastructură modernă, de o economie locală dezvoltată care să asigure cât mai multe locuri de muncă, de infrastructură educațională și socială la standarde europene, de locuri de joacă și de recreere care să aducă calitatea vieții cât mai aproape de calitatea oferită de mediile urbane, precum și de o administrație cât mai apropiată de cetățenii săi.

Dorința oricărei administrații este de a guverna într-o manieră cât mai bună cu putință, fiind conștientă că resursele de care dispune aparțin colectivității, resurse de a căror permanentă dezvoltare se face direct răspunzătoare.

În calitate de primar al comunei Aluniș, mulțumesc tuturor celor implicați în procesul de elaborare al strategiei, precum și pentru întreaga implicare în procesul de dezvoltare al comunei demarat până la acest moment.

Am încredere că împreună vom reuși să atingem cât mai mult din viziunea orizontului 2027.

JÓZSEF-LORÁNT KRISTÓF

Primar Comuna Aluniș

Context

Strategia de dezvoltare locală face posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Strategia de dezvoltare locală este caracterizată de următoarele trăsături:

- imagine asupra viitorului,
- creativitate,
- flexibilitate,
- proactivitate,
- creață pentru acțiune,
- orientare spre schimbare,
- orientare spre un câștig durabil.

Astfel planificarea strategică poate fi definită drept un proces de management care va permite Unității Administrativ Teritoriale să se concentreze asupra alinierii eficiente a resurselor existente și potențiale cu obiectivele stabilite pe termen mediu și lung.

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Aluniș pentru perioada 2021–2027, reprezintă principalul document strategic care stă la baza dezvoltării comunei în perioada viitoare. Dezvoltarea locală se poate defini ca un proces în care demersurile administrației publice sunt unite cu acelea ale oamenilor, cu scopul de a îmbunătăți condițiile sociale, culturale și economice ale comunității. Dezvoltarea locală este deci cel mai strâns legată de conceptul de parteneriat care asigură accesul la toate resursele necesare, bazându-se atât pe participarea celor care reprezintă anumite interese, cât și pe disponibilitatea administrației publice de a forma parteneriate cu grupuri, organizații sau instituții.

Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare locală

Elaborarea strategiei cuprinde o analiză complexă privind stadiul de dezvoltare al teritoriului, o privire de ansamblu a oportunităților de dezvoltare aferente perioadei strategice și măsuri concrete pentru dezvoltarea teritorială în acord cu documentele strategice europene, naționale și județene.

Documentul strategic a fost realizat cu sprijinul compartimentelor de specialitate ale Primăriei Aluniș, care au pus la dispoziție toate datele necesare, și studiile realizate și cu sprijinul comunității locale, care și-a exprimat opinia în sondajele realizate și a participat la consultările publice realizate.

Așadar, pentru elaborarea documentului strategic s-au parcurs următoarele etape:

Elaborarea analizei socio-economice a teritoriului acoperit de strategie

O primă etapă în elaborarea analizei diagnostic a teritoriului a presupus consultarea stakeholderi-lor și implicarea principalilor actori în dezvoltarea locală. Dezvoltarea documentului de planificare strategică este un proces consultativ implicând :

Societatea civilă formată din rezidenții comunei, care au aceleași interese și care își dedică timpul, cunoștințele și experiența pentru a-și promova și apăra aceste drepturi și interese

Mediul de afaceri, reprezentat de reprezenați ai întreprinderilor care își desfășoară activitatea pe raza comunei.

Statul, reprezentat la nivelul comunității prin Administrația Publică Locală.

O altă etapă a elaborării analizei socio-economice a comunității locale a presupus elaborarea analizei diagnostic pe baza cercetărilor fundamentate, pe studiul documentelor, sondajelor și a datelor statistice:

- analiza tuturor documentelor realizate la nivelul comunei;
- culegerea informațiilor despre comunitate (studiu de opinie asupra populației, studiu asupra mediului de afaceri, studiu asupra capacității administrative și date oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică);
- analiza SWOT.

Elaborarea strategiei de dezvoltare și a portofoliului de proiecte

Consultările din teren și analiza aprofundată a domeniilor de dezvoltare și infrastructurii actuale, au condus la identificarea punctelor slabe și a punctelor tari ale teritoriului local și implicit la identificarea principalelor nevoi de dezvoltare.

Pe baza nevoilor identificate, coroborate cu viziunea pentru 2027, s-a elaborat strategia de dezvoltare locală, cuprinzând domeniile prioritare de dezvoltare, precum: infrastructură,

educație, sănătate, mediu, cultură, turism, sport, recreere și agrement, asistență socială, administrație, digitalizare ș.a.

Consultare publică

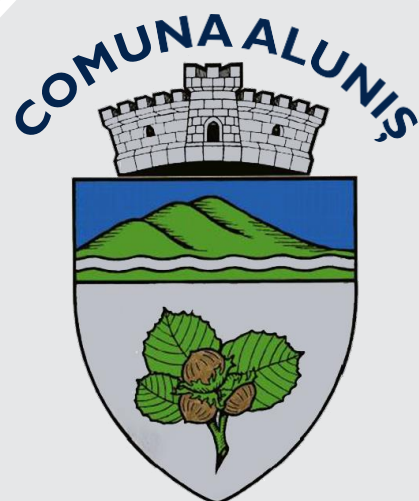
Implicarea comunității locale reprezintă unul dintre cei mai importanți pași în realizarea strategiei de dezvoltare locală, deaceea documentul programatic a fost supus consultării publice, proces în urma căruia persoanele interesate au avut ocazia de a formula propuneri de proiecte și recomandări.

Redactarea documentului final

Documentul strategic a fost finalizat ținând cont de sugestiile și opiniile formulate din partea factorilor interesați urmând a fi aprobat prin Hotărârea Consiliului Local.

1.

ANALIZA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI

1.1. Considerații generale privind așezarea și poziția geografică a comunei Aluniș

1.1.1. Așezare și vecinătăți

ALUNIȘ, denumită în maghiară Magyaró, iar în germană Haseldorf, este o comună compusă din trei sate:

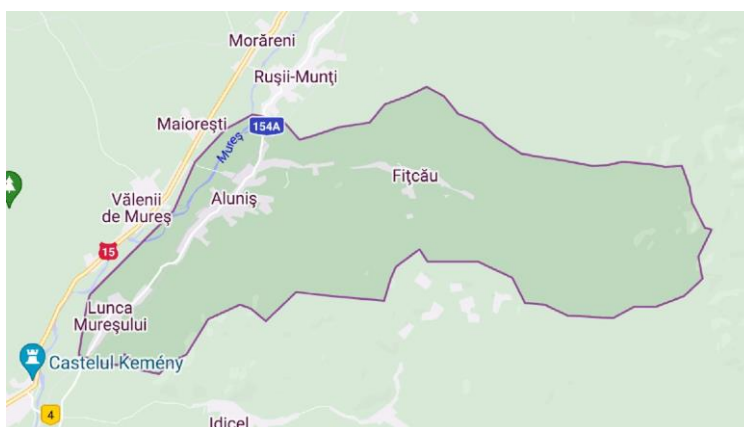
- satul Aluniș – reședința comunei,
- satul Fițcău,
- satul Lunca Mureșului.

Comuna este amplasată în pitorescul cadru natural al spațiului carpato-danubian, situat în partea central-nordică a României, în Podișul Transilvaniei. Din punct de vedere administrativ comuna aparține județului Mureș, parte din Regiunea Centru.

Comuna este așezată pe malul stâng al râului Mureș, la 18 km distanță de municipiul Reghin și la 50 km de reședința de județ, municipiul Târgu Mureș. Altitudinea medie a comunei este de 418 - 424 m de la nivelul mării .

Comuna se învecinează:

- la nord cu hotarul localității Rușii – Munți;
- la sud cu hotarul localității Idecu de Sus;
- la est cu hotarul localității Idicel Pădure și Vârful Zăspad;
- la vest este delimitat de râul Mureș.

Aspectul actual al reliefului în zona Aluniș, este rezultatul evoluției desfășurate în neogen și cuaternar, ca urmare a condițiilor favorabile pe care le-a oferit acest teritoriu pentru activitatea factorilor modelatori.

Disponând de condiții naturale deosebit de variate și prielnice unei ample dezvoltări economice comuna Aluniș este favorizată de un relief armonios. La hotarele estice ale comunei se ridică Vârful Zăspadului (1.241 m) unul dintre cele mai înalte vârfuri ale Munților Ghurghiului. Către N-E se văd culmile Munților Călimani, cel mai apropiat punct de importanță

fiind Vârful Scaunul Domnului având înălțimea de 1.381 m. Datorită reliefului și poziției sale geografice zona comunei Aluniș se caracterizează printr-un climat temperat-continental.

1.1.2. Suprafața fondului funciar

Teritoriul comunei se întinde pe o suprafață de 4065 ha. După forma de proprietate, 74% din totalul suprafeței este în proprietate privată, diferența de 26% aparținând domeniului public al unității administrativ teritoriale.

Se remarcă suprafețe importante ale terenurilor agricole ce ocupă 74,81% din totalul teritoriului, predominând suprafețele ocupate de fânețe. De asemenea pădurile și vegetația forestieră ocupă suprafețe însemnate, reprezentând 21,23% din totalul teritoriului.

Denumire	Total hectare	din care proprietate privată - hectare - 2021
Total suprafață	4065	3015,1
Agricolă	3041,3	2495,5
Arabilă	541	518
Pășuni	952	498,5
Fânețe	1509,3	1.479
Vii și pepiniere viticole	0	0
Livezi și pepiniere pomicole	39	32
Terenuri neagricole total	1023,7	519,6
Păduri și altă vegetație forestieră	863	382
Suprafață ocupată cu ape și/sau bălți	0,70	0,60
Ocupată cu construcții	78	76
Căi de comunicații și căi ferate	12	0
Terenuri degradate și neproductive	70	61

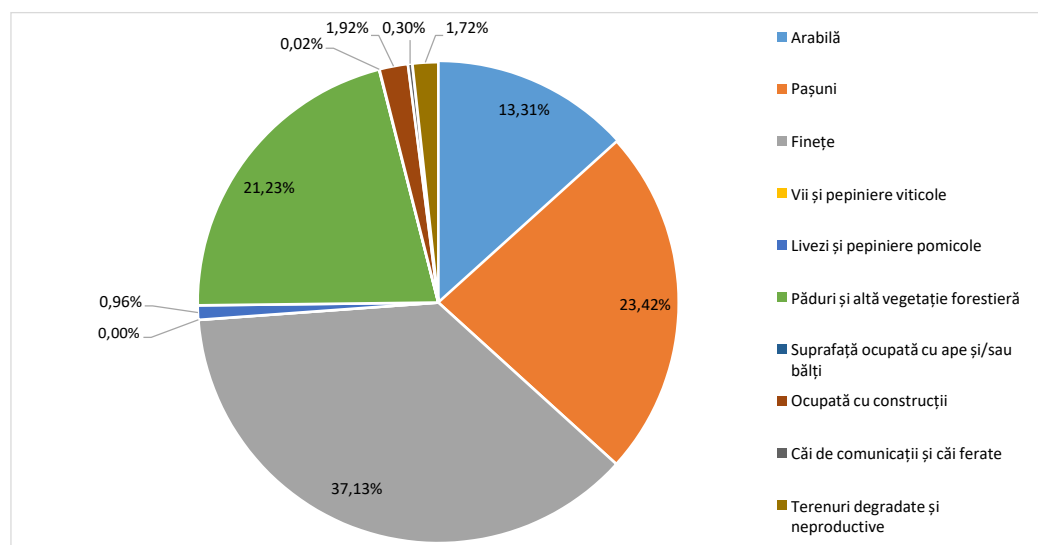

Figura nr.1. Suprafața fondului funciar după utilizare în comuna Aluniș

1.2. Scurt istoric

Satul Aluniș este unul dintre cele mai vechi așezări rurale de pe cursul superior al Mureșului. Datorită condițiilor climatice favorabile, teritoriul comunei este locuit din cele mai vechi timpuri. Cu ocazia săpăturilor ocazionale au fost descoperite diferite urme arheologice. Astfel au fost identificate de către specialiști, unelte din epoca pietrei, unelte, arme și ceramică din epocile bronzului și a fierului.

Prima atestare documentară a localității datează din anul 1228, când numele satului apare într-o diplomă regală sub forma de „locus qui vocatur Mogorreuu”. Conform conținutului diplomei, regele Ungariei Andrei al II-lea dăruiește domeniul de la Geaca și Gorenii lui Dionisie al II-lea din neamul Tomai, de la care se trage și familia Bánffy – cel mai important posesor din localitate.

Începuturile istoriei medievale a localității datează din secolele XI–XII, când odată cu organizarea apărării granițelor estice ale Regatului Ungariei, în partea estică a Transilvaniei s-au stabilit așezări de maghiari, secui, uzi și pecenegi. Au fost formate și domenii regale.

Posesorii satului au contribuit la ridicarea construcțiilor laice și eclesiastice din localitate. Astfel, comitele Tamás de Losonci-Bánffy construiește o cetate la începutul secolului al XIV-lea. Cetatea, numită „Mentővár”, a servit ca loc de refugiu pentru populația satului, până în a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

Tot familia Bánffy a ridicat un castel fortificat la sud de biserica reformată. Documentele vremii păstrează descrierea frumuseții și bogăției acestui castel din timpul doamnei Alia Maria, posesoara renumită a satului de la mijlocul secolului al XVII-lea. Năvălirea tătarilor dintre anii 1658-1661 a distrus și această construcție.

Biserica reformată datează de la începutul secolului al XIV-lea. A fost construită în stil gotic din donația patronului Tamás. Biserica a fost lărgită în secolul al XV-lea. Turnul bisericii a fost ridicat în 1823 din ruinele cetății Mentővár.

Prima biserică ortodoxă din lemn a fost construită în prima jumătate a secolului al XVIII-lea din donația familiei Bánffy. În locul bisericii din lemn, în 1824 a fost ridicată actuala clădire a bisericii ortodoxe.

Heraldica Locală

Stema comunei Aluniș, a fost aprobată prin Hotărârea nr.1379/2007 privind aprobarea stemelor comunelor Aluniș, Bahnea și Coroisânmartin, județul Mureș și se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile tăiate rotunjit.

În partea superioară, în câmp albastru, se află o formă muntoasă verde, cu trei vârfuri, având la bază o bandă undată de argint.

În vârful scutului, în câmp argintiu, se află o crenguță verde de alun cu trei frunze și trei alune de aur.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Forma muntoasă reprezintă Munții Gurghiului și vârful Zăspad¹.

¹ Hotărârea nr. 1379/2007 privind aprobarea stemelor comunelor Aluniș, Bahnea și Coroisânmartin, județul Mureș, Anexa1.1.

1.3. Profil socio-demografic

1.3.1. Indicele dezvoltării umane locale (IDUL)

Indicele dezvoltării umane locale este o măsură comparativă a speranței de viață, alfabetizării, învățământului și nivelului de trai. Elaborarea indicelui dezvoltării umane survine pe fondul preocupărilor de constituire a unui sistem de indicatori sociali.

Valoarea IDUL pentru comuna Aluniș este de 49,30, comuna ocupând locul 80 din cele 103 unități administrativ teritoriale ale județului Mureș, și respectiv locul 68 dacă luăm în considerare doar cele 90 localități din mediul rural.

Valoarea ridicată a indicelui dezvoltării umane locale, reflectă o situație favorabilă în ceea ce privește în principal finanțarea investițiilor. Conform exercițiului financiar 2014 – 2020, localitățile cu valoare IDUL mai ridicată au fost mai favorizate în accesarea finanțărilor nerambursabile. Indicele dezvoltării umane locale a fost calculat pe baza datelor rezultate din Recensământul populației și al locuințelor din anul 2011.

În cadrul analizei au fost luate în calcul toate unitățile administrative rurale și urbane mici (sub 30.000 de locuitori) cu excepția satelelor și localităților care alcătuiesc orașele mici, cu mai puțin de 50 de locuitori.

1.3.2. Evoluția demografică a comunei Aluniș

Recensământul populației și locuințelor realizat în anul 2011, înregistra în comuna Aluniș, un număr de 3236 de locuitori, în scădere cu 1,94% față de recensământul anterior din 2002, când se înregistrau 3300 de locuitori.

Scăderea populației reprezintă în continuare o problemă a teritoriului administrativ teritorial. Același trend descendent înregistrat la recensămintele din 2002 și 2011 se păstrează în continuare și în ceea ce privește numărul total al populației stabile după domiciliu la data de 1 ianuarie. Din 2015 și până în 2021, populația comunei s-a redus cu 107 persoane, ceea ce înseamnă o scădere de 3,36%. Așadar, numărul populației în 2021 este de 3077 persoane față de 3184 persoane în anul 2015.

Reducerea populației se încadrează în situația demografică a României, care în ultimii ani arată o scădere a populației ca urmare a sporului natural negativ, a migrației și unor factori sociali. Depopularea satelor, rămâne în continuare o provocare pentru administrația locală, fiind o realitate întâlnită în majoritatea zonelor rurale din România, anual, numărul populației în comuna Aluniș se reduce în medie cu 0,56%.

Tinerii sunt din ce în ce mai puțin atrași să se reîntoarcă în sate. Majoritatea pleacă în străinătate sau în orașele apropiate în căutarea unui loc de muncă mai bun, pentru condiții de trai mai moderne și pentru serviciile mai diversificate comparativ cu cele oferite de mediul rural.

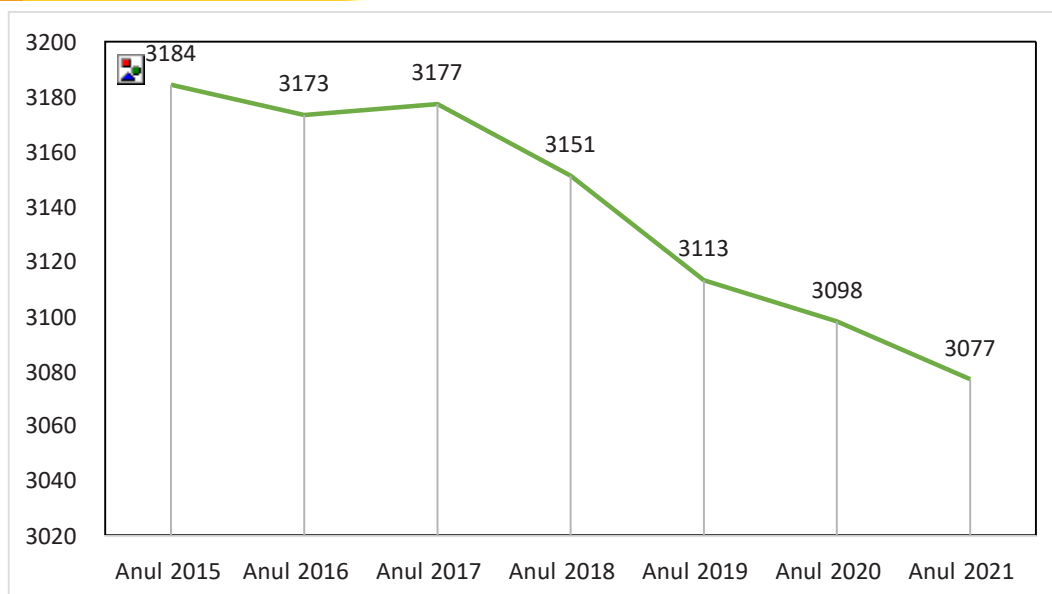

Figura nr.2. Evoluția numărului populației comunei Aluniș, în perioada 2015–2021 – populația după domiciliu la 1 Ianuarie²

1.3.3. Repartiția pe sexe

Distribuția populației pe sexe este echilibrată și nu a suferit modificări semnificative în perioada 2015–2021. În general, populația de sex feminin este mai numeroasă față de populația de sex masculin. Așadar la începutul anului 2021, în comuna Aluniș au fost înregistrate 1585 femei și 1492 bărbați, respectiv 52% femei și 48% bărbați.

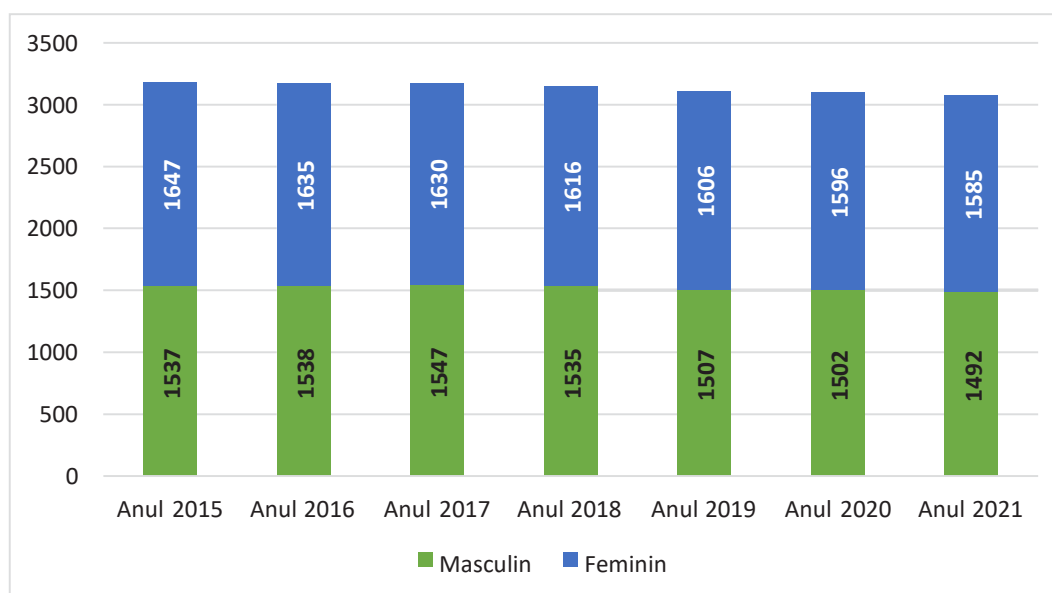

Figura nr.3. Repartiția populației pe sexe în perioada 2015–2021

² Populația după domiciliu la data de 1 ianuarie a anului de referință reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. Așadar, numărul populației, nu ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

1.3.4. Piramida vârstelor

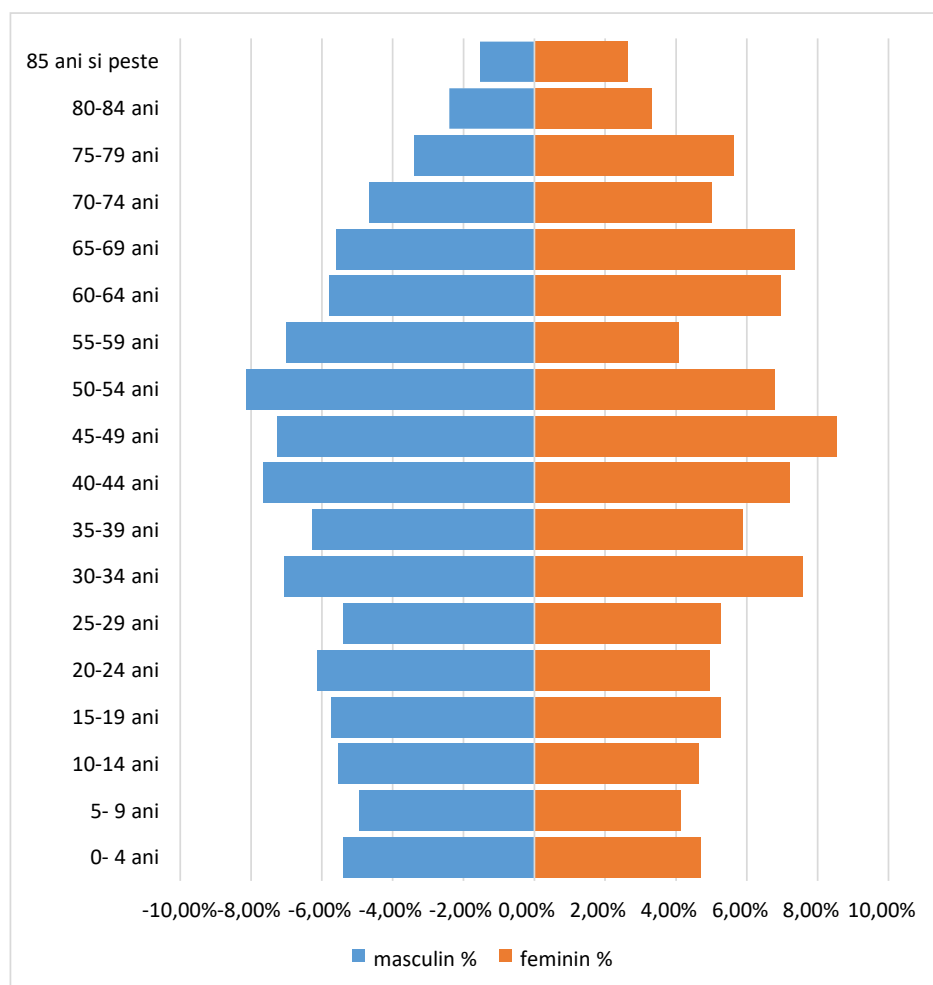

Figura nr.4. Piramida vârstelor conform numărului populației după domiciliu la 1 ianuarie 2021

Prin unirea a două histograme, reprezentând efectivul populației de sex feminin, respectiv masculin pe grupe de vârstă, conform datelor privind numărul populației după domiciliu la 1 ianuarie 2021, a rezultat o piramidă de tip constructiv, caracterizată cu o populație tânără scăzută, și o medie a vârstei populației ridicată, ceea ce poate genera probleme economice în viitor.

Prezența persoanelor de sex feminin este mai predominantă, în ceea ce privește categoria persoanelor vârstnice (peste 60 ani), respectiv durata medie de vârstă este mai mare în rândul persoanelor de sex feminin, comparativ cu persoanele de sex masculin.

Din punct de vedere al repartizării populației pe categorii de vârstă, în anul 2021, la nivelul comunei Aluniș s-a înregistrat următoarea situație:

Nr. crt.	Categorie vârstă	Număr locuitori
1.	Copii între 0 – 4 ani	156
2.	Copii preșcolari și școlari mici 5 – 9 ani	140
3.	Copii școlari 10 – 14 ani	157

Nr. crt.	Categorie vârstă	Număr locuitori
4.	Copii școlari 15 – 19 ani	170
5.	Tineri între 20 – 24 ani	171
6.	Adulți 25 – 64 ani	1653
7.	Vârstnici 65 ani și peste 65 ani	646
	TOTAL	3093

1.3.5. Evoluția sporului natural

Tabelul nr. 1. Mișcarea naturală și migratorie a populației, în perioada 2015-2020

Anul	Născuți-vii	Decedați	Spor natural	Stabiliri cu domiciliu (inclusiv migrația internațională)	Plecări cu domiciliu	Spor migrator
2015	32	55	-23	44	32	12
2016	32	47	-15	54	36	18
2017	32	52	-20	36	42	-6
2019	30	47	-17	35	35	0
2020	28	58	-30	41	33	8

Potrivit datelor disponibile în baza de date statistice a Institutului Național de Statistică, până la nivelul anului 2020, în comuna Aluniș, se înregistrează spor natural negativ.

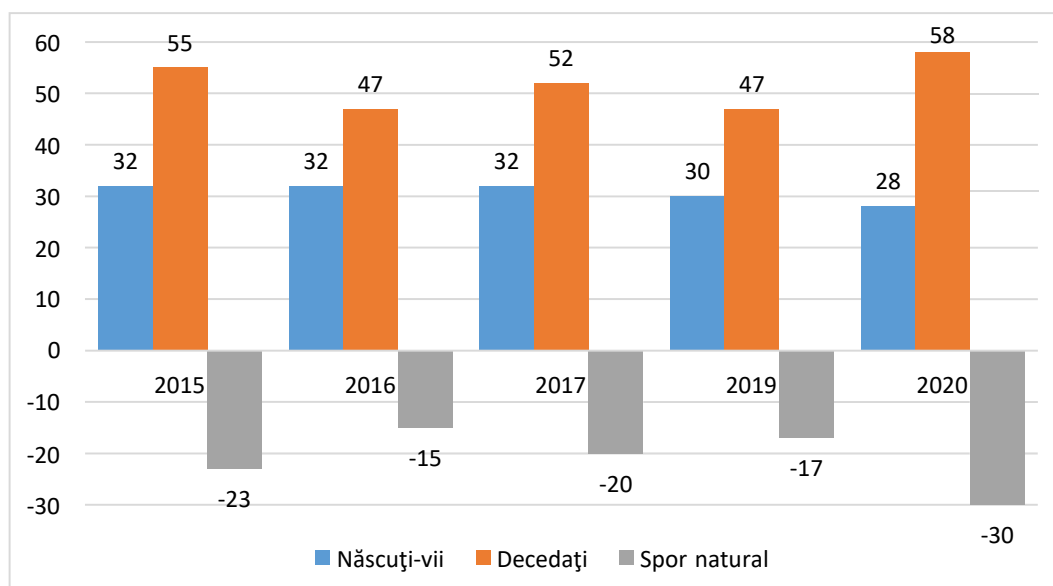

Figura nr.5. Mișcarea naturală a populației comunei Aluniș în perioada 2015 – 2020

Observăm faptul că, anul 2020 înregistrează cel mai accentuat fenomen de declin demografic, numărul deceselor depășind numărul nou-născuților cu 30 de persoane. Dealungul timpului numărul nașterilor a avut o evoluție aproape constantă, în schimb, numărul deceselor

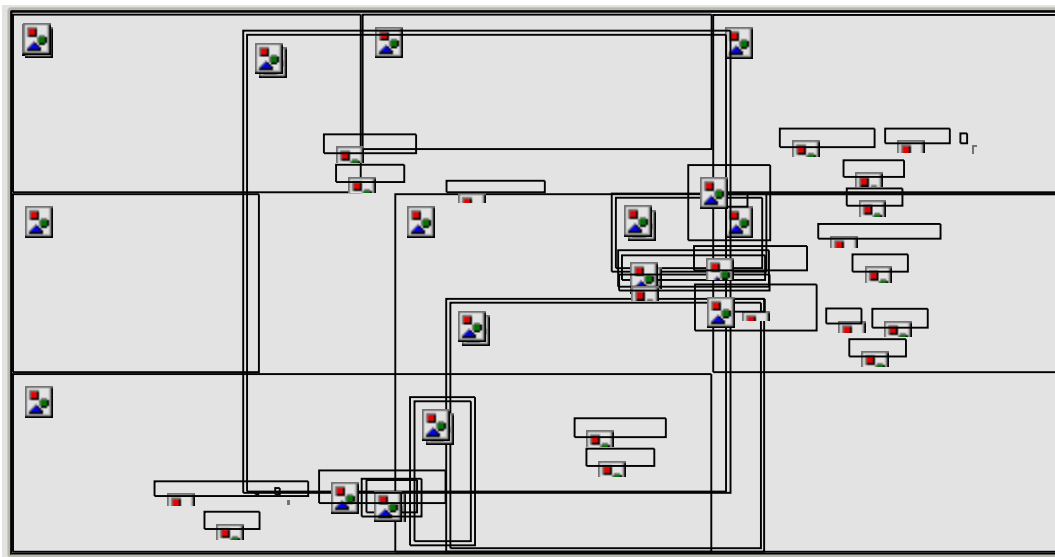

înregistrează creșteri semnificative de la un an la celălalt, contribuind la reducerea anuală a populației comunei.

Sporul migrator este pozitiv în cei mai mulți ani din perioada analizată, stabilirile de domiciliu au depășit aproape an de an plecările cu domiciliu.

1.3.6. Componenta confesională

Din punct de vedere confesional, deoarece nu avem alte date statistice, estimăm faptul că, nu au intervenit modificări notabile față de datele înregistrate la recensământul populației și locuințelor din anul 2011. Astfel, majoritatea locuitorilor sunt reformați (63,2%), dar există minorități de ortodocși (29,17%), adventiști de ziua a șaptea (3,62%) și romano-catolici (1,64%). Pentru 1,48% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

*Figura nr.6. Componenta confesională conform datelor
Recensământului populației și locuințelor din 2011*

Figura nr.7.

1.3.7. Componenta etnică

Din totalul populației stabile care și-a declarat etnia la Recensământul populației și a locuințelor din anul 2011, majoritatea s-au declarat de etnie maghiară (67%). Minoritatea este formată din populație de etnie română 13% și populație de etnie romă 18%. Pentru 2% din populație nu este cunoscută etnia.

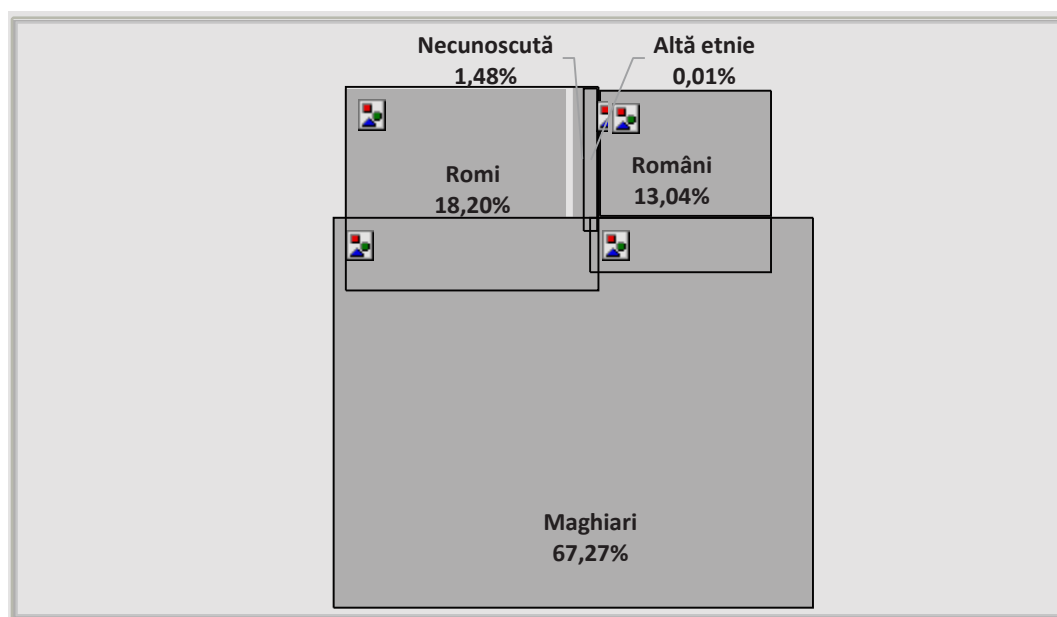

Figura nr.8. Componenta etnică conform recensământului populației și locuințelor din anul 2011

1.4. Infrastructura de transport

1.4.1. Accesibilitate

Aluniș și Lunca Mureșului sunt traversate de drumul județean DJ154A, asigurând acces facil din drumul european E578. Tot pe cale rutieră, accesul către satul Fițcău se realizează dinspre Aluniș pe Drumul Comunal DC3.

Comuna este tranzitată de magistrala feroviară 400: Brașov - Satu Mare, prin care Capitala României este legată cu partea de nord-vest a țării pe traseul: Brașov - Sfântu Gheorghe - Miercurea Ciuc - Siculeni - Deda - Sărățel - Dej - Jibou - Baia Mare - Satu Mare, traseu ce măsoară 518 km. Linia ferată este deservită de o gară în localitatea Aluniș și o haltă în satul Lunca Mureșului, care din păcate se află într-o stare avansată de degradare, situație des întâlnită în România, în ceea ce privește infrastructura feroviară.

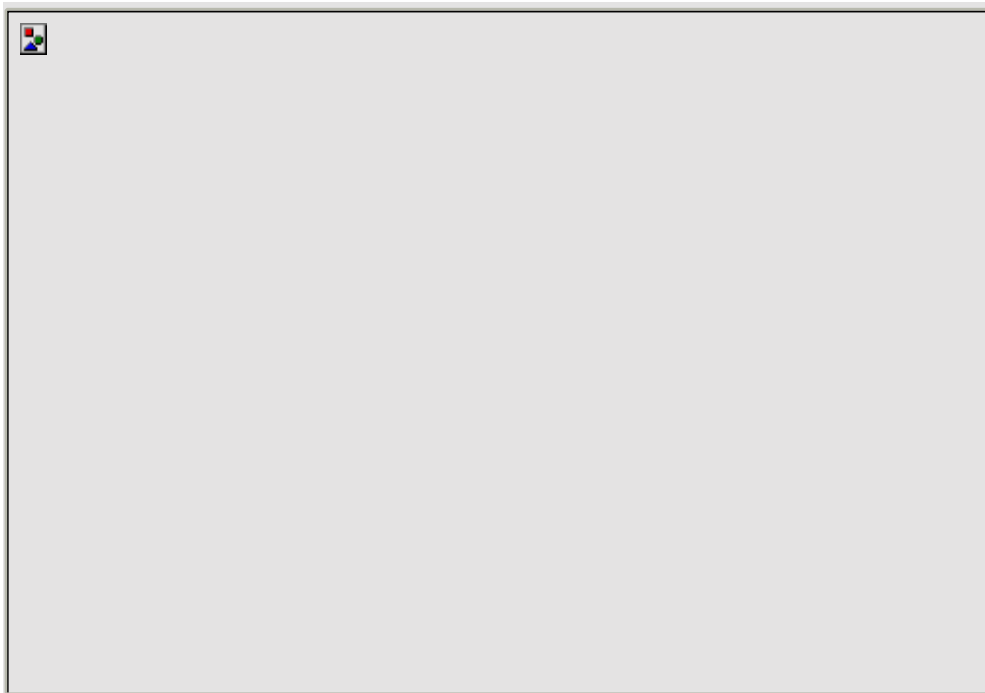

Figura nr.9. Accesibilitatea comunei Aluniș

Cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Internațional Transilvania, situat la doar 63 km distanță, fapt ce contribuie de asemenea la accesul facil în zonă. Așezarea geografică extrem de favorabilă a aeroportului atât prin poziționarea lui în mijlocul țării cât și față de principalele capitale din regiune – Belgrad, Budapesta, București și Chișinău – este una dintre principalele sale avantaje. Datorită amplasării favorabile în apropierea căii ferate cu ecartament normal Deda-Războieni, a șoselei E60 București-Budapesta și a Autostrăzii Transilvania, aeroportul are oportunitatea de a deveni cel mai important nod de business, transport și turism din Transilvania.

1.4.2. Rețeaua de drumuri

Satele Aluniș și Lunca Mureșului sunt străbătute de DJ154A, care asigură legătura cu municipiul Reghin, prin localitățile Ideciu de Sus – Ideciu de Jos, iar în imediata apropiere se află și drumul de importanță națională și europeană DN15/E578. În satul Fițcău se poate ajunge din localitatea Aluniș prin DC 3 Aluniș – Fițcău.

Căile de comunicații și căile ferate ocupă în prezent 1,17% din teritoriul neagricol al comunei Aluniș. După 1989, infrastructura rutieră a cunoscut o depreciere datorită lipsei investițiilor majore în acest segment. Anul 2017 a adus investiții importante prin asfaltarea a 6 km de străzi din comuna Aluniș, proiect în valoare de 6,5 milioane lei, derulat prin PNDL II. Practic, proiectul cuprinde asfaltarea tuturor drumurilor comunale, mai puțin unele porțiuni de străzi care au fost populate ulterior și care nu au făcut obiectul acestui proiect, dar care vor face obiectul unor investiții ulterioare. Termenul final de execuție al proiectului de modernizare a infrastructurii rutiere, finanțat prin PNDL, este finele anului 2021.

Un alt proiect important pentru infrastructura de transport este cel derulat cu sprijinul Consiliului Județean, în valoare de 600.000 de lei, prin care s-au amenajat rigole de scurgere, de la strada Gării în jos până la Podul Fițcăului și în centrul comunei. De asemenea, în 2020 s-au demarat lucrări de reparații a trotuarelor din Lunca Mureșului și Aluniș, de-a lungul drumului județean, ceea ce înseamnă aproximativ 6 kilometri de trotuare în întreaga comună.

Transportul de călători, pe lângă trenurile care fac legătura cu Deda și Târgu Mureș, este asigurată de Maxi Taxi-uri, care circulă între Fițcău și Reghin. În afară de aceste mijloace de transport, deplasarea populației se efectuează și cu autoturismele aflate în proprietatea privată a locuitorilor din comună.

1.5. Infrastructura tehnico-edilitară

1.5.1. Rețeaua de apă și canalizare

Începând cu anul 2004, alimentarea cu apă a comunei este realizată din Izvorul Donca. Așadar, satele Aluniș, Lunca Mureșului și Fițcău sunt deservite de rețeaua publică de apă potabilă, atât pe strada principală, cât și pe străzile laterale, având o lungime totală de 23km. Rețeaua publică de alimentare cu apă nu acoperă întreg teritoriul comunei fiind necesară extinderea rețelei în anumite zone.

Rețea de canalizare nu există pe teritoriul comunei, Aluniș fiind inclusă cu investiții în Master Planul județului Mureș. Investiția propune realizarea a 6 km de rețea de canalizare și o stație de epurare la nivelul comunei Aluniș. Există o propunere de modificare a soluției, prin renunțarea la stația de epurare și racordarea prin Ideciu de Jos la stația de epurare din Reghin. Momentan acest proiect este în faza de proiectare, iar după finalizarea acestuia, vor fi necesare alte investiții privind racordarea tuturor gospodăriilor la sistemul public de canalizare.

Denumire indicator	U.M	Total	Aluniș	Fițcău	Lunca Mureșului
Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile	Km	23	13,9	4,4	4,7
Locuințe racordate la rețeaua de distribuție a apei	Nr.	964	662	114	188
Ponderea locuințelor racordate la rețeaua de distribuție din totalul locuințelor	%	82,81%	87,22%	61,95%	85,06%

Din totalul de 1164 de gospodării, 964 sunt branșate la sistemul de alimentare cu apă potabilă, respectiv 82,81%, fapt ce dovedește că se impune extinderea rețelei existente.

1.5.2. Energie electrică și termică

În prezent comuna Aluniș nu dispune de rețea de distribuție a gazului metan, încălzirea realizându-se preponderent cu material lemnos, cu sobe și centrale cu combustibil lemnos. Din anul 2020, Unitatea Administrativ Teritorială a început demersurile pentru realizarea infrastructurii de gaz printr-un proiect comun cu alte patru UAT-uri: Deda, Rușii-Munți, Brâncovenești și Vătava. Studiul de fezabilitate la nivel de comună a fost finalizat urmând a fi identificate surse de finanțare.

Iluminatul public reprezintă unul dintre criteriile de calitate ale civilizației moderne. El are rolul de a asigura atât orientarea și circulația în siguranță a pietonilor și vehiculelor pe timp de noapte, cât și crearea unui ambient corespunzător în orele fără lumină naturală.

Producția, transportul și distribuția energiei electrice au constituit activități cu tradiție

În județul Mureș, aceasta fiind utilizată pentru iluminatul public, ca forță motrice pentru antrenarea mașinilor și utilajelor industriale, iar în activitățile casnice fiind cunoscută de aproape 100 de ani. Toate gospodăriile din comuna Aluniș sunt racordate la sistemul electric, distribuția energiei electrice fiind asigurată de S.C. FDFEE Electrica Transilvania Sud S.A. Corpurile de iluminat existente sunt amplasate pe stâlpi aferenți sistemului de distribuție ai energiei electrice, aflați în proprietatea Electrica Distribuție Transilvania Sud, iar pe baza unui contract cadru încheiat între Comuna Aluniș și Electrica se permite folosirea infrastructurii de distribuție pentru realizarea și operarea serviciului de iluminat public.

Rețeaua de iluminat public existentă prezintă multe deficiențe, precum:

- iluminarea doar parțială a străzilor și drumurilor, doar 60% din stâlpii existenți având corpuri de iluminat;
- sistemul actual nu asigură nivelul de iluminare prescris de normele în vigoare și nu se ridică la nivelul cerințelor standardului privind iluminatul căilor de circulație SR 13201-2015.

În 2020, autoritatea publică prin proiectul „Modernizarea și eficientizarea Sistemului de Iluminat Public” a depus cerere de finanțare în cadrul unui program de finanțare prin GAL Defileul Mureșului Superior, obținând sprijin financiar în valoare de 30.000 de euro, pentru înlocuirea a 230 de lămpi în toate cele trei sate, urmând ca în perioada următoare să fie acoperită întreaga comună. Investiția totală se ridică la 42.081 Euro, urmând a fi finalizată la sfârșitul anului 2022.

În prezent, realizarea unui iluminat corespunzător determină în special reducerea riscului de accidente rutiere, reducerea numărului de agresiuni contra persoanelor, îmbunătățirea orientării în trafic, îmbunătățirea climatului social și cultural prin creșterea siguranței activităților pe durata nopții.

Investiția va contribui la realizarea unui sistem de iluminat public modern, performant din punct de vedere luminotehnic și eficient din punct de vedere al consumului de energie electrică.

1.5.3. Telecomunicații

Gospodăriile comunei beneficiază de servicii de telecomunicații, precum:

- telefonie fixă și mobilă;
- rețea internet prin fibră optică;
- cablu TV.

Teritoriul este acoperit de rețele cu semnal 2G, 3G și 4G, aproape în întregime. În localitatea Fițcău există unele zone cu acoperire mai slabă sau chiar fără semnal pentru anumiți operatori economici de telefonie mobilă activi în zonă.

1.6. Profilul economic al comunei

Dezvoltarea economică a comunei este susținută de activități precum:

- Agricultură, în principal prin activitățile zootehnice și culturi specifice zonelor montane;
- Silvicultura prin exploatare forestiere, datorită fondului forestier bogat de care dispune teritoriul local;
- Activități de producție a instrumentelor muzicale;
- Activități de comerț.

Există un potențial foarte ridicat pentru dezvoltarea activităților economice legate de sectorul turismului prin valorificarea cadrului natural și dezvoltarea și diversificarea serviciilor turistice.

După cifra de afaceri înregistrată în cursul anului fiscal 2020, activitățile principale care susțin economia locală sunt: intermediari în comerțul cu materialul lemnos și materiale de construcții, lucrări de construcții, fabricarea instrumentelor muzicale și activitățile de comerț, conform clasamentului de mai jos:

Locul	COD CAEN	Activitatea	Cifra de afaceri 2020
1	CAEN 4613	Intermedieri în comerțul cu materialul lemnos și materiale de construcții	2,3 mil. lei (512.118 Euro)
2	CAEN 4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	1,9 mil. lei (437.420 Euro)
3	CAEN 3220	Fabricarea instrumentelor muzicale	1,8 mil. lei (404.619 Euro)
4	CAEN 5610	Restaurante	1 mil. lei (233.131 Euro)
5	CAEN 4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	499.687 lei (113.565 Euro)
6	CAEN 1071	Fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	464.110 lei (105.480 Euro)
7	CAEN 4752	Comerț cu amănuntul al articolelor de fierărie, al articolelor din sticlă și a celor pentru vopsit în magazine specializate	410.191 lei (93.225 Euro)
8	CAEN 4399	Alte lucrări speciale de construcții	388.958 lei (88.400 Euro)
9	CAEN 1623	Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții	367.277 lei (83.472 Euro)
10	CAEN 5630	Baruri și alte activități de servire a băuturilor	63.350 lei (14.398 Euro)

Anul 2020 înregistra 160 de agenți economici în comuna Aluniș, reprezentând 0,30% din totalul agenților economici din județul Mureș. Conform datelor financiare la nivelul anului fiscal 2020, aceștia contribuie cu 0,03% la cifra de afaceri a județului, respectiv 10 milioane lei, încadrează în muncă 98 de persoane, și obțin un profit de aproximativ 20% din totalul cifrei de afaceri.

Număr agenți economici 2020	Cifra de afaceri 2020	Număr angajați 2020	Profit 2020
160 agenți economici	10 milioane lei (2,3 mil euro)	98 angajați	2 milioane lei (455.539 mil Euro)
0,30 % din totalul agenților economici din județul Mureș	0,03% din cifra de afaceri din județul Mureș	0,11 % din totalul de angajați din județul Mureș	0,09 % din profitul net realizat în județul Mureș

Sursa: TopFirme.ro - Topurile sunt realizate de TopFirme pe baza ultimelor bilanțuri depuse, Datele care se regăsesc pe website-ul www.TopFirme.com sunt preluate de pe website-ul Ministerului Finanțelor Publice și din alte surse publice guvernamentale, și s-a primit acordul de utilizare al acestora.

Economia locală este formată preponderent din întreprinderi din categoria celor mici și mijlocii (IMM-uri) cu o medie de 1–16 angajați, Cel mai mare angajator local este LARIX MOBILA SRL, cu sediul în Municipiul Reghin și punct de lucru în comuna Aluniș. Firma Larix Mobila a fost înființată în anul 1992 în orașul Reghin și este un producător important de mobilă din județul Mureș.

Compania are aproape 400 de angajați în cele 4 unități de producție, peste 120 de angajați fiind în unitatea de producție din comuna Aluniș. Fiecare unitate de producție are propria sa linie de produse dedicate. Unitatea de producție de la Aluniș, este dedicată producției de scaune de sufragerie tapitate. Cele 2 unități de producție din Reghin, sunt dedicate producției de canapele tapitate, iar unitatea de producție din Gheorgheni, este dedicată producției de produse de dulapuri.

Potrivit statisticilor realizate de TopFirme.ro, topul firmelor locale în funcție de cifra de afaceri, numărul de angajați și profit se prezintă astfel:

Loc	Cifra de afaceri	Nr. angajați	Profit
1	OGRAFTER FOREST S.R.L. 2,3 mil. lei (512.118 euro)	PROLEXIMCO S.R.L. 16 angajați	OGRAFTER FOREST S.R.L. 727.643 lei(165.373 euro)
2	PROLEXIMCO S.R.L. 1,2 mil. lei (273.446 euro)	MILENGROED S.R.L. 10 angajați	MONEDMOND COM S.R.L. 255.704 lei (58.115 Euro)
3	MONDEMOND COM S.R.L. 793.333 lei (180.303 euro)	VARGA ZAL BEST CONSTRUCT S.R.L. 8 angajați	DESIGN ROLMARK S.R.L. 152.549 lei (34.670 Euro)

Loc	Cifra de afaceri	Nr. angajați	Profit
4	VARGA ZAL BEST CONSTRUCT S.R.L. 753.234 lei (171.190 euro)	BRIGADIERUL S.R.L. 6 angajați	GYOZO CONTRABASS S.R.L. 143.884 lei (32.701 Euro)
5	MILENGREOD S.R.L. 748.233 lei (170.053 euro)	TEMROF S.R.L. 5 angajați	BAKOSKONTRABASS S.R.L. 126.445 lei (28.738 Euro)

Economia locală nu este suficient de dezvoltată, astfel că majoritatea locuitorilor comunei sunt nevoiți să facă naveta în orașele din apropierea comunei, mai ales către Municipiul Reghin și chiar Târgu Mureș pentru a-și asigura venitul necesar traiului. Lipsa unui parc industrial sau a schemelor de sprijin pentru start-up-uri și infrastructura precară contribuie la dezvoltarea lentă a economiei locale.

1.7. Infrastructura educațională

1.7.1. Starea infrastructurii

Școala Gimnazială „PALKÓ ATTILA” Aluniș, este unitatea de învățământ cu personalitate juridică având arondate următoarele structuri:

- Școală Primară Fițcău;
- Grădinița cu program normal Aluniș;
- Grădinița cu program normal Lunca Mureșului;
- Școala Gimnazială Palkó Attila.

1.7.1.1. Școala Gimnazială Palkó Attila

Școala funcționează cu două cicluri de învățământ: primar și gimnazial. Infrastructura, este formată din 3 corpuri de clădire: 1A și 1 B clădiri principale și 1C sala de sport. Clădirile principale au fost construite în 1967, respectiv 1984 și sunt într-o stare bună, fiind reabilitate printr-un proiect finanțat din fonduri europene. Clădirile sunt din cărămidă, cu tâmplărie de PVC. Pentru siguranța elevilor unitatea școlară este dotată cu sistem de supraveghere video. Sala de sport a fost construită în anul 2008, este într-o stare bună de funcționare, însă pentru îmbunătățirea procesului educațional necesită investiții de modernizare și dotare.

1.7.1.2. Școala Primară Fițcău și Grădinița cu program normal

Funcționează cu ciclul preșcolar și primar. Clădirea în care se desfășoară cursurile ciclului primar și activitatea grădiniței este o clădire veche, construită în 1945, care a beneficiat de-a lungul timpului de lucrări de întreținere prin lucrări interioare și exterioare. Momentan clădirea se află într-o stare de degradare și necesită lucrări de modernizare și eficiență energetică având tâmplărie de lemn. Această unitate școlară, nu deține sistem de supraveghere video.

1.7.1.3. Grădinița cu program normal Lunca Mureșului

Clădirea în care se desfășoară activitățile preșcolare, este o construcție din 1967, fiind reabilitată. Ferestrele sunt din PVC, iar tâmplăria ușilor din lemn. Clădirea nu este supravegheată video.

1.7.1.4. Transport școlar

Elevii din unitățile de învățământ beneficiază de transport gratuit cu microbuzul, asigurat de primăria Aluniș. Microbuzul are o capacitate de 17 locuri, oferă momentan condițiile

de siguranță necesare transportului elevilor, însă este învechit și ar necesita înlocuire, fiind achiziționat în anul 2007.

1.7.2. Populația școlară pe niveluri de educație

Populația școlară (învățământul primar și gimnazial) înregistrează un trend ușor descendent. În perioada 2015-2020 numărul elevilor s-a diminuat în medie cu 1,2% pe an. Un număr mai redus de elevi a fost anul școlar 2018- 2019, fiind înscriși cu 14 elevi mai puțin față de anul anterior. Totuși, comparativ cu alte zone rurale similare, fenomenul nu este momentan îngrijorător.

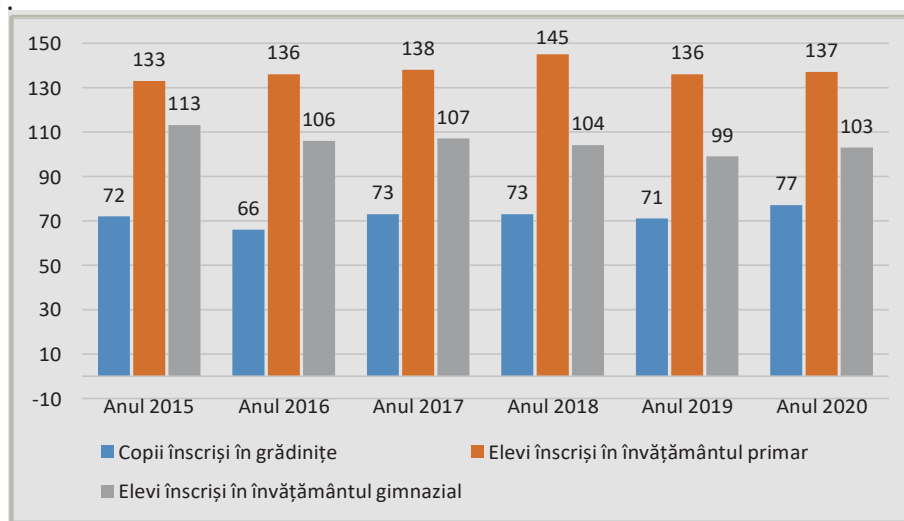

Figura nr.10. Populația școlară pe niveluri de educație

1.7.3. Personal didactic pe niveluri de educație

Sistemul educațional din comuna Aluniș este deservit de 5 învățători și 26 profesori dintre care 8 în cadrul învățământului primar și 17 în cadrul învățământului gimnazial. Numărul profesorilor nu a suferit modificări semnificative de-a lungul timpului. Toate cadrele didactice sunt calificate, participând frecvent atât la cursuri de formare continuă, cât și la obținerea gradelor didactice.

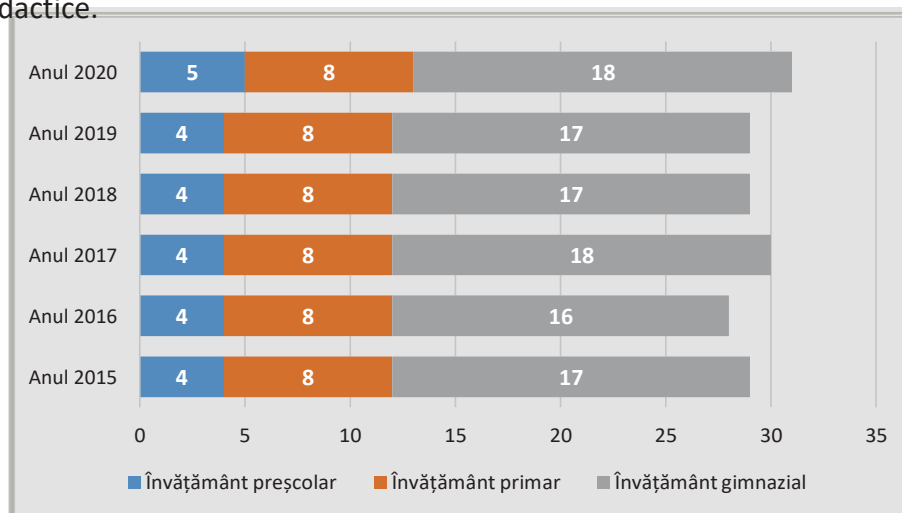

Figura nr.11. Personalul didactic pe niveluri de educație

1.8. Condiții climatice și de mediu

1.8.1. Clima și rețeaua hidrografică

Județul Mureș are climă continentală, cu veri călduroase și ierni lungi și reci, cu precădere în zonele montane din nord-estul județului. În partea de Vest a județului, verile sunt mai secetoase și mai calde. Luna cu temperaturile cele mai ridicate este iulie, iar luna cu cele mai scăzute temperaturi este ianuarie.

Precipitațiile variază între 500 mm pe an în partea de Vest și 1000-1200 mm pe an în zona montană. Vânturile predominante sunt cele de Vest și Nord-Vest, cu intensitate și frecvență mijlocie.

Rețeaua hidrografică principală este reprezentată de râul Mureș și pâraul Fițcău.

Existența unor resurse naturale de suprafață și a unor bogății naturale ale solului, contribuie la ridicarea potențialului economic al comunei. Resursele naturale de suprafață din comuna Aluniș sunt reprezentate de pădurile - fondul forestier, suprafețele agricole, flora și fauna care se află pe teritoriul comunei.

Pădurile sunt una din cele mai importante resurse naturale, având o valoare deosebită pentru mediu și economie. Din totalul fondului forestier, suprafața pădurilor ocupă cel mai important loc, cele mai extinse fiind pădurile de foioase și pădurile de rășinoase.

1.8.2. Aree naturale protejate

68,20 ha din suprafața totală a comunei Aluniș este suprapusă cu aria protejată Natura 2000, situl de Importanță Comunitară ROSCI0368 râul Mureș între Deda și Reghin. Importanța ridicată a sitului este dată de speciile de amfibieni *Bombina variegata*, *Triturus cristatus* și subspecia indigen *Triturus vulgaris ampelensis*, care trăiesc în apele râului Mureș. Foarte important pentru conservarea speciei *Gobio uranoscopus* și *Zingel streber*. Specia *Zingel streber* pătrunde până în zona Mureșului, fiind cea mai înaltă zonă din bazinul Mureșului unde specia este prezentă.

Vulnerabilitatea sitului se caracterizează prin pierderea și distrugerea habitatului ca rezultat al activităților de agricultură, a supracosului, a lipsei cositului, a suprapășunatului, a lipsei pășunatului, a dragării și drenării habitatului umed, al activităților industriale, al exploatării miniere de suprafață, al dezvoltării teritoriale, a circulației, al poluării prin îngrășăminte chimice, extragerea pietrișului din albia râului, folosirea ca momeală de către pescari a speciilor *Gobio* și braconajul.³

Tot pe teritoriul comunei Aluniș se găsește aria protejată „Rezervația de Lalele pestrițe (*Fritillaria meleagris*)” din Lunca Mureșului. Laleaua pestriță, mai este cunoscută și sub denumirea de Floare de Șah, denumire ce provine din latină „*fritillaria meleagris*”, *fritillaria*

3 <https://biodiversitate.mmediu.ro/> - Formularul Standard Natura 2000

Însemnând „tablă de șah”, aluzie la modelul pe care îl are pe petalele sale. Laleaua pestriță este o specie ocrotită prin lege, fiind declarată monument al naturii și înflorește doar șapte zile pe an. Fragilitatea ei, straniețea ei care vine din lipsa mirosului, otrava din rădăcină, faptul că nu poate fi domesticită pentru grădină, iar ruptă se stinge repede, legendele care o leagă de lacrimi, de suferință, au făcut ca în vechime ea să fie adusă doar până la intrarea în gospodărie, unde era pusă doar la porțile cu fete de măritat.⁴

În ultimii ani timp, încălzirea globală a diminuat debitul râurilor, iar în luncile Mureșului pâlcurile de lalele au devenit tot mai rare, ceea ce a făcut ca ele să intre sub protecția legii, ca rarități.

1.8.3. Gestiunea deșeurilor și protecția mediului

Începând cu ianuarie 2021, România este nevoită să plătească o taxă către UE pentru cantitatea de plastic pe care o introduce pe piață și nu o reciclează. În comună, deșeurile sunt gestionate și colectate de un operator privat printr-un contract de delegare a gestiunii și transport al deșeurilor municipale și altor fluxuri de deșeuri și operarea stației de transfer Reghin, componente ale serviciului de salubritate al județului Mureș.

De la un an la altul, cantitățile de deșeuri generate și colectate în comuna Aluniș au crescut semnificativ. Colectarea selectivă a deșeurilor rămâne încă o problemă la nivelul comunității, atât în ceea ce privește mobilizarea, dar mai ales conștientizarea importanței colectării selective. Pe plan local, începând cu anul 2020, a început colectarea selectivă a deșeurilor, 1,41% din cantitatea totală a deșeurilor colectate fiind colectate selectiv.

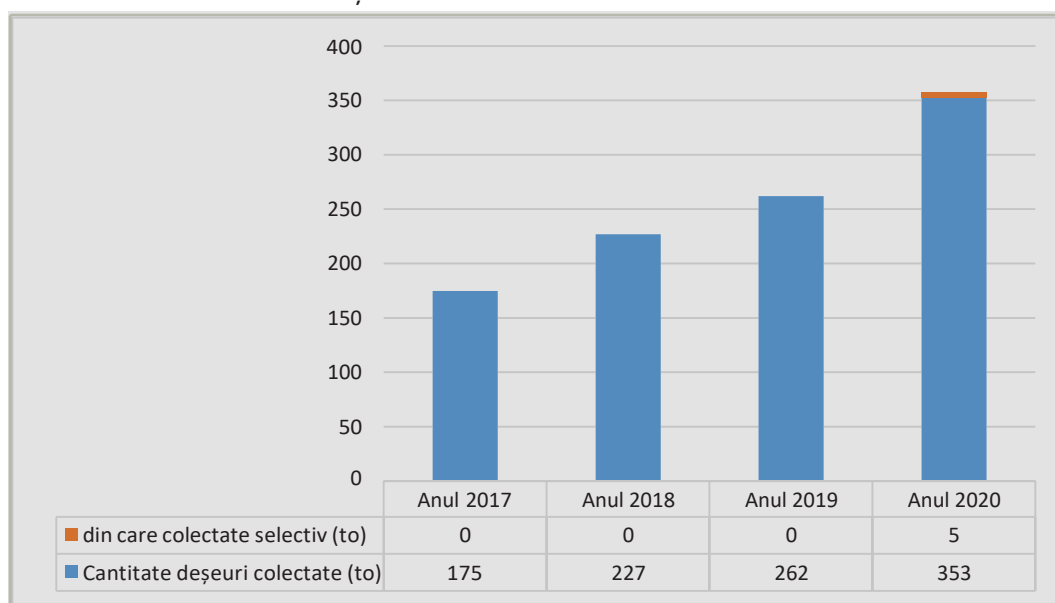

Figura nr.12. Cantitatea de deșeuri colectate în comuna Aluniș

Autoritatea locală a sprijinit și s-a implicat în campanii de colectare și reciclare deșeuri menite să crească gradul de conștientizare al populației cu privire la importanța protejării mediului înconjurător.

Alături de numeroși voluntari, s-au derulat campanii precum:

- Campania de reciclare „Let`s do it Romania”, una dintre cele mai mari campanii de curățenie, derulată la nivel național încă din anul 2009.
- Campania „Compostează la tine acasă” realizată de ADI Ecolect Mureș al cărui scop îmbunătățirea condițiilor de calitate ale vieții și ale mediului înconjurător prin reducerea cantităților de deșeuri depozitate la rampa de gunoi.
- Campanii de colectare de deșeurilor electrocasnice în scopul reducerii cantităților de deșeuri depozitate necorespunzător.

Lipsa unor platforme dedicate pentru depozitarea deșeurilor generate din construcții reprezintă de asemenea o reală problemă. Lipsa acestora contribuie la depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor generate, și din păcate gestionarea neadecvată a deșeurilor contribuie la schimbările climatice și la poluarea atmosferică și afectează direct numeroase ecosisteme și specii.

Protecția mediului este foarte importantă pentru comunitate, Autoritatea locală s-a implicat în mai multe campanii precum „Let`s do it Romania”.

1.9. Agricultură și dezvoltarea rurală

1.9.1. Valoare naturală ridicată (HNV)

Conceptul de sistem agricol cu valoare naturală ridicată – High Nature Values Farming (HNV) – vizează acele zone în care agricultura reprezintă principala utilizare a terenurilor și este asociată cu diversitatea speciilor și habitatelor și/sau cu prezența unor specii a căror conservare este de interes european, național sau regional. Conservarea acestor specii și habitate este astfel dependentă de continuarea practicilor agricole specifice, tradiționale.

Alături de alte 22 de Unități Administrativ teritoriale din județul Mureș, comuna Aluniș se regăsește pe lista terenurilor agricole cu valoare naturală ridicată, fapt ce conferă zonei un avantaj în practicarea agriculturii tradiționale. Terenurile HNV se caracterizează prin utilizarea redusă a îngrășămintelor chimice, densitatea redusă a animalelor, acțiuni care permit regenerarea pășunilor și intervenția umană redusă cu o minimă mecanizare.

Deși terenurile HNV pot constitui un avantaj, există și o serie de amenințări cum ar fi:

- practicarea agriculturii intensive în aceste zone și o posibilă conversie a pajiștilor cu înaltă valoare naturală în teren arabil sau pajiști utilizate intensiv;
- creșterea eficienței în agricultură prin creșterea utilizării fertilizanților chimici, ceea ce ar însemna scăderea semnificativă a diversității speciilor de plante și pierderea de habitate, așa cum este demonstrat de numeroase studii.

Pentru păstrarea terenurilor cu Valoare Naturală Ridicăta este nevoie ca sistemele extensive de utilizare a pajiștilor semi-naturale să fie susținute un timp cât mai îndelungat.

1.9.2. Culturile și producția vegetală

Suprafața agricolă a comunei Aluniș este de 2540 ha, din care teren arabil 788 ha, pășuni 568 ha, fânețe 1179 ha, livezi și pepiniere pomicele 5 ha.

Conform specificului zonei culturile principale sunt cele de porumb, grâu și secară, cartofi sau legume. Deși suprafețele cultivate s-au redus în timp, producția agricolă totală a fost mai ridicată. Așadar, potrivit datelor înregistrate în cadrul Biroului Agricol, suprafețele totale cultivate au ajuns la 541 ha în 2021, cu 68 ha mai puțin față de anul 2015, ceea ce înseamnă o diminuare cu 11% a suprafețelor cultivate. Cu toate acestea producția totală înregistrată a crescut cu 8% în anul 2021 față de anul 2015, înregistrând o creștere medie anuală de 1,42% în această perioadă, ceea ce înseamnă un management mai bun al culturilor și un grad mai sporit al atenției asupra productivității în agricultură. Așadar, dacă în anul 2015 se înregistra o producție de 8,44 tone /ha, în anul 2021 producția înregistrată este de 10,27 tone/ha.

Este de notat de asemenea faptul că interesul pentru culturile clasice specifice zonei precum grâul, porumbul sau cartofi a scăzut, fermierii îndreptându-și atenția și spre alte culturi cu o

producție sau valoare adăugată mai mare.

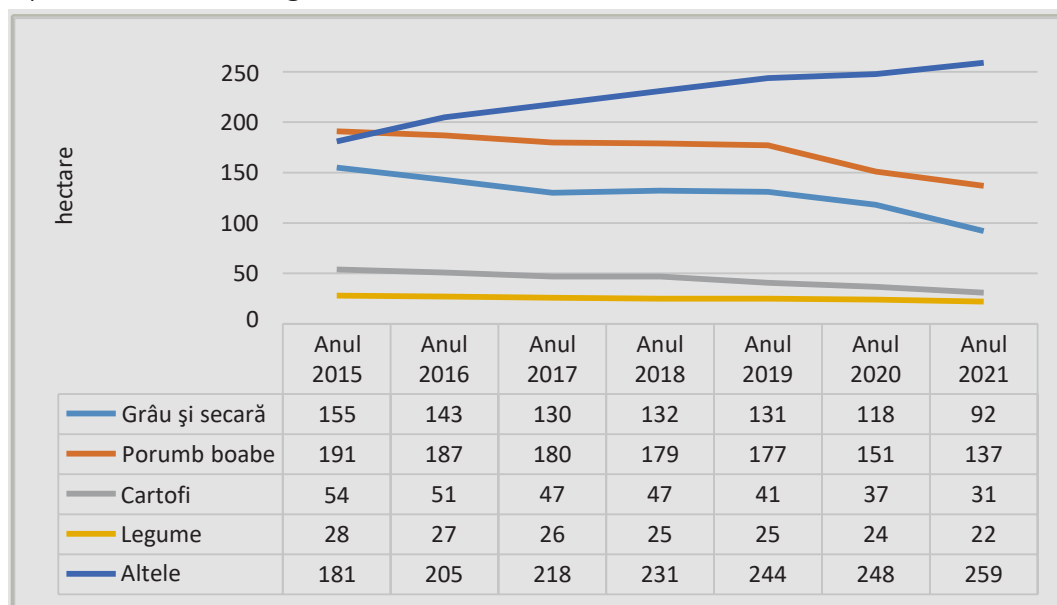

Figura nr.13. Suprafața cultivată a principalelor culturi în perioada 2015 - 2021

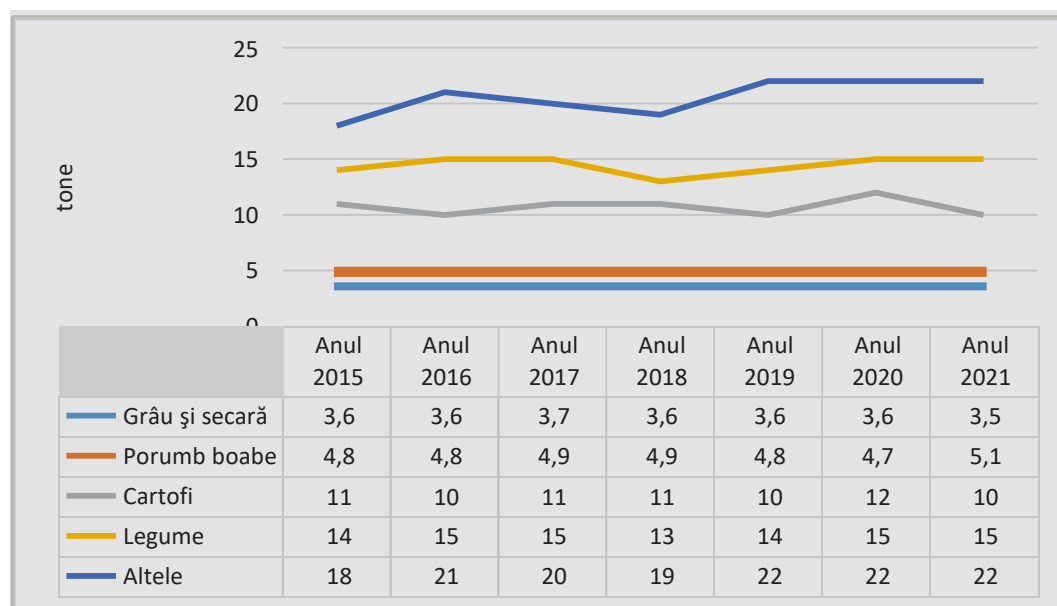

Figura nr.14. Producția la principalele culturi

1.9.3. Zootehnia

Interesul sătenilor pentru practicarea zootehniei este din ce în ce mai redus. Cu excepția bovinelor, celelalte efective de animale s-au redus anual.

În perioada 2015–2021, efectivul bovinelor înregistrează o creștere medie de 4,46%, numărând 1064 capete în 2021. Ovinele s-au redus cu 7,71%, caprinele cu 10,96%, cabalinele cu 6,45%, porcinele cu 11,66%, iar numărul de păsări cu 3,71%.

Tabelul nr. 2. Evoluția efectivelor de animale

Animale	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bovine	822	834	841	858	884	972	1064
Ovine	1027	931	874	823	791	724	633
Caprine	411	387	341	315	289	264	202
Cabaline	157	151	144	132	124	118	105
Porcine	479	418	372	349	327	268	226
Păsări	3664	3541	3448	3331	3208	3110	2920

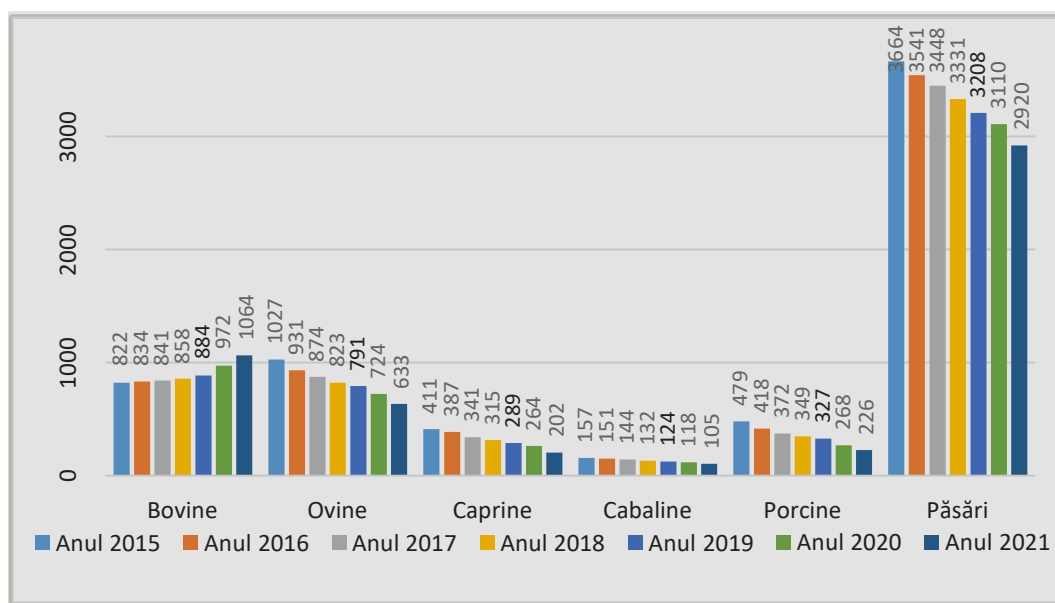

Figura nr.15. Evoluția efectivelor de animale

Reducerea efectivului de animale se înscrie în tendințele înregistrate și la nivel național în România. Din 1990, sectorul zootehnic a înregistrat reduceri semnificative, pe fondul creșterii importurilor, a lipsei infrastructurii pentru procesare, depozitare și comercializare, dar și pe fondul bolilor, precum pesta porcină africană, gripa aviară sau altele.

Totodată motivele pentru care crescătorii de animale renunță la ferme sunt: pășunile, lipsa forței de muncă, lipsa ajutoarelor consistente din zootehnie, dificultatea cu care-și vând produsele, prețul foarte mic pentru produse care de multe ori nu acoperă cheltuielile de producție sau oferă un profit mult prea mic.

1.9.4. Forme asociative pentru activitățile agricole

Cele mai relevante forme asociative ale fermierilor din Europa, cu scop economic, sunt cooperativele agricole, grupurile și organizațiile de producători și, mai nou, food hub-urile. Dintre acestea, cooperativele au deja în spate o istorie de aproape un secol și jumătate, luând naștere ca răspuns la provocările economice și sociale ale vremurilor.

În România doar 1% din fermieri fac parte dintr-o structură asociativă, contrastând puternic

cu media de 34% din UE.

În comuna Aluniș, la ora actuală există două asociații de producători, și anume:

- **Asociația Producătorilor Agricoli și Crescătorilor de Animale Aluniș**, cu sediul în sat Lunca Mureșului nr.101B, comuna Aluniș, formată în anul 2013 și care activează în domeniul zootehniei, având scopul de a identifica, reprezenta sistematic și unitar interesele profesionale specifice crescătorilor de animale, utilizatorilor de pajiști și pășuni în vederea formării unei rețele de produse în zootehnie.
- **Asociația Crescătorilor de Animale și Producătorilor Agricoli Agrozil**, cu sediul în comuna Aluniș, nr. 634/A, care activează în domeniul zootehniei.

1.10. Infrastructura și serviciile sociale

1.10.1. Infrastructura sanitară

Infrastructura sanitară este alcătuită din 2 cabinete private ale medicilor de familie, un cabinet stomatologic și o farmacie, situate în localitatea Aluniș. Bolnavii sunt consultați și tratați de către doi medici de familie, ajutați de trei asistente medicale.

Cazurile de urgență, ca și cele de specialitate (neurologie, psihiatrie, dermatologie, chirurgie infantilă și ortopedie) sunt îndrumate către instituțiile spitalicești din municipiul Reghin sau municipiul Târgu Mureș.

Cabinetul stomatologic dispune de condiții moderne pentru desfășurarea activității. Autoritatea locală a efectuat lucrări de modernizare a clădirii și a pus la dispoziție toate dotările necesare. Astfel, din 2021 localnicii, dar și populația din comunele vecine beneficiază de servicii stomatologice moderne.

1.10.2. Comunități marginalizate

În România, peste 42% din populație prezintă risc de sărăcie sau excluziune socială, iar după cum probabil este binecunoscut și la nivel european, cea mai mare problemă în acest sens o reprezintă comunitatea de etnie romă.

Proporția populației care trăiește în zone rurale marginalizate (sectoare de recensământ) este de aproape două ori mai mare în regiunea Nord-Est decât media rurală națională (11,3%, comparativ cu 6,2%). Regiunea Centru (8%) are, de asemenea, o rată de marginalizare mai mare decât rata medie de marginalizare. La cealaltă extremă, regiunile Vest (1,2%) și București-Ilfov (0,6%) au rate foarte mici de marginalizare.⁵

Și la nivelul județelor se înregistrează discrepanțe considerabile. Vaslui are cea mai mare rată de marginalizare rurală din țară, de aproximativ 23% (aproape de patru ori mai mare decât media națională). Astfel, aproape una din patru persoane din județul Vaslui din mediul rural trăiește într-o zonă marginalizată. Rate ridicate de marginalizare rurală (între 9 și 15% din totalul populației rurale din fiecare județ) au mai fost înregistrate în alte opt județe, respectiv Iași, Covasna, Brașov, Botoșani, Galați, Bacău, Sibiu, Mehedinți. La cealaltă extremă, județele Ilfov și Timiș au rate de marginalizare rurală de doar 0,5%.⁶

Potrivit Atlasului zonelor rurale marginalizate elaborat de Grupul Băncii Mondiale în baza datelor recensământului din 2011, Aluniș se confruntă cu marginalizare medie, având o rată între 6,1%-12%, ponderea populației de etnie romă în total populație fiind de 18,20% (589 persoane din 3236).

Situația ocupării romilor a fost în timp influențată de condițiile economice de la nivel național,

⁵ Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării locale din România

⁶ Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării locale din România

dar și de specificul etniei: educație scăzută, calificare și formare profesională neadaptate pieței muncii, calificările și meseriile tradiționale etc. Principalii factori care împiedică accesul romilor pe piața muncii se pot grupa urmărind două mari dimensiuni: la nivel individual și la nivel instituțional și al angajatorilor.

Cea mai mare parte a populației marginalizate în comuna Aluniș este concentrată în satul Fițcău.

Principalele probleme cu care se confruntă aceste grupuri dezavantajate sunt:

- deficitul de capital uman: de regulă educația (rata foarte mare de abandon școlar), sănătatea și numărul de membri sau de copii ai familiei;
- au un nivel scăzut de ocupare formală de regulă raportat la numărul de șomeri, munca la negru, munca în agricultura de subzistență;
- locuiesc în condiții improprii: calitate slabă a locuințelor, lipsa racordării la rețelele de utilități publice.

Aceste zone rurale marginalizate sunt considerate „problematică” mai ales pentru că se caracterizează prin gospodării cu venituri mici, locuitori cu un nivel scăzut de educație și de competențe relevante pentru piața muncii, un număr preponderent de mame singure, copii numeroși și o rată ridicată a delincvenței.

Una din problemele de rezolvat este aceea de a da fiecărui copil o șansa egală la educație. Pentru multe minorități acest lucru este greu de obținut din cauza barierei limbii și a culturii. În România multe familii ale romilor nu trimit copiii la școală fiindcă aceștia nu au învățat limba română destul de bine. Există organizații care ar încerca să schimbe acest lucru prin a avea învățători care să predea în limba „țigănească” (romani).

1.10.3. Servicii sociale

Serviciile sociale reprezintă activitățile în ansamblu realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale și de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

În comuna Aluniș, serviciile sociale sunt asigurate prin compartimentul de specialitate asistență socială și autoritate tutelară, prin inspectorul superior cu atribuții de asistență socială.

Alături de compartimentul de specialitate din cadrul structurii primăriei Aluniș, își desfășoară activitatea și ONG-ul „Asociația pentru asistență socială ALIA Aluniș”.

1.11. Cultură și turism

În județul Mureș se pot practica aproape toate formele de turism, potențialul este ridicat, deși în multe cazuri nu este valorificat. Pot fi practicate atât turismul urban, cât și cel rural, turismul balnear, ecoturismul, turismul de aventură. Multitudinea de castele, biserici, sate cu obiceiuri populare, oferă vizitatorului posibilitatea să vadă stilurile arhitectonice ale diferitelor culturi și perioade. Multiculturalitatea este

atuul turistic care face peisajul județului atât de pitoresc și variat. Cinci comunități - români, maghiari, sași, secui, romi - își păstrează tradițiile în această regiune, specificul artei populare maghiare fiind evidențiat și de țesăturile lucrate la Aluniș, în zona Reghinului.

În comuna Aluniș, potențialul turistic natural este prezent datorită reliefului salifer, a apelor minerale sărate, precum și a pădurilor relativ extinse.

Având o așezare potrivită, din satul Aluniș pot fi organizate mai multe drumeții și excursii de una sau mai multe zile în natură, precum și în stațiunile și localitățile apropiate, cum ar fi:

- Centrul satului Aluniș – Satul Fițcău – Vf. Zăspad urmând traseul marcat – 10 km, 2 ½ - 3 ore accesibil pentru toate categoriile de turiști;
- Centrul satului Aluniș – Rușii-Munți – Valea Sebeșului – Cabana Vânătoarească – Vf. Zăspad 13 km – drum forestier – de la Izvorul Fislikó – pe traseul marcat;
- Centrul satului Aluniș – satul Fițcău – Vf. Zăspad – Poiana Iodului – Valea Iodului – Răstolița 28 km – traseul turistic marcat – accesibil pentru turiști cu experiență. De la Răstolița – cu trenul sau auto se poate ajunge înapoi la Aluniș;
- Centrul satului Aluniș – Gara CFR Aluniș – Gara CFR Deda Bistra – Vf. Scaunul Domnului – traseu turistic marcat – 13 km accesibil pentru turiștii cu experiență;
- Centrul satului Aluniș – Gara CFR Aluniș – Gara CFR Deda Bistra – Valea Bistrei – Izvorul Doncii – Poiana Stejii – 20 km (4 ½ ore). Recomandat pentru turiștii cu experiență;
- Aluniș – Lunca Mureșului – Brâncovenești – Castelul Kemény din Brâncovenești – Helikon – monument istoric și literar.

Posibilități de cazare există în Casa „Nimród”, pensiune situată în centrul satului Aluniș cu 18 locuri de cazare, camere cu 4-6 locuri la fiecare nivel baie, toaletă, bucătărie. Funcționarea Casei „Nimród” este asigurată de Parohia Reformată Aluniș.

Servicii oferite de Casa „Nimród”:

- drumeții și excursii pe traseele amintite;
- ghiduri pentru drumeții și excursii cu autocar;
- preocupări casnice :
 - curs de țesut pe rășboi de țesut;
 - curs de cusături cu motive tradiționale;
 - prepararea cozonacului „Kürtös”;
- program folcloric – cu dansuri locale;
- prezentarea portului popular local;
- se organizează tabere tematice pentru copii și tineri : dansuri populare și tabere de creații artistice;
- prezentarea obiceiurilor locale tradiționale de iarnă și de primăvară;
- călătorie la stână cu car tras de cai;
- gustări de produse tradiționale;
- gustări de țuică de prune;
- pomana porcului cu mâncăruri tradiționale.

1.11.3.1. Obiective turistice din împrejurimi:

- Castelul Kendy-Kemény, Brâncovenești
- Barajul Răstolița
- Baza de tratament și agrement Ideciu de Jos
- Rezervația cu lalea pestriță Vălenii de Mureș
- Parcul Natural Defileul Mureșului Superior

În Aluniș nu sunt identificate monumente istorice de importanță națională sau locală.

Pentru păstrarea tradițiilor și obiceiurile locale se organizează anual diverse activități artistice și culturale, asociații precum Asociația Cultural Artistică Sportivă „Csurgó”, aduc un aport important la dezvoltarea acestui aspect.

1.12. Cooperare și asociații de interes public

Autoritatea publică locală cooperează și acționează împreună cu alte unități administrativ teritoriale pentru beneficiul comun, în vederea dezvoltării comunității locale și teritoriale, înțelegând faptul că împreună cu alte comunități se pot realiza investiții de impact cu efort colectiv.

Comuna Aluniș este membră a mai multor asociații de dezvoltare⁷ precum: Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Ecolect Mureș”, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Aqua Invest Mureș”, Asociația Intercomunitară de Utilitate Publică „Mureș Călimani”, Asociația Intercomunitară a Văii Mureșului – de utilitate publică, Asociația „Microregiunea Valea Mureșului – Zona Reghin”, Grupul de Acțiune Locală „Defileul Mureșului Superior” și nu în ultimul rând Asociația Comunelor din România.

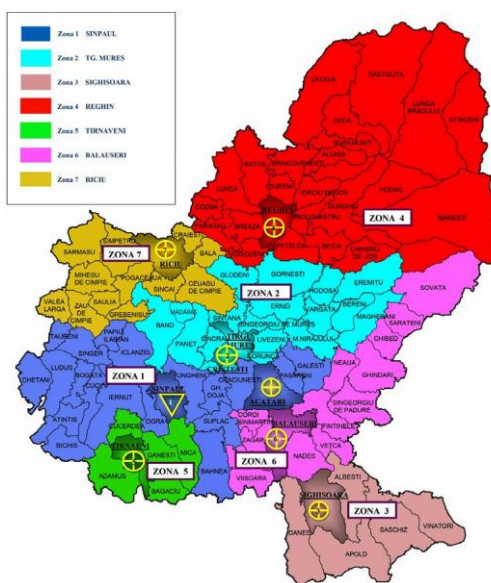
1.12.1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ”

Asociația s-a înființat în luna mai, anul 2008, sub denumirea de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ”. Este constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente.

Membrii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „ECOLECT MUREȘ” sunt reprezentați de cele 102 unități administrativ teritoriale (UAT) ale județului Mureș (inclusiv Comuna Aluniș) și Consiliul Județean Mureș.

Principalele obiective ale Asociației cu privire la gestionarea deșeurilor municipale, care conduc la îndeplinirea ȋntinelor asumate de România prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, sunt:

- asigurarea colectării deșeurilor generate de întreaga populație;
- implementarea colectării separate a deșeurilor menajere;
- asigurarea de capacități suficiente de sortare și reciclare a deșeurilor;

7 <http://www.dezvoltareintercomunitara.ro/baza-de-date.html>

- asigurarea de capacități de tratare a deșeurilor biodegradabile;
- depozitarea deșeurilor care nu pot fi valorificate în depozite conforme;
- delegarea gestiunii serviciilor de colectare, transport, tratare și depozitarea deșeurilor municipale.⁸

1.12.2. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „AQUA INVEST MUREȘ”

Comuna Aluniș este membră a ADI „AQUA INVEST MUREȘ”, asociație constituită în scopul reglementării, înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, pe baza strategiei de dezvoltare a Serviciului.

1.12.3. Asociația Intercomunitară de Utilitate Publică „Mureș Călimani“

Scopul acestei asociații este reprezentat de alimentarea cu apă și salubritatea localităților membre, respectiv: comunele: Aluniș, Vătava, Răstolița și Suseni.

1.12.4. Asociația Intercomunitară a Văii Mureșului - de utilitate publică

Comunele de pe Valea Mureșului Superior, s-au unit pentru a duce mai departe valorile satului românesc, prezentând oameni, povești, tradiții și obiceiuri. Asociația de Dezvoltare Intracomunitară „Valea Mureșului” având sprijinul Consiliului Județean Mureș și al Prefecturii Mureș, organizează anual festivalul Văii Mureșului.

De 15 ani, comunitățile de pe Valea Mureșului se întâlnesc pe Platoul „La Alei” din comuna Răstolița, pentru a prezenta publicului larg obiceiurile, artiștii populari, bucatele tradiționale specifice fiecărei zone. Căsuțele din satul alegoric, reprezentative pentru fiecare comună participantă arată vizitatorilor continuitatea obiceiurilor și tradițiilor din vatra de cultură românească. Festivalul ajuns la ediția cu numărul 15, este de mare amploare și se bucură anual de mii de participanți.

Din cadrul asociației fac parte comunele: Suseni, Rușii-Munți, Răstolița, Deda, Vătava, Stînceni, Lunca Bradului, Petelea, Brîncovenești, Aluniș, Breaza, Batoș, Idecu.

1.12.5. Asociația „Microregiunea Valea Mureșului - Zona Reghin“

Membrii asociației sunt comunele Aluniș, Brîncovenești, Idecu de Jos, Suseni, Batoș.

⁸ <https://www.adiecolectms.ro/>

1.12.6. Grupul de Acțiune Locală „Defileul Mureșului Superior”

Grupul de Acțiune Locală „Defileul Mureșului Superior” (constituită în baza Măsurii 19.1. PNDR 2014-2020), reprezintă un parteneriat public-privat format din 41 de membri, respectiv: 10 Comune, 13 societăți cu răspundere limitată, 1 Persoană fizică autorizată, 4 Întreprinderi individuale, 13 Asociații nonguvernamentale.

GAL Defileul Mureșului Superior deservește un teritoriu rural cu o populație de 25.372 locuitori (conform recensământului populației din 2011), pe un teritoriu de 1192,19 Km², densitatea populației în teritoriu fiind de 38,9 locuitori / Km².⁹

Grupul de Acțiune Locală „Defileul Mureșului Superior” are ca scop principal sprijinirea dezvoltării comunităților prin identificarea nevoilor locale și promovarea cooperării în vederea soluționării nevoilor identificate într-un mod cât mai eficient. GAL „Defileul Mureșului Superior” accesează fonduri europene pentru dezvoltarea microregiunii, crearea unor noi locuri de muncă și îmbunătățirea vieții rurale prin aprobarea și implementarea unor proiecte în această zonă, creșterea atractivității zonei Defileul Mureșului Superior și diminuarea migrației tinerilor, reducerea dezechilibrelor economico-sociale și a disparităților dintre mediul urban și mediul rural. Se poate spune că Grupul de Acțiune Locală Defileul Mureșului Superior reprezintă o șansă pentru dezvoltarea durabilă a acestei microregiuni, o șansă reală și accesibilă tuturor cetățenilor din această comunitate.

1.12.7. ADI Progaz Mureș-Valea Mureșului Superior

Comuna Aluniș este unul dintre membrii fondatori al ADI Progaz Mureș - Valea Mureșului, alături de comunele Deda, Brâncovenești, Rușii-Munți, Aluniș și Vătava.

Asociația s-a constituit în decembrie 2020, ca o structură de cooperare cu personalitatea juridică, de drept privat și de utilitate publică, apolitică, înființată în temeiul dispozițiilor Codului administrativ aprobat prin OUG nr. 57/2019 cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu dispozițiile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

Scopul asociației este reprezentat de înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a Serviciului public de alimentare cu gaze naturale, respectiv activitatea de distribuție a gazelor naturale pe raza teritorială de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și pentru realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării după caz, a sistemelor de utilități publice.

Așadar, asociația a fost constituită în scopul realizării infrastructurii de gaz pe teritoriul comunelor, drept pentru care a fost realizată documentația tehnică pentru proiectul „Rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale pe Valea Mureșului Superior”.

1.12.8. Asociația Comunelor din România

Cu unitățile administrativ teritoriale de pe teritoriul țării, Comuna Aluniș colaborează pentru interese comune, prin Asociația Comunelor din România. Asociația a fost înființată în anul 1997, ca o asociație de autorități locale, având ca membri comunele din România. Numărul membrilor A.Co.R. este de 1750 comune, din toate județele României. Asociația acoperă 87% din teritoriul țării și 48% din populație, acționând în teritoriu prin intermediul filialelor județene (dintre care 39 au personalitate juridică).

Asociația Comunelor din România este persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, neguvernamentală și apolitică, creată cu scopul de a reprezenta în mod unitar comunele membre, constituită în temeiul Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.264/2005. Asociația Comunelor din România a fost declarată ca fiind de utilitate publică prin Hotărârea Guvernului nr.156 din 13 februarie 2008.

Asociația Comunelor din România urmărește reprezentarea unitară a intereselor membrilor, atât în relația cu instituțiile centrale, cât și cu cele de la nivel european sau internațional. Din 2006 este membru cu drepturi depline în Consiliul Comunelor și Regiunilor din Europa (CCRE/CEMR), devenind astfel și membru al U.C.L.G, din anul 2005 a fost reprezentată în cadrul Comitetului Regiunilor, în calitate de observatori, iar din 1 ianuarie 2007, are trei delegați titulari și trei supleanți, din anul 2009 este membră a Rețelei Asociațiilor de Autorități Locale din Sud-Estul Europei (NALAS), iar la 24 mai 2013 constituie Consiliul Autorităților Locale din România și din Republica Moldova, împreună cu Congresul Autorităților Locale din Republica Moldova.

1.12.9. Localități înfrățite

„Infrățirea este o reuniune dintre două municipalități care caută să se asocieze pentru a acționa într-o perspectivă europeană, având obiectivul de a rezolva problemele cu care se confruntă și dezvoltarea unor legături de prietenie din ce în ce mai strânse între acestea”.

Aceasta este definiția data înfrățirii cu mulți ani în urmă de către Jean Bareth, unul dintre fondatorii Consiliului European al Municipalităților și Regiunilor (CEMR) după cel de-al doilea război mondial. În acest fel, a identificat valorile primare care caracterizează înfrățirile: prietenia, cooperarea și înțelegerea reciprocă între popoare în Europa.

Înfrățirile sunt expresia unității și identității europene. Ele reprezintă fără îndoială cea mai vizibilă formă de cooperare europeană, dovada fiind miile de municipalități și orașe care au panouri indicatoare la intrarea pe teritoriul lor cu numele colectivităților locale cu care sunt înfrățite.

În scopul schimbului de experiență, comuna Aluniș este înfrățită cu 3 localități din Ungaria :

- cu orașul Cigánd din districtul Cigánd, județul Borsod-Abaúj-Zemplén, Ungaria, un

oraș mic cu 3.254 de locuitori;

- cu comuna Dunaszentbenedek din județul Bács-Kiskun;
- orașul Solt din județul Bács-Kiskun, înfrățit cu satul Lunca Muresului.

În cei peste 25 de ani de colaborare cu aceste localități s-au creat strânse legături de prietenie între familii, s-au derulat multe schimburi de experiențe între elevii școlilor, dar și între funcționarii aparatelor de specialitate.

1.13. Administrație și servicii publice

UAT Aluniș își desfășoară activitatea în baza OUG 57/2019 privind codul administrativ. Conform organigramei aprobate prin HCL nr.55/2019 și a regulamentului de organizare și funcționare, Primăria Comunei Aluniș are următoarea structură organizatorică:

- Consiliul local
- Cabinet primar
- Secretar general
- Viceprimar
- Compartimente de specialitate:
 - Compartiment audit intern
 - Compartiment financiar contabil și resurse umane
 - Compartiment amenajarea teritoriului și urbanism
 - Compartiment fond funciar
 - Compartiment registru agricol
 - Compartiment asistenta sociala si autoritate tutelara
 - Compartiment administrativ

Pentru transparența decizională, toate hotărârile Consiliului Local Aluniș sunt publicate și pot fi consultate pe site-ul instituției <https://www.primaria-alunis.ro/>, la secțiunea Hotărâri Consiliu Local. Tot pe site-ul instituției se fac publice și achiziții publice și alte anunțuri de interes public.

1.13.1. Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență

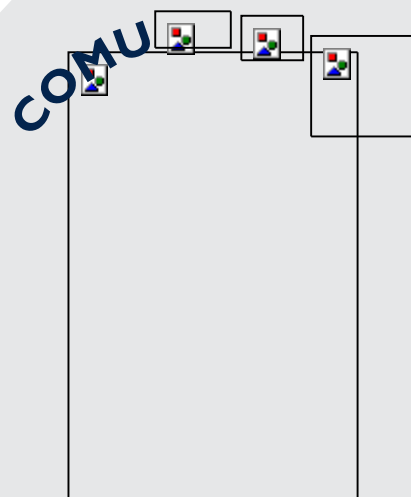
Este un serviciu de categoria IV-a, constituit prin HCL nr.61/28.11.2019 și funcționează în subordinea Consiliului Local al Comunei Aluniș, făcând parte din structura organizatorică a acestuia.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență își îndeplinește atribuțiile legale și prestează servicii într-un sector de competență stabilit cu acordul Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență. Astfel, SVSU Aluniș desfășoară activități de prevenire, informare, educare și instruire privind cunoașterea regulilor, măsurilor și a normelor de apărare împotriva incendiilor și execută acțiuni de intervenție pentru stingerea incendiilor, salvare, evacuare, adăpostire și protecție a persoanelor, animalelor și bunurilor materiale și de prim ajutor în situații de urgență.

Este un serviciu de maximă importanță pentru populație, compus din 9 de membri, dintre care 1 angajat și 8 voluntari.

2

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ PENTRU PERIOADA 2021-2027

2.1. Context de dezvoltare

2.1.1. Contextul european

2.1.1.1. Politica de Coeziune

Dezvoltarea teritorială a localităților urbane și rurale din România reprezintă o prioritate strategică la nivel național în vederea îmbunătățirii calității vieții și asigurării standardelor de locuit necesare populației, la un nivel calitativ superior, în conformitate cu prevederile Noii Agende Urbane, cu politicile Uniunii Europene, dar și cu politicile naționale, în diferite domenii, precum: mobilitate urbană, regenerare urbană, servicii publice de utilități, eficiență energetică, educație și sănătate și alte domenii similare.

În perioada 2021-2027, politica de coeziune va susține, în special investițiile publice pentru obiectivele de tranziție ecologică și digitală. Strategia comunei Aluniș, a fost realizată în baza unui proces de consultare participativ și în strânsă concordanță obiectivele Politicii de Coeziune pentru perioada 2021 – 2027, astfel cum au fost definite:

Europă mai inteligentă	prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
Europă mai verde	fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
Europă conectată	cu rețele strategice de transport și digitale
Europă mai socială	pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
Europă mai apropiată de cetățenii săi	prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Accentul politicii de coeziune a UE în 2021-2027 rămâne promovarea convergenței economice, sociale și teritoriale, prin competitivitate durabilă, cercetare și inovare, tranziție digitală, obiectivele Acordului european, precum și promovarea Pilonului european al drepturilor sociale.

Noua legislație consolidează sprijinul pentru pregătirea sistemelor de sănătate și permite o mai bună exploatare a potențialului culturii și turismului, greu afectat de criza recentă. În același timp, oferă sprijin lucrătorilor și măsuri de combatere a șomajului în rândul tinerilor și a sărăciei copiilor.

În plus, statele membre vor avea o flexibilitate suplimentară, în comparație cu perioada de programare actuală, pentru a transfera resurse între fonduri în orice moment al perioadei de programare. De asemenea, va exista o flexibilitate suplimentară pentru a permite etapizarea

operațiunilor mai mici, cea ce va oferi statelor membre mai multe oportunități de a finaliza operațiunile care nu sunt finalizate în cadrul programelor 2014-2020.

Politica de coeziune include acum, de asemenea, un mecanism complet de răspuns la criză pentru viitoare crize, pentru a permite măsuri temporare pentru utilizarea fondurilor ca răspuns la circumstanțe excepționale și neobișnuite. Mecanismul poate fi invocat cu promptitudine în cazul în care șocurile suplimentare vor lovi Uniunea în următorii ani. Comisia va avea posibilitatea de a introduce măsuri temporare pentru a ajuta soluționarea unor astfel de circumstanțe excepționale și neobișnuite.¹⁰

2.1.1.2. Politica Agricolă Comună

Conform articolului 39 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, obiectivele Politicii Agricole Comune/PAC sunt:

- creșterea productivității agriculturii prin promovarea progresului tehnic și prin asigurarea utilizării optime a factorilor de producție, în special a forței de muncă;
- asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultori;
- stabilizarea piețelor;
- garantarea siguranței aprovizionărilor și asigurarea unor prețuri rezonabile pentru consumatori.

Preocupările legate de schimbările climatice și de probleme, precum pierderea biodiversității sau calitatea apei și a solurilor, arată că agricultura joacă un rol din ce în ce mai important și în gestionarea durabilă a resurselor naturale.

La 1 iunie 2018, Comisia Europeană a lansat și cel de-al șaselea amplu proces de reformă al PAC, respectiv un pachet legislativ al PAC pentru perioada 2021-2027 alcătuit din trei propuneri legislative, însoțite de un studiu de impact: Regulamentul privind planurile strategice PAC (de abrogare a Regulamentului anterior privind plățile directe și a Regulamentului anterior privind dezvoltarea rurală); Regulamentul privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea PAC (de abrogare a Regulamentului orizontal anterior); Regulamentul privind organizarea comună a piețelor (OCP) produselor agricole, care modifică anumite acte juridice anterioare, inclusiv Regulamentul privind OCP.

Aceste propuneri prevăd o dată de aplicare fixată la 1 ianuarie 2021, și sunt prezentate pentru o Uniune cu 27 de state membre, în conformitate cu notificarea de către Regatul Unit a intenției sale de a se retrage din Uniunea Europeană și din Euratom în temeiul articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, primită de Consiliul European la 29 martie 2017.

Noua PAC post 2020 va avea următoarele obiective specifice:

- sprijinirea unor venituri fiabile ale fermelor și a rezilienței fermelor pe întregul teritoriu al UE, în vederea îmbunătățirii securității alimentare;

10 <https://ec.europa.eu/> - Questions and Answers on the EU Cohesion policy legislative package 2021-2027

- îmbunătățirea orientării spre piață și sporirea competitivității, inclusiv punerea unui accent mai puternic asupra cercetării, tehnologiei și digitalizării;
- îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric;
- contribuirea la energia sustenabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea;
- promovarea dezvoltării sustenabile și a gospodăririi eficiente a unor resurse naturale precum apa, solul și aerul;
- contribuirea la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor;
- atragerea tinerilor fermieri și facilitarea dezvoltării întreprinderilor din zonele rurale;
- promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii sustenabile;
- îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, precum și la bunăstarea animalelor.¹¹

2.1.2. Context național

2.1.2.1. Strategia de dezvoltare teritorială a României

În scopul asigurării unui cadru integrat de planificare strategică, pentru o dezvoltare policentrică și un echilibru între nevoia de dezvoltare și avantajele competitive ale teritoriului național în context european și global, în octombrie 2016 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Teritorială a României.

Aceasta este un document programatic pe termen lung prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României și direcțiile de implementare pentru orizontul de timp 2035, la scara regională, interregională, națională, cu integrarea aspectelor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, prin care este conturată viziunea de dezvoltare a teritoriului național și sunt stabilite obiective de dezvoltare, măsuri, acțiuni și proiecte concrete la nivel teritorial. Purtând subtitlul România policentrică 2035, strategia este rezultatul unui amplu demers instituțional și de cercetare derulat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației în perioada 2012-2014 pentru fundamentarea și elaborarea sa.¹²

România anului 2035 este *„o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei”*.

În baza acestei strategii au fost stabilite 5 obiective generale de importanță deosebită pentru teritoriul național, și anume:

¹¹ Ministerul Afacerilor Externe - <https://www.mae.ro/node/1625>

¹² Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - <https://www.mlpa.ro/pages/sdtr>

OG. 1	Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband.
OG. 2	Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive.
OG. 3	Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane.
OG. 4	Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială.
OG. 5	Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

2.1.2.2. Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Pentru agenda 2030 s-au stabilit următoarele obiective:

OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE

OBIECTIVUL 2: FOAMETE „ZERO”

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE CLIMATICĂ

OBIECTIVUL 14: VIAȚA ACVATICĂ

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

2.1.3. Context Regional

2.1.3.1. Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027

Comuna Aluniș este parte a regiunii de dezvoltare Centru, ce cuprinde teritoriul județelor Sibiu, Mureș, Harghita, Covasna, Alba și Brașov. Dezvoltarea locală pentru următorii 7 ani trebuie să fie așadar în strânsă corelare cu direcțiile de dezvoltare ale regiunii, astfel cum acestea au fost stabilite prin Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2021 - 2027.

Viziunea care stă la baza dezvoltării Regiunii Centru este ambiția ca, pe termen mediu, „Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor să se afle în atenția fiecărui cetățean”.

Obiectivul global al Strategiei de Dezvoltare este ca Regiunea Centru să atingă în anul 2027 un nivel convergență economică de 70% față de media Uniunii Europene.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare
Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
Turism și patrimoniu cultural
Dezvoltarea rurală, agricultură și silvicultură ¹

2.2. Consultare publică pentru elaborarea strategiei

Conceptul strategic pentru orizontul 2027, este parte a unui proces consultativ care a implicat atât cetățenii comunei, cât și factori de interes relevanți.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare țin cont de interesele comunității, care au fost exprimate prin intermediul sondajului de opinie și se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Metodele utilizate au fost:

I. Sondarea opiniei publice

II. Grupuri de lucru interne

III. Consultarea factorilor de interes

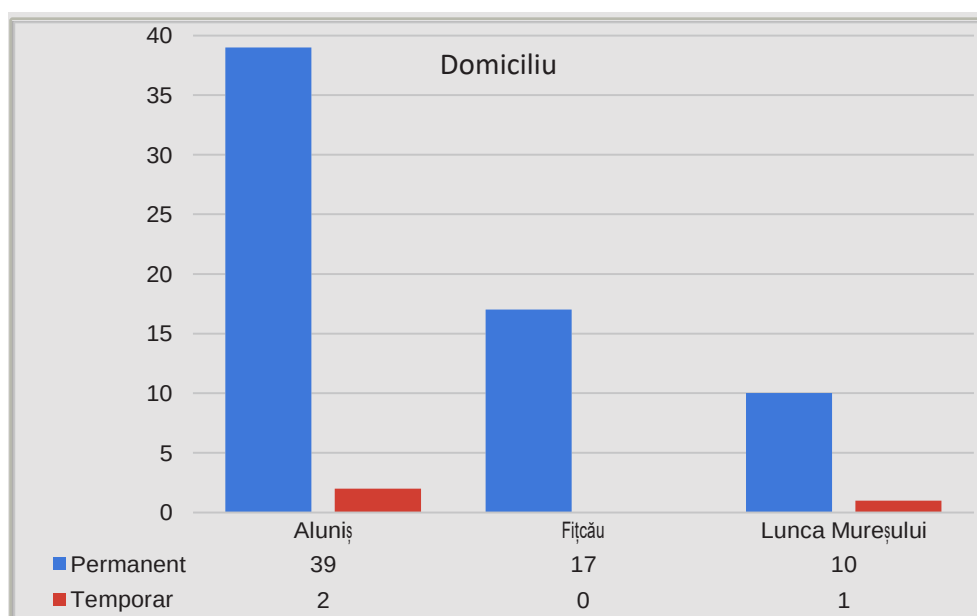
Consultarea opiniei publice s-a realizat prin aplicarea de chestionare distribuite direct atât după metoda interviului față în față, cât și on-line. Chestionarele sunt anonime și constituie anexă a prezentului document strategic.

2.2.1. Sondaj de opinie cetățeni

Au fost aplicate chestionare adresate locuitorilor comunei, colectând 69 de răspunsuri, reprezentând aproximativ 2,5% din populație.

2.2.1.1. Structura socio-demografică a respondenților

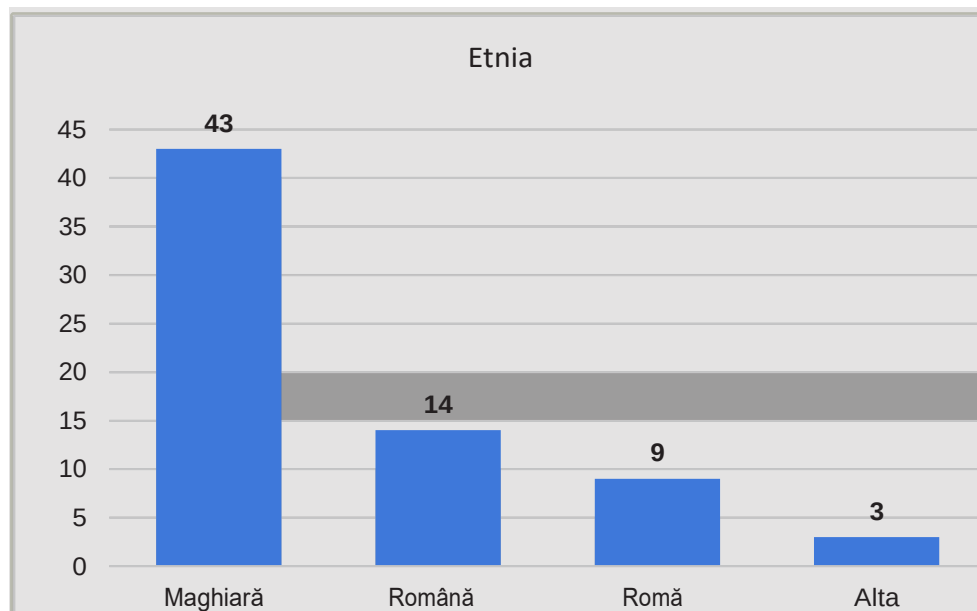
Conform celor care și-au declarat domiciliul, eșantionul studiului este compus din 39 persoane cu domiciliu permanent în Aluniș, 17 persoane în Fițcău, 10 persoane în Lunca Mureșului, și 3 persoane cu ședere temporară în Aluniș și Lunca Mureșului.

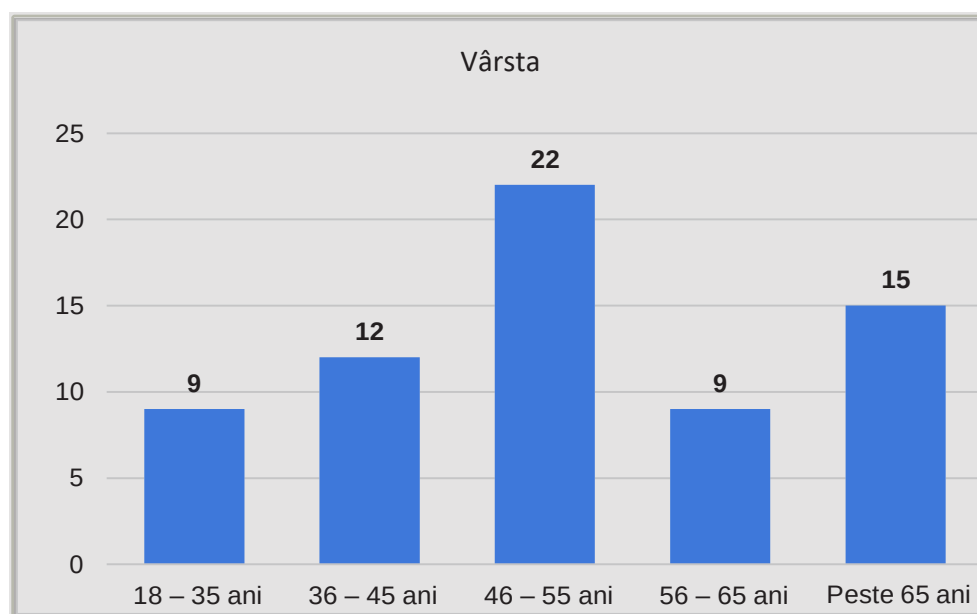
2.2.1.2. Etnie

Dintre persoanele care și-au declarat etnia, majoritatea respondenților, 63,32% sunt de etnie maghiară, 20,29% sunt de etnie română, 13% de etnie romă și 4,3% altă etnie.

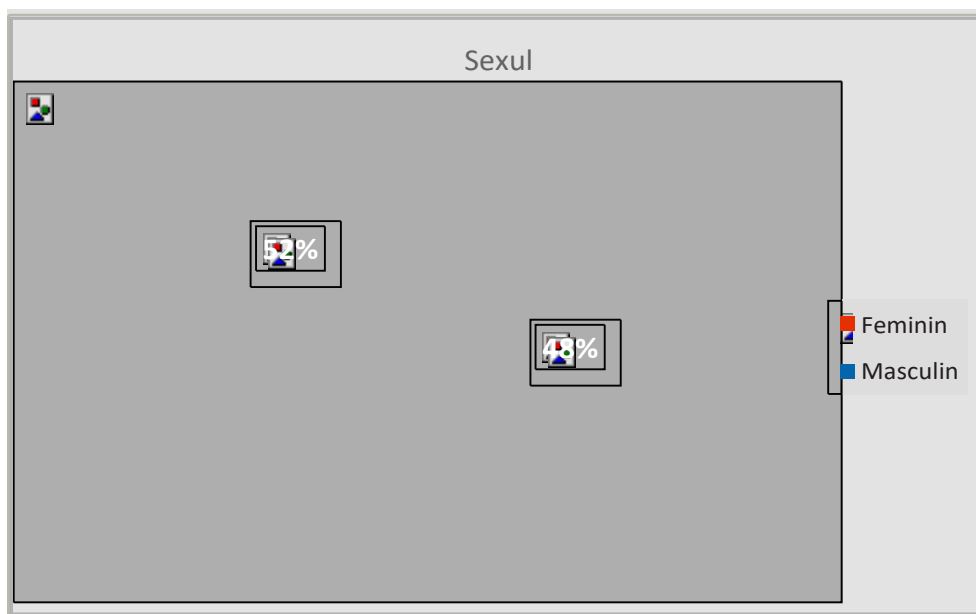

2.2.1.3. Vârsta și sex

În privința vârstei grupul respondenților este reprezentativ astfel: 13,04 % dintre respondenți au vârsta cuprinsă între 18-35 ani, 17,39% între 36-45 ani, 31,88% între 46-55 ani, 13,04% între 56- 65 ani și 21,74% peste 65 ani.

În privința reprezentării sexului, grupul este omogen astfel: 52% persoane de sex feminin și 48% persoane de sex masculin.

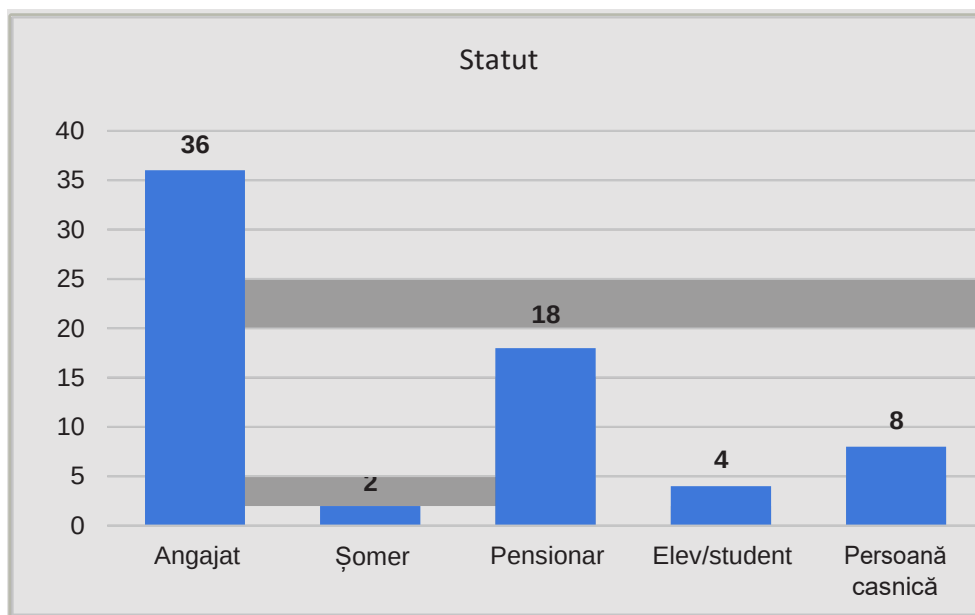
2.2.1.4. Studii

Majoritatea respondenților dețin studii liceale, respectiv 39,13%. Cei cu studii medii reprezintă 24,64% din eșantion, cei cu studii superioare 17,39%, aceeași pondere reprezentând și persoanele fără studii sau cu mai puțin de 8 clase.

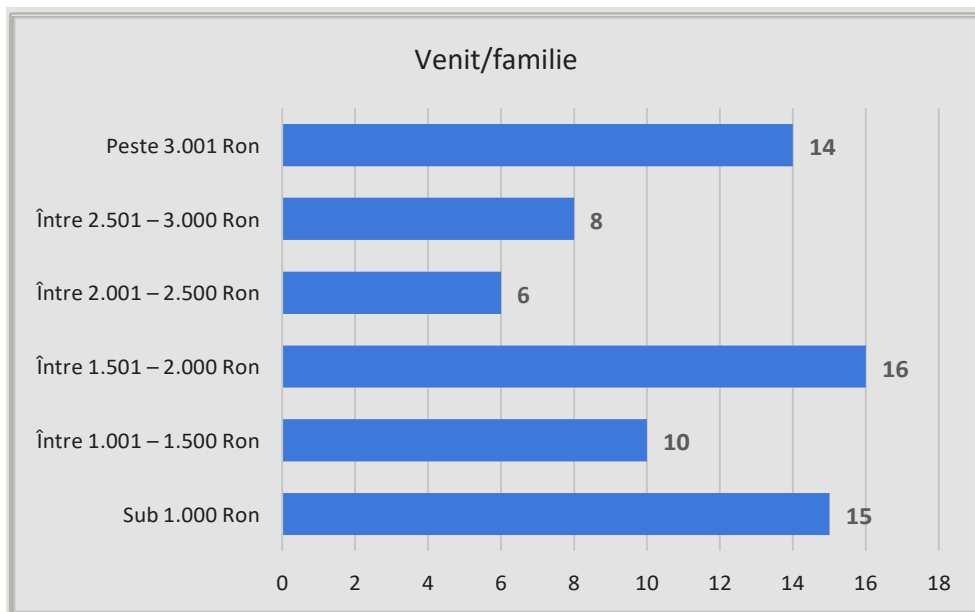
2.2.1.5. Statut

Majoritatea respondenților sunt persoane angajate - 52,17%. Un grup reprezentativ este cel al pensionarilor 26,08%, un procent ceva mai redus este reprezentat de persoanele casnice, șomeri sau elevi.

2.2.1.6. Venituri

Veniturile pe familie, sunt în general mici, 59% au declarat că obțin venituri între 1000 – 2000 ron sau chiar sub 1000 de ron.

2.2.1.7. Cât de mulțumit sunteți de starea infrastructurii?

Trotuare și șanțuri

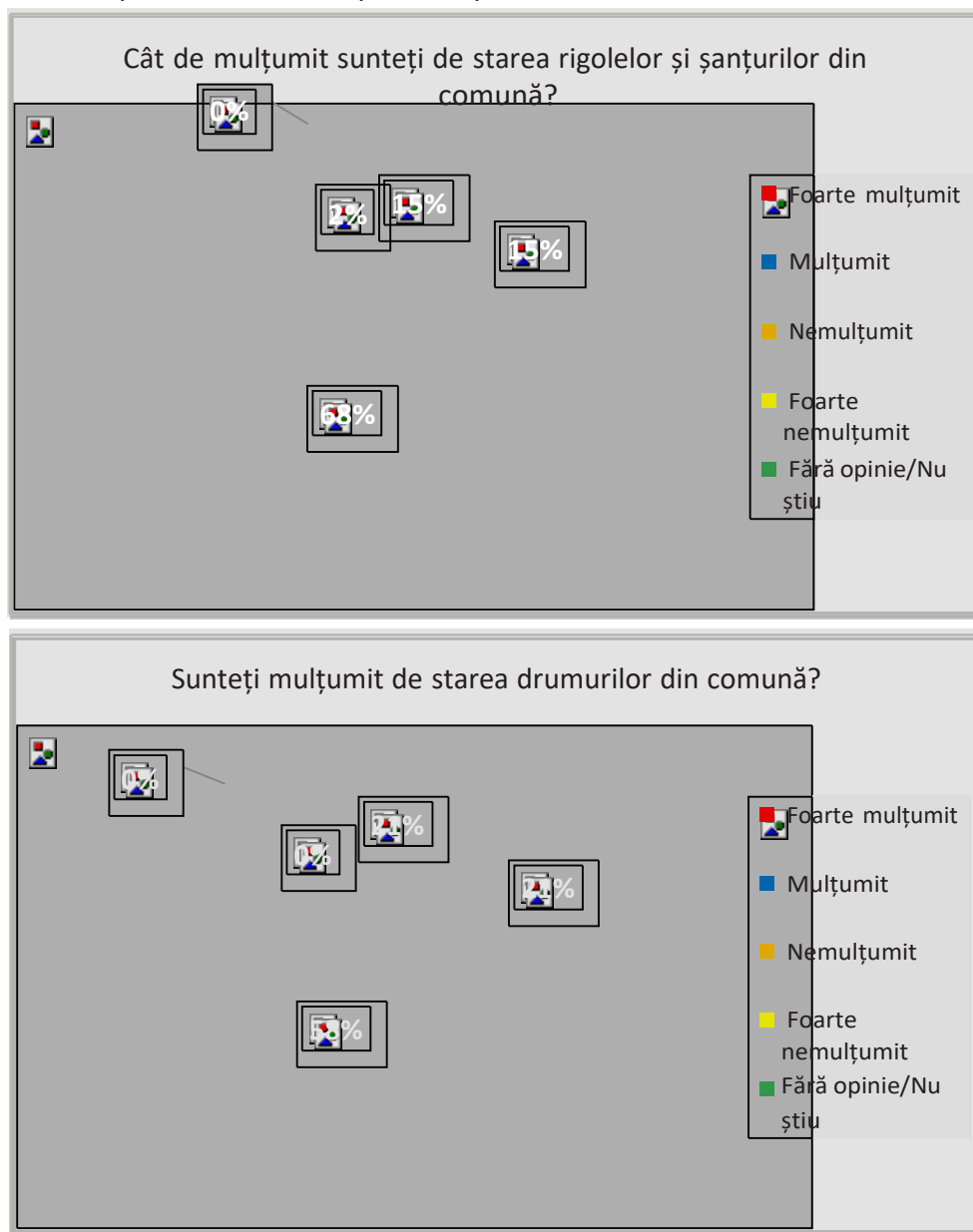
81% din respondenți sunt mulțumiți sau chiar foarte mulțumiți de starea generală a trotuarelor și șanțurilor din comună, iar 19% nu și-au exprimat opinia cu privire la acest aspect.

Drumuri

Investițiile realizate de Unitatea Administrativ Teritorială în cea ce privește modernizarea străzilor au avut impact asupra gradului de mulțumire a localnicilor, 58% din respondenți fiind

mulțumiți de starea infrastructurii și 21% chiar foarte mulțumiți. În același timp constatăm un procent ridicat al persoanelor fără opinie asupra infrastructurii rutiere.

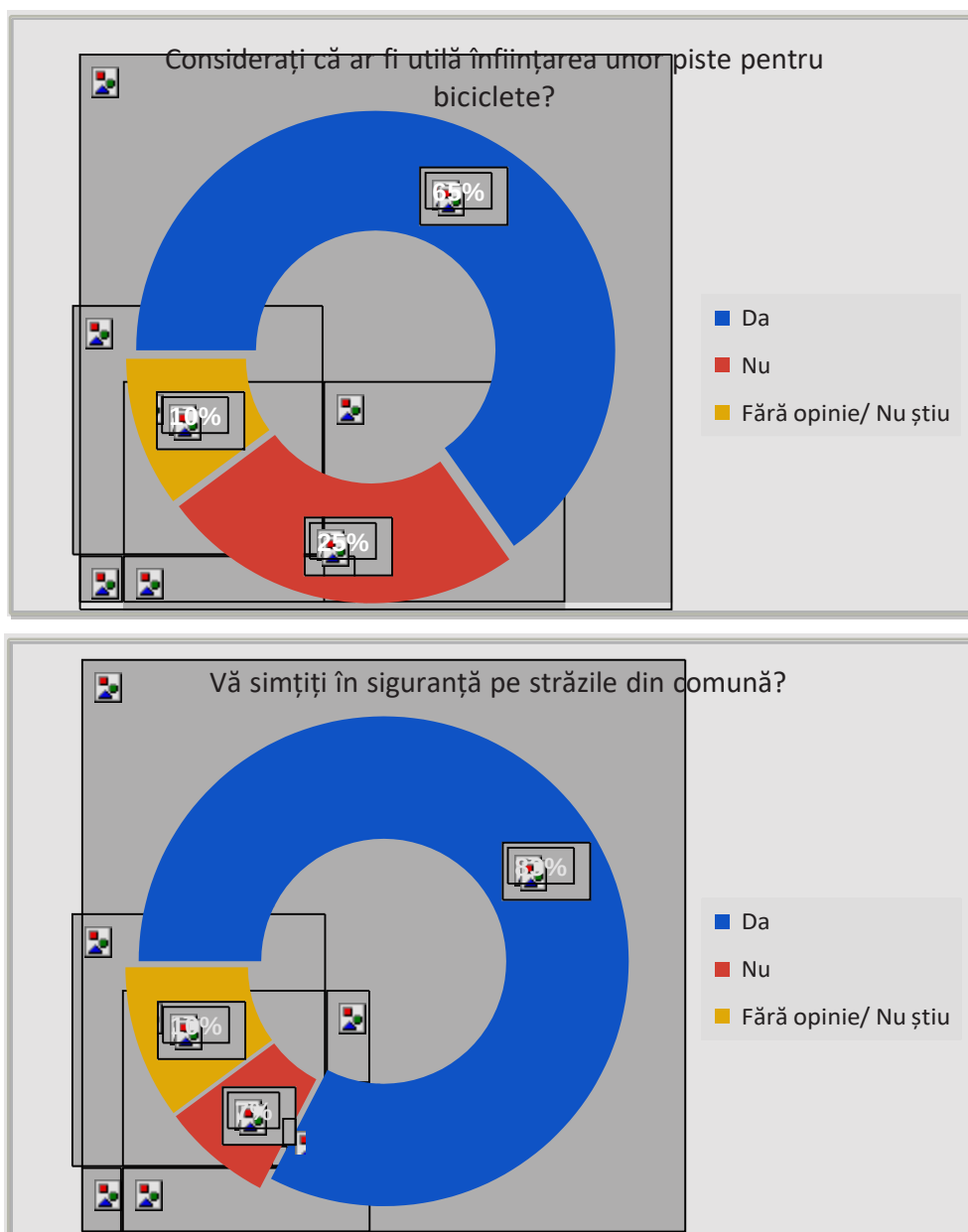

Piste de biciclete

Se constată un interes crescut pentru realizarea pistelor de biciclete și utilizarea acestui mijloc de transport, 65% din respondenții sondajului de opinie consideră că ar fi utilă înființarea unor piste pentru biciclete, iar 25% susțin contrariul.

Siguranța publică

83% din respondenți se simt în siguranță pe străzile din comuna Aluniș, doar 7% nu se simt în siguranță, iar 10% nu au o opinie în acest sens.

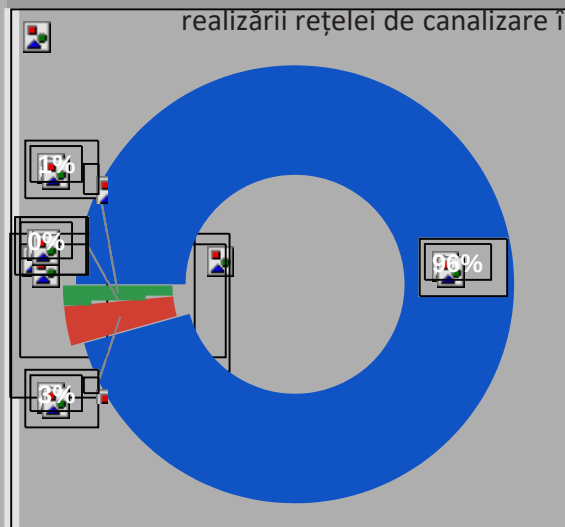
Utilități publice

Necesitatea rețelei publice de canalizare în comuna Aluniș este susținută și justificată de nevoile reale ale populației, 96% dintre respondenții sondajului considerând necesară realizarea acestei investiții. 3% dintre cei chestionați susțin că este necesară o astfel de investiție, dar nu reprezintă o prioritate pentru dezvoltarea comunei.

Serviciile de telecomunicații satisfac momentan nevoile localnicilor, peste 91% fiind mulțumiți de serviciile de internet, televiziune și/sau telefonie, 5% se declară nemulțumiți, iar 4% nu au o opinie în acest sens.

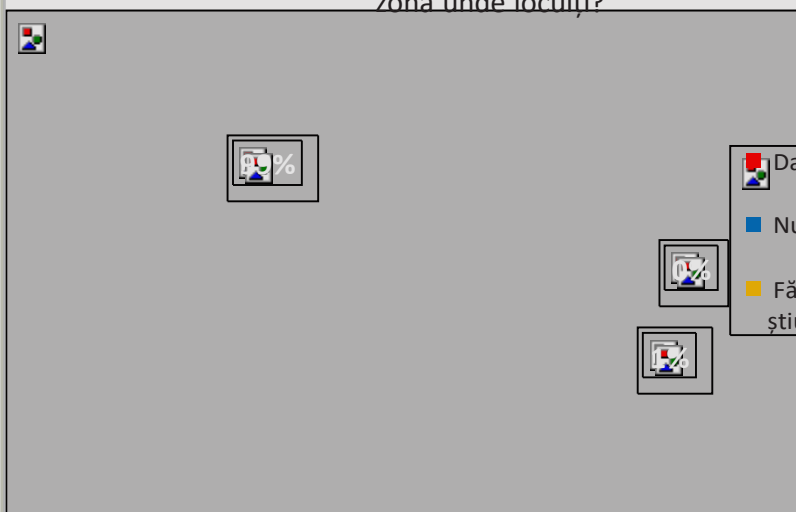

Care este părerea dvs. privind necesitatea realizării rețelei de canalizare în comuna Aluniș?

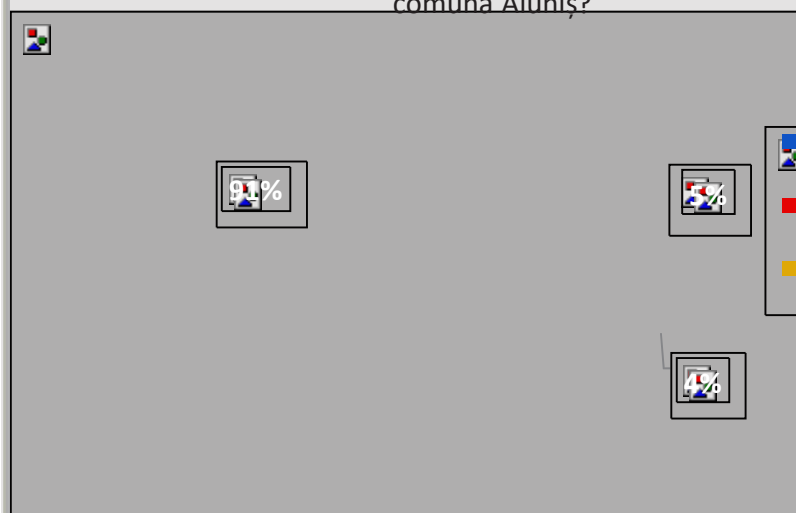
- Este foarte necesară și sunt interesat să mă branșez
- Este necesară, dar nu este o prioritate pentru dezvoltarea comunei
- Utilizez sistem propriu de canalizare și nu doresc să mă branșez la sistemul centralizat care va fi realizat
- Fără opinie/Nu știu

Sunteți mulțumit de calitatea rețelei de apă potabilă din zona unde locuiți?

- Da
- Nu
- Fără opinie/ Nu știu

Sunteți mulțumit de serviciile de telecomunicații din comuna Aluniș?

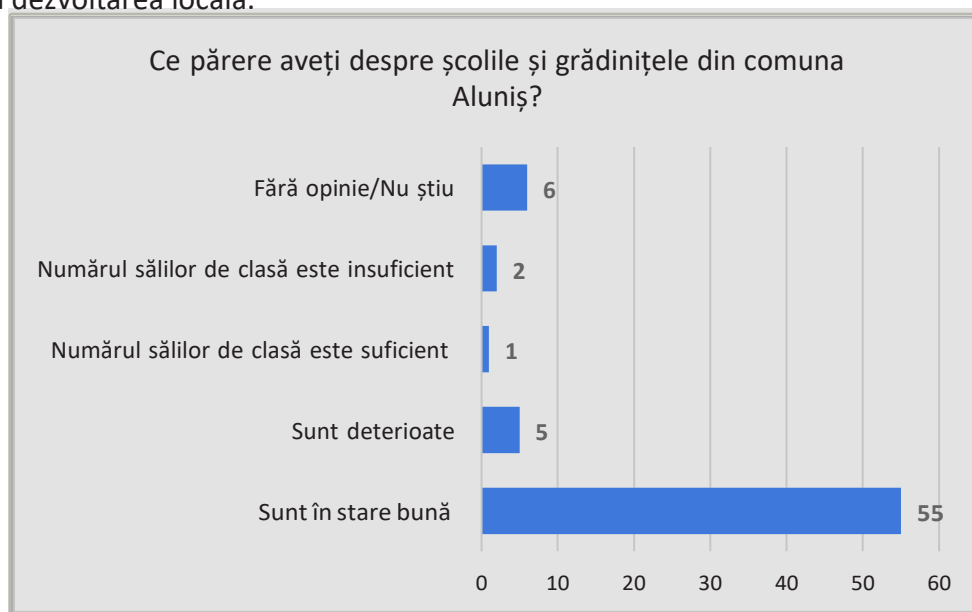

- Da
- Nu
- Fără opinie/ Nu știu

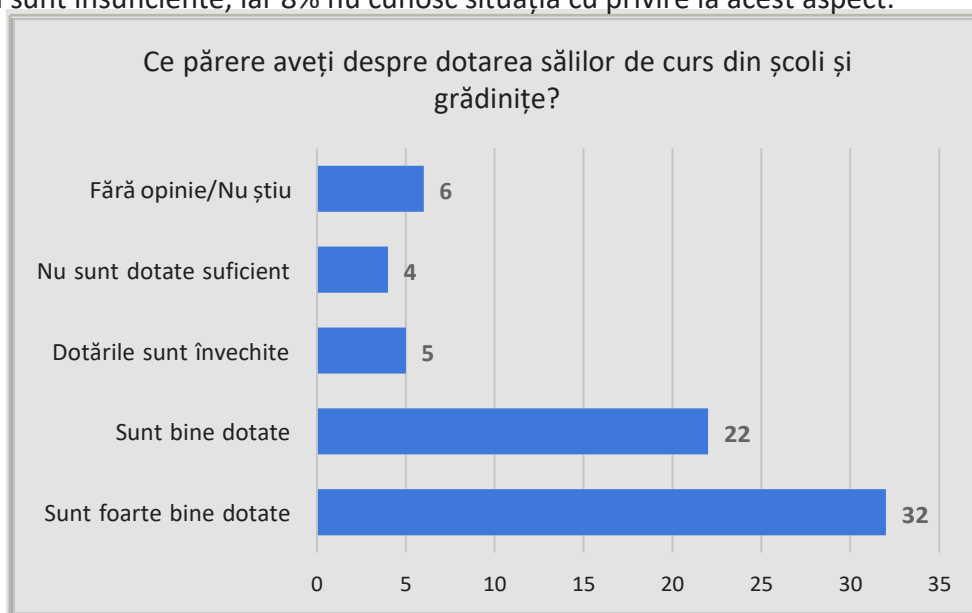

2.2.1.8. Educație

Școlile și grădinițele sunt în stare bună, consideră 80% dintre respondenții sondajului, în timp ce alți 10% consideră că infrastructura actuală este degradată și numărul sălilor este insuficient, iar 8% nu cunosc starea infrastructurii educaționale locale. De cele mai multe ori, lipsa de informații asupra întregii infrastructuri locale influențează așteptările populației cu privire la dezvoltarea locală.

În ceea ce privește dotarea sălilor de curs din școli și grădinițe, 46 % susțin faptul că sunt foarte bine dotate, 32% susțin că sunt bine dotate, 7% consideră că dotările sunt învechite, 6% susțin că sunt insuficiente, iar 8% nu cunosc situația cu privire la acest aspect.

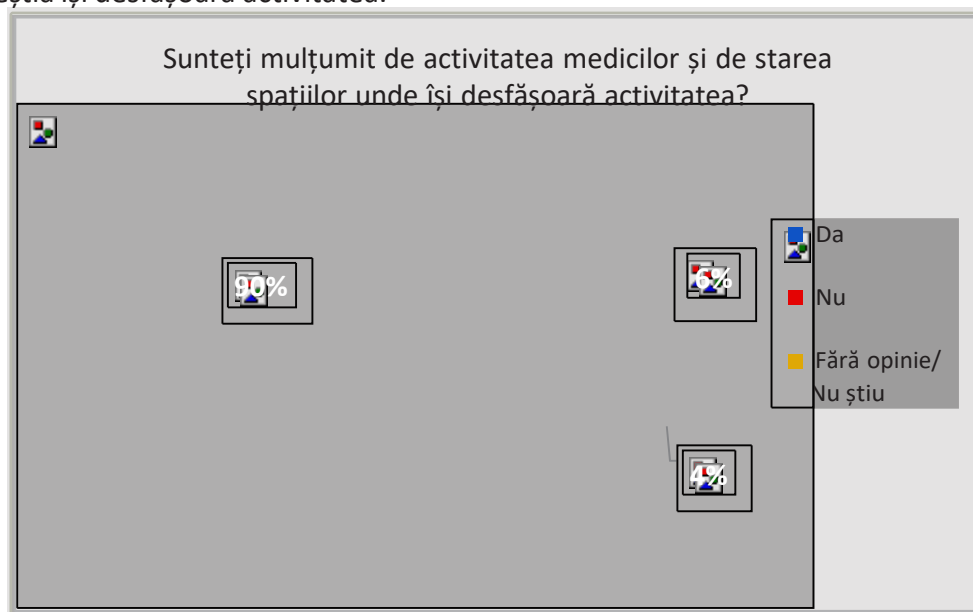

2.2.1.9. Sănătate

În opinia cetățenilor chestionați, sistemul sanitar comunal satisface nevoile actuale. 90% din persoanele chestionate sunt mulțumiți atât de activitatea medicilor, cât și de infrastructura

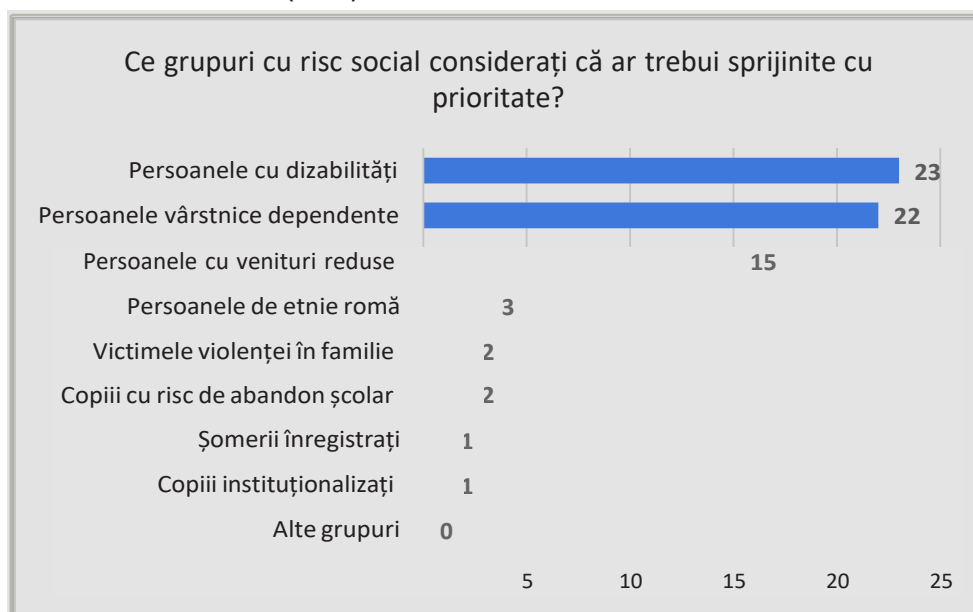

unde aceștia își desfășoară activitatea.

2.2.1.10. Sistemul social

În opinia cetățenilor, dezvoltarea socială ar trebui să se orienteze cu preponderență către persoanele cu dizabilități (33%), apoi către persoanele vârstnice dependente (32%) și către persoanele cu venituri reduse (22%).

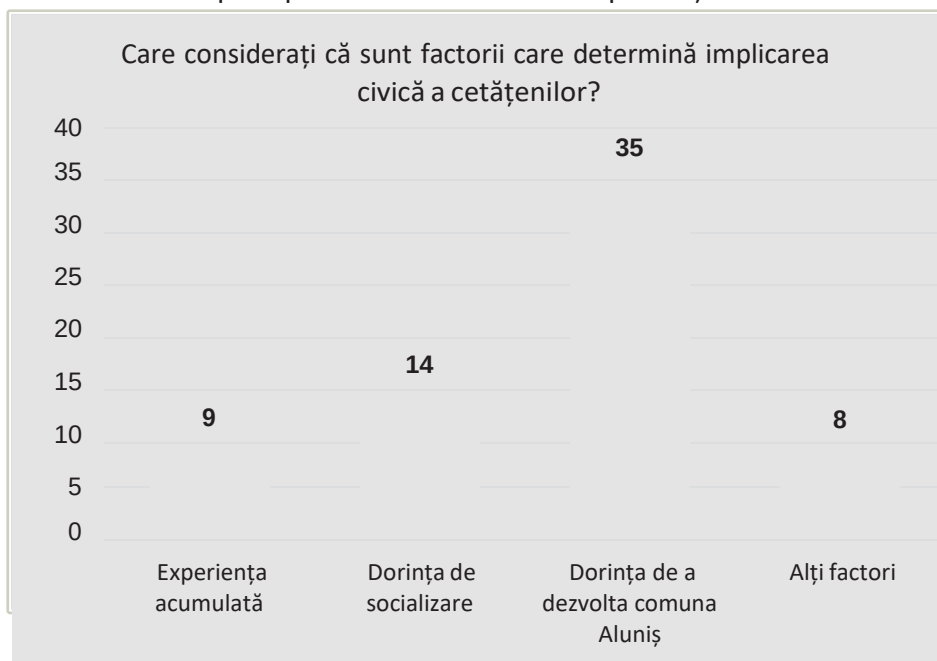

2.2.1.11. Implicare civică

Implicarea civică e un drept, dar și o responsabilitate, însă comparativ cu alte state europene, în România aceasta este încă la un nivel scăzut. În Aluniș implicarea civică este redată de asociațiile în domeniul social, cultural și/sau artistic, arătând dorința de implicare în dezvoltarea comunei, fapt susținut și de datele colectate în cadrul sondajului de opinie. 35 din 66 de persoane consideră că dorința de a dezvolta comuna Aluniș este un factor principal în ceea ce privește implicarea civică (53%). 14 din 66 persoane se implică din dorință de socializare (21%),

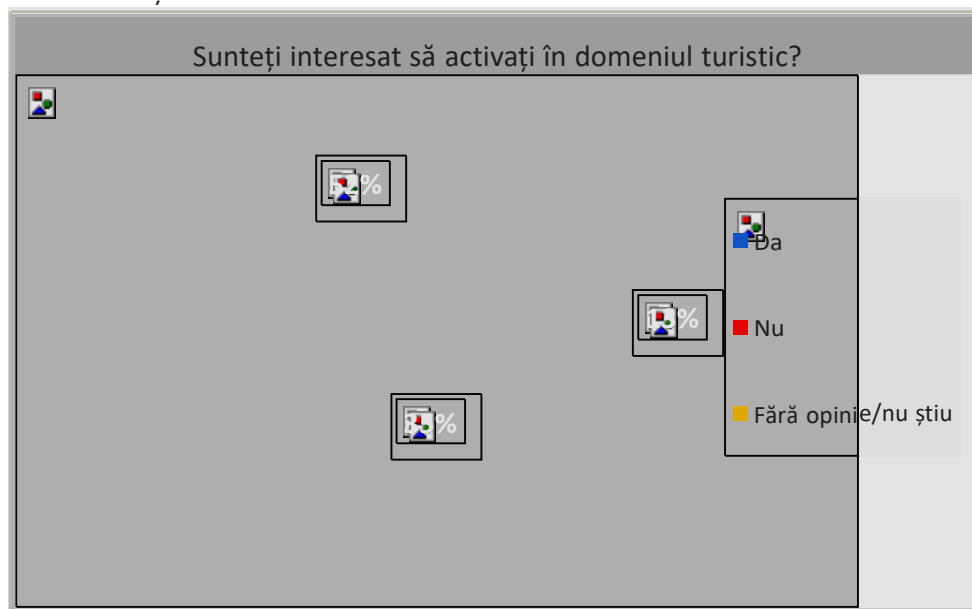

iar 9 persoane din 66 se implică pentru acumularea de experiență.

2.2.1.12. Turism

Sectorul turismului nu este încă foarte dezvoltat în comuna Aluniș, însă interesul cetățenilor de a activa în domeniul turistic este destul de ridicat, 35% din cele 69 de persoane chestionate și-au exprimat dorința de a dezvolta o afacere în domeniul turistic.

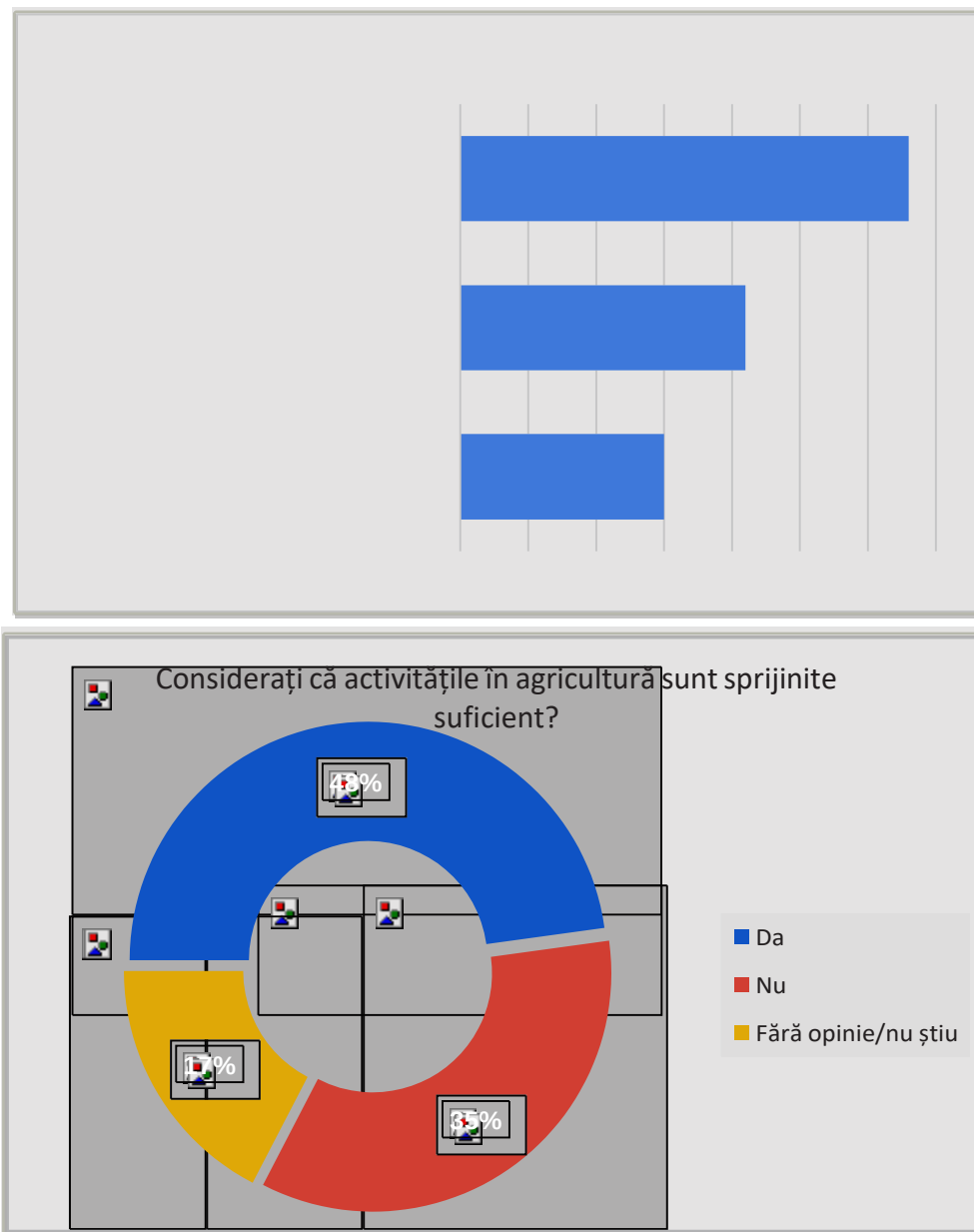
2.2.1.13. Agricultură și dezvoltare rurală

Odată cu trecerea timpului, practicarea agriculturii a început să scadă în importanță. Populația, inclusi din mediul rural se întreaptă spre sectorul serviciilor, comparativ cu 1990, când agricultura era o activitatea de bază.

Conform sondajului de opinie, 48% nu practică agricultura, 7% practică doar pentru consumul propriu și întreținerea familiei, iar 22% activează în sectorul agricol.

48% din cei care au declarat că practică agricultura susțin că acest sector este momentan suficient sprijinit prin programe locale, naționale și/sau europene, iar 35% susțin contrariul. 17% nu au o opinie în acest sens.

Gradul de asociere în agricultură este ceva mai ridicat comparativ cu multe alte zone rurale, astfel 53% din cei care au declarat că practică agricultură în scop comercial sunt membrii al unui grup/asociații de producători, respectiv 8 persoane din 15.

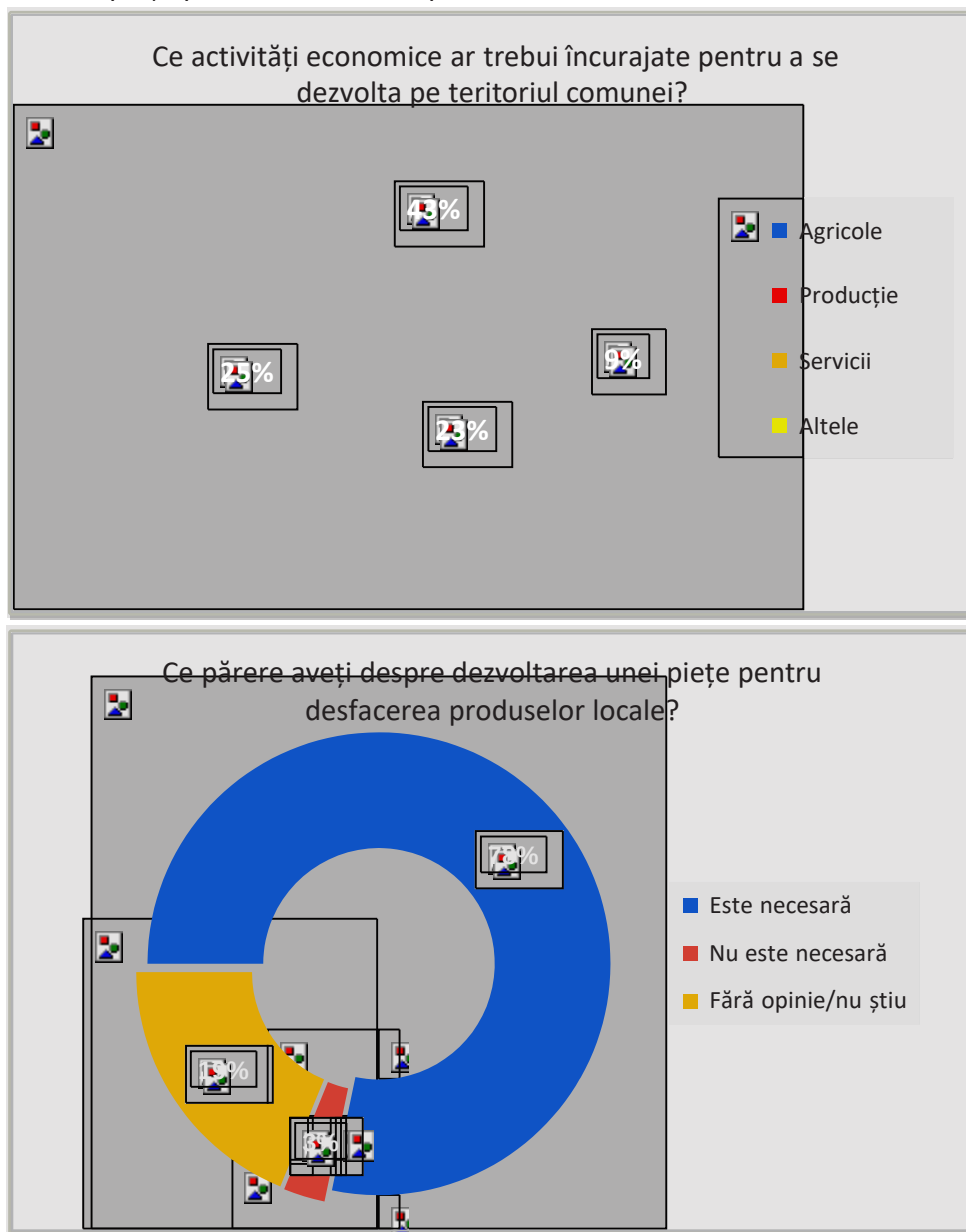
2.2.1.14. Dezvoltare economică

În opinia cetățenilor, sănătatea, agricultura și educația ocupă primele trei locuri într-un clasament al sectoarelor de activitate care ar trebui dezvoltate pentru creșterea calității vieții și dezvoltarea comunei Aluniș.

Desfacerea produselor locale întâmpină de multe ori dificultăți, datorită creșterii concurenței,

a lanțurilor mari de magazine, dar și datorită lipsei infrastructurii dedicate unde micii producători să își poată promova și comercializa producția. 78% din cei chestionați susțin dezvoltarea unei piețe pentru desfacerea produselor locale.

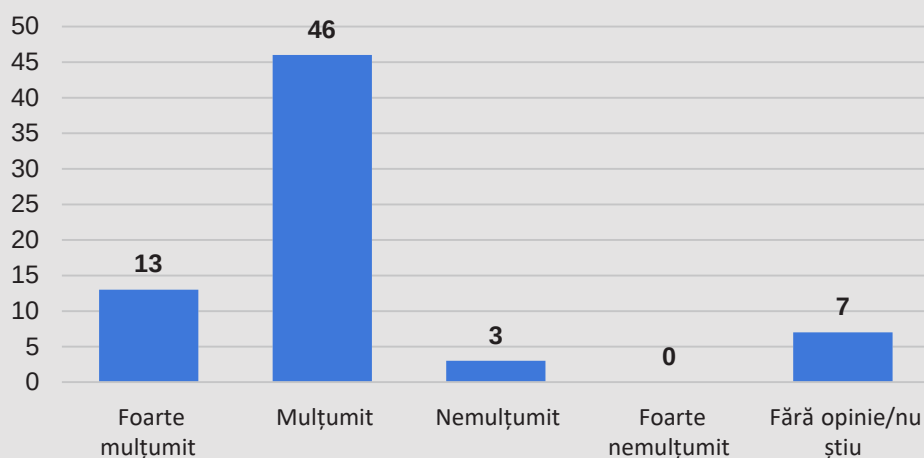
2.2.1.15. Sport

Rezultatul investițiilor realizate în comuna Aluniș privind infrastructura sportivă se regăsesc în gradul ridicat de mulțumire al cetățenilor. Așadar, 67% din eșantion prezintă un grad de mulțumire cu privire la infrastructura sportivă.

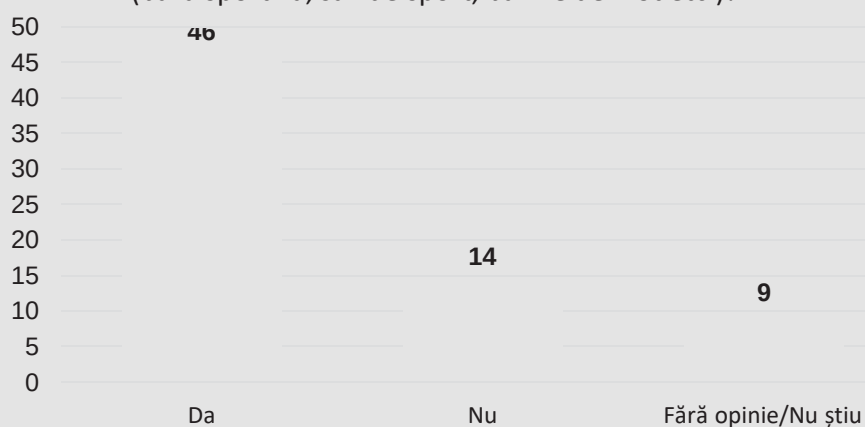
67% din persoanele chestionate susțin dezvoltarea infrastructurii sportive din comuna Aluniș, în același timp 20% nu își doresc dezvoltarea infrastructurii sportive, iar 13% nu au o opinie în acest sens. Lipsa dorinței de dezvoltare a acestui sector vine probabil pe fondul existenței altor priorități de investiții și din gradul ridicat de satisfacție asupra infrastructurii actuale.

Cum apreciați infrastructura sportivă din comuna dvs?

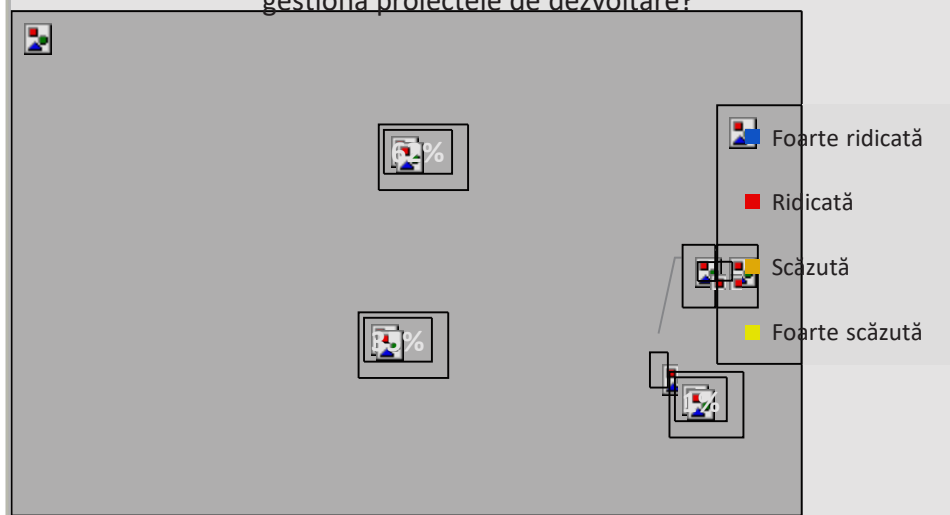

Vă doriți dezvoltarea infrastructurii sportive din comună
(baza sportivă, săli de sport, bazine de înot etc.)?

2.2.1.16. Administrație

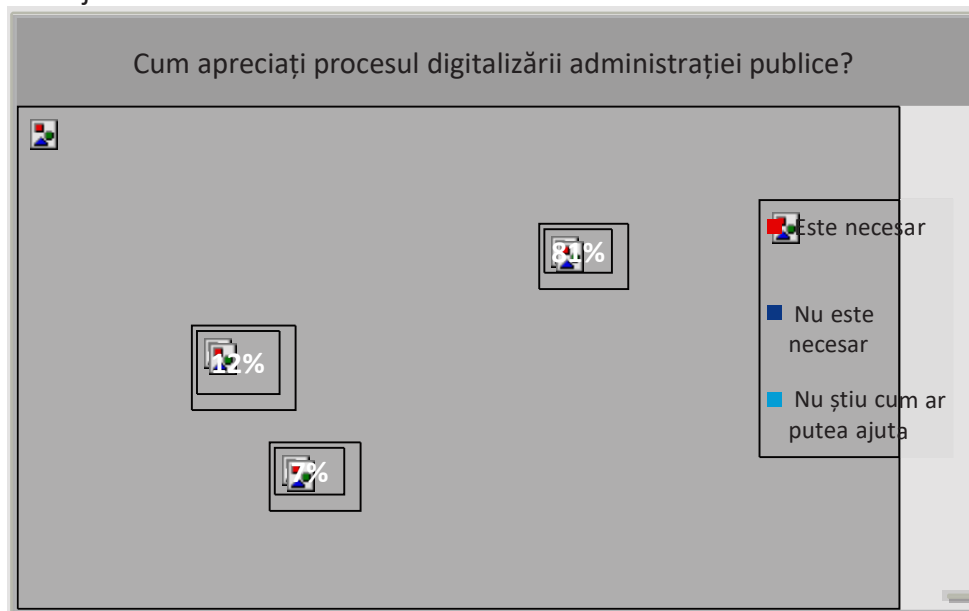
Cum evaluați capacitatea Instituției Primarului de a
gestiona proiectele de dezvoltare?

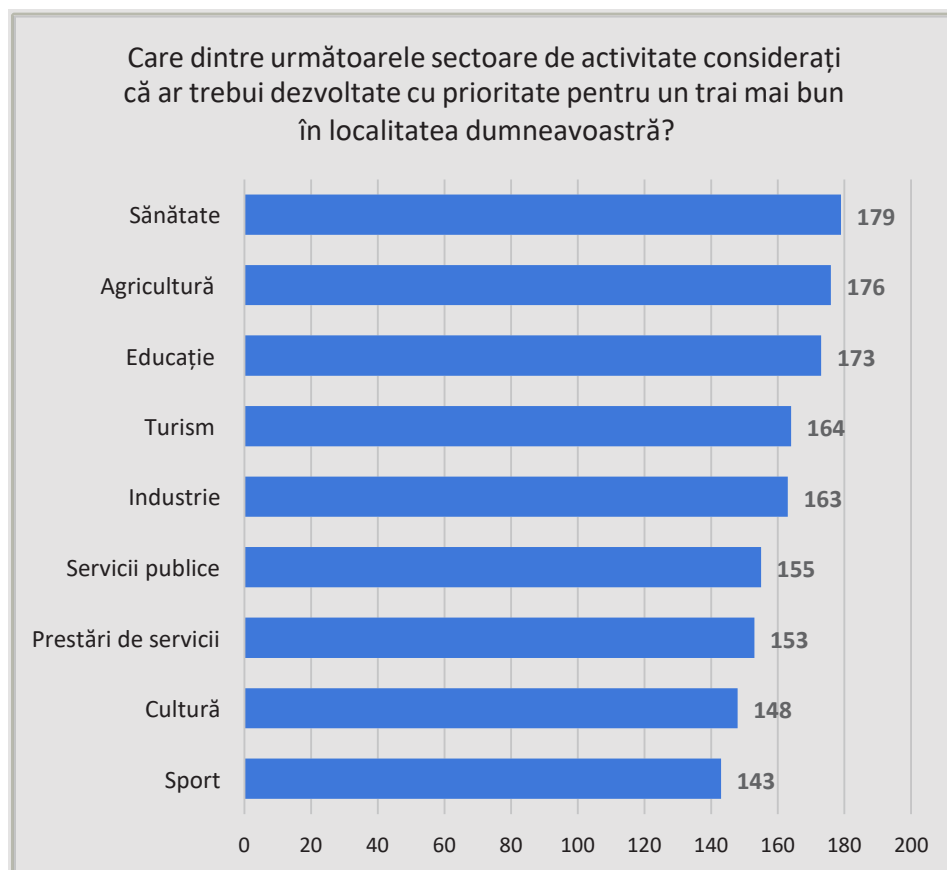
Instituția primarului este evaluată pozitiv, în ceea ce privește gestionarea proiectelor de dezvoltare, de către 97% dintre respondenții sondajului de opinie.

Populația prezintă interes ridicat pentru digitalizarea administrației publice, 81% consideră ca fiind o necesitate pentru dezvoltarea locală, 7% susțin că nu este necesar, iar 12 % nu știu cum ar putea ajuta.

Rezultatele sondajului arată că domeniile care ar trebui dezvoltate cu prioritate sunt:

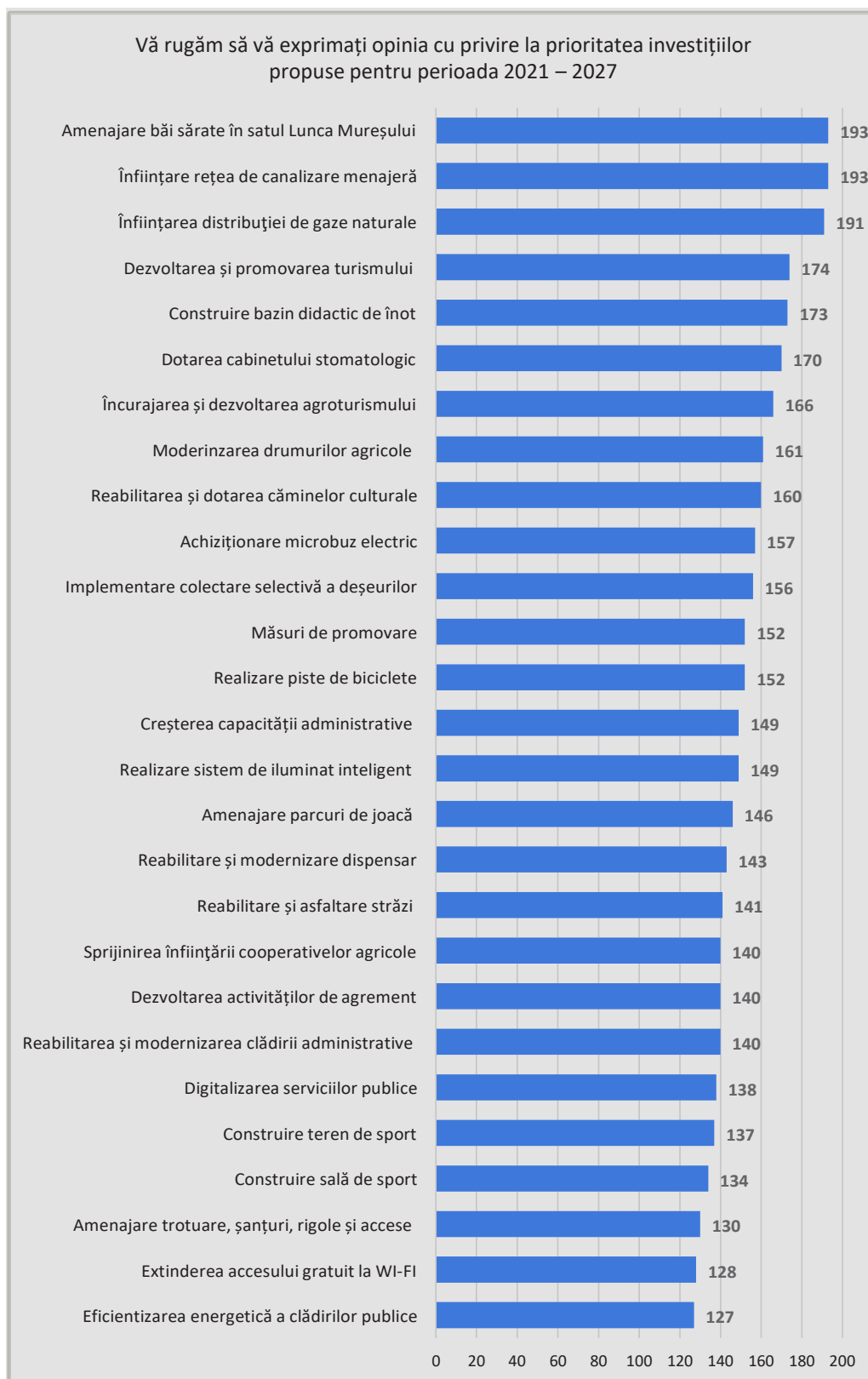
1. Sănătatea
2. Educația
3. Agricultură
4. Turismul
5. Industria

Lipsa infrastructurii de canalizare, a rețelei de gaze naturale și dezvoltarea slabă a turismului sunt principalele trei probleme identificate în sondajul de opinie realizat.

Clasamentul investițiilor propuse de autoritatea locală pentru perioada 2021–2027, în ordinea priorităților este următorul:

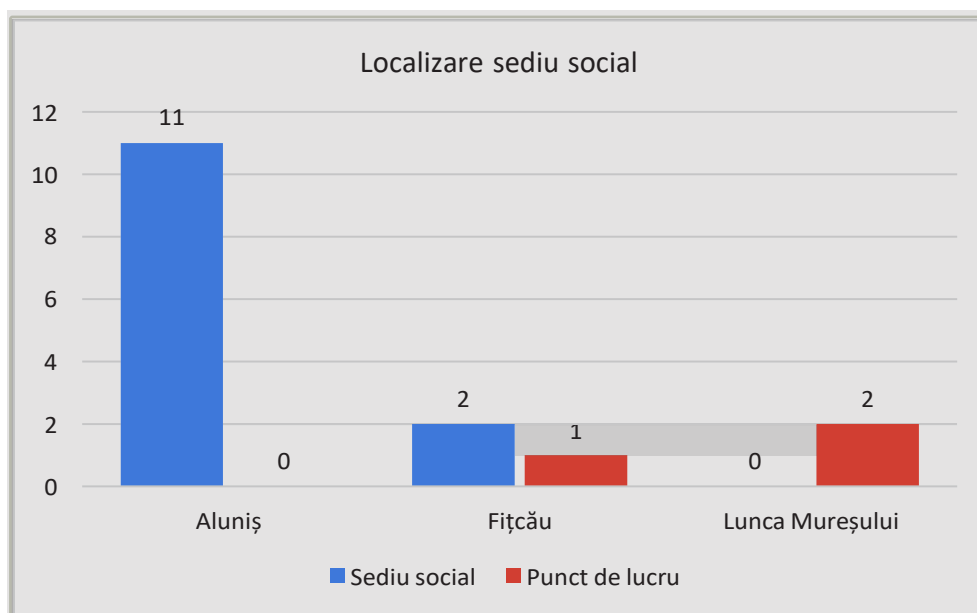

2.2.2. Sondaj de opinie agenți economici

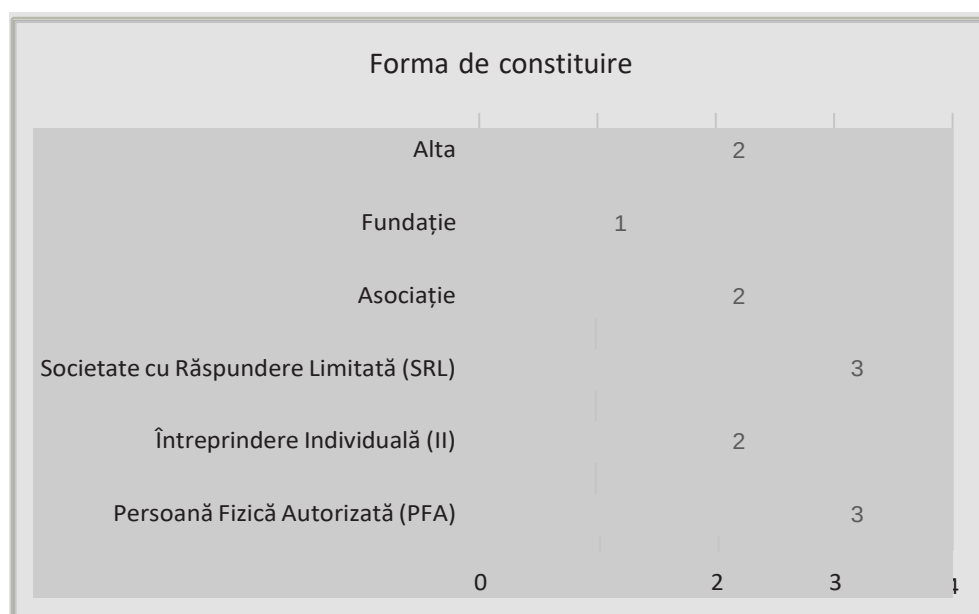
2.2.2.1. Structura eșantionului

Au participat la sondaj 13 operatori economici cu sediul în Aluniș și Fițcău, 3 dintre aceștia au și punct de lucru în Lunca Mureșului și Fițcău.

Forma de constituire

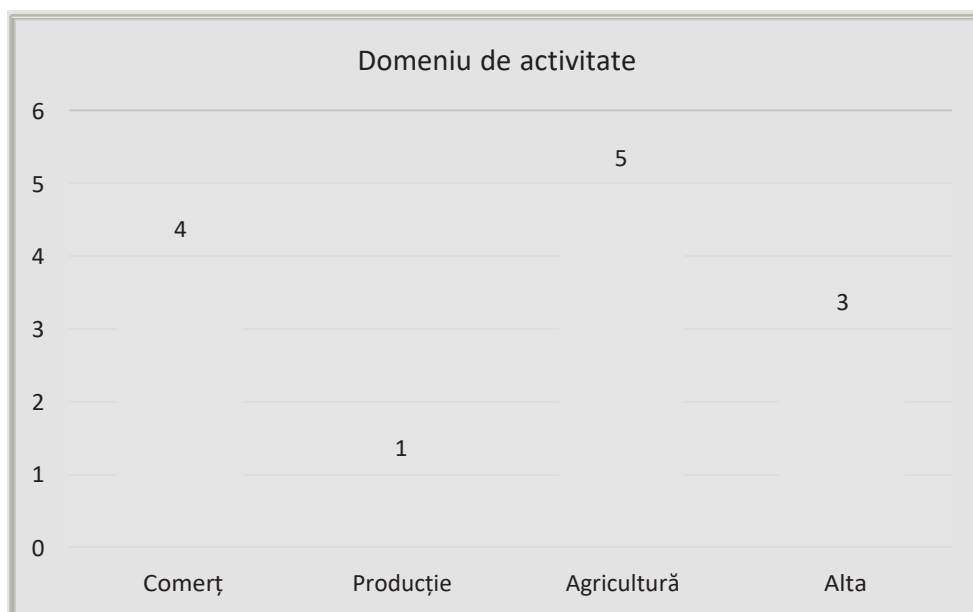
Eșantionul este omogen și reprezentativ cuprinzând forme de constituire diverse. Cea mai frecventă formă de organizare a operatorilor economici este de tipul Societate cu răspundere limitată și Persone fizice autorizate, respectiv 23%. Între respondenții sondajului se regăsesc și 2 Întreprinderi Individuale (15%), 2 Asociații (15%), 1 Fundație (7,7%) .

Domeniu de activitate

Cel mai bine reprezentat domeniu este cel agricol și comerțul.

Piața de desfacere

Majoritatea acționează pe piața județeană de consum (69%), respectiv 9 din cei 13 persoane juridice. 23% se adresează pieței locale, iar 7% pieței regionale.

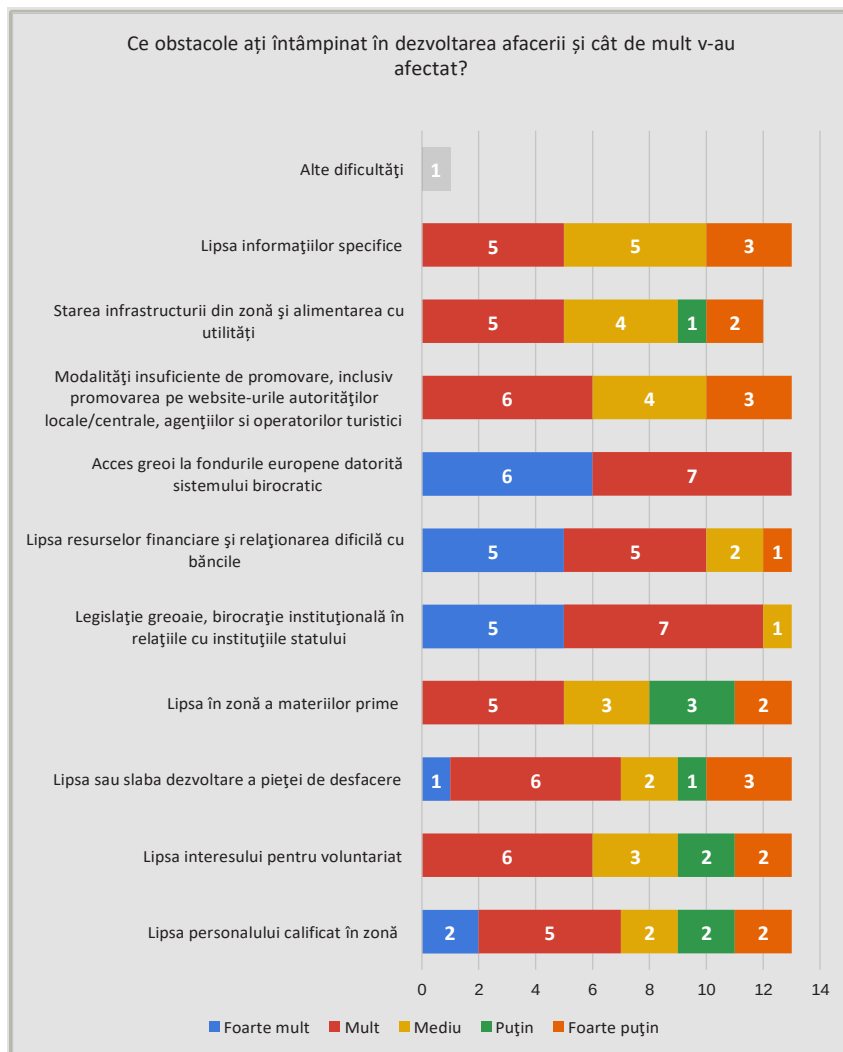

2.2.2.2. Probleme întâmpinate

Agenții economici, în special IMM-urile, întâmpină multe dificultăți în dezvoltarea afacerilor. Din graficul de mai jos putem observa că locurile fruntașe sunt ocupate de accesul greu la fondurile europene datorită sistemului birocratic, legislația greoaie și birocrăția instituțională în relațiile cu instituțiile statului, lipsa resurselor financiare și lipsa personalului calificat în zonă.

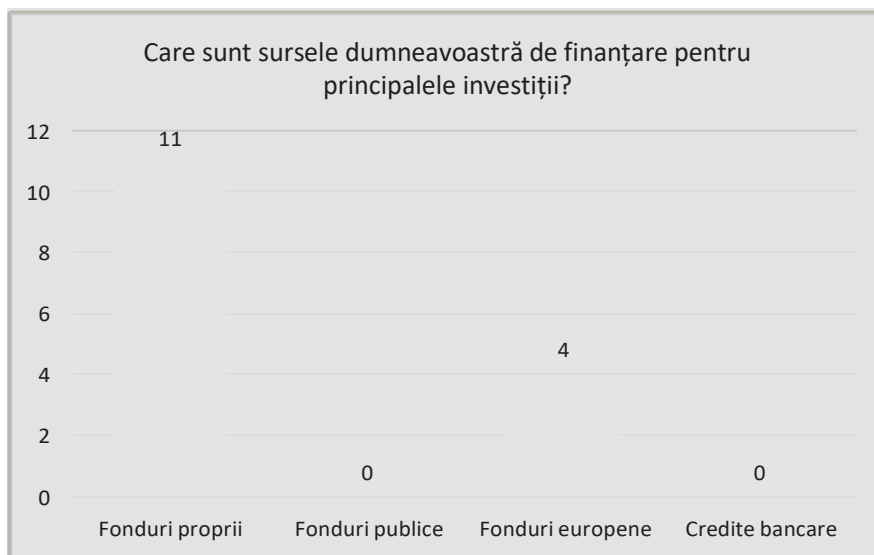

Asociațiile și fundațiile afirmă că se confruntă cu un interes slab al cetățenilor pentru acțiuni de voluntariat.

2.2.2.3. Surse de finanțare

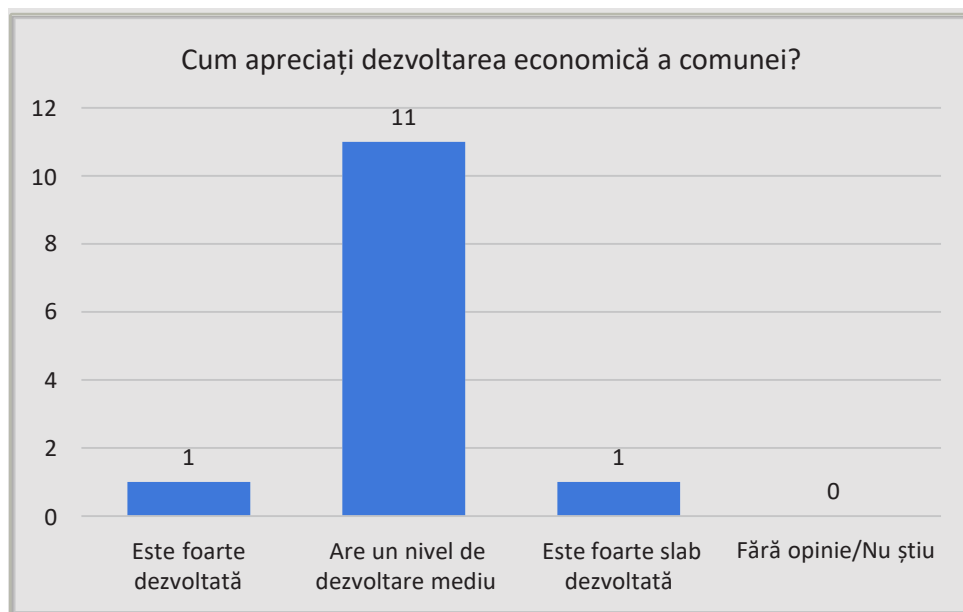
Doar 4 dintre cei 13 respondenți au ca principală sursă de finanțare a investițiilor fonduri europene nerambursabile, iar majoritatea (84%) își susțin investițiile din fonduri proprii.

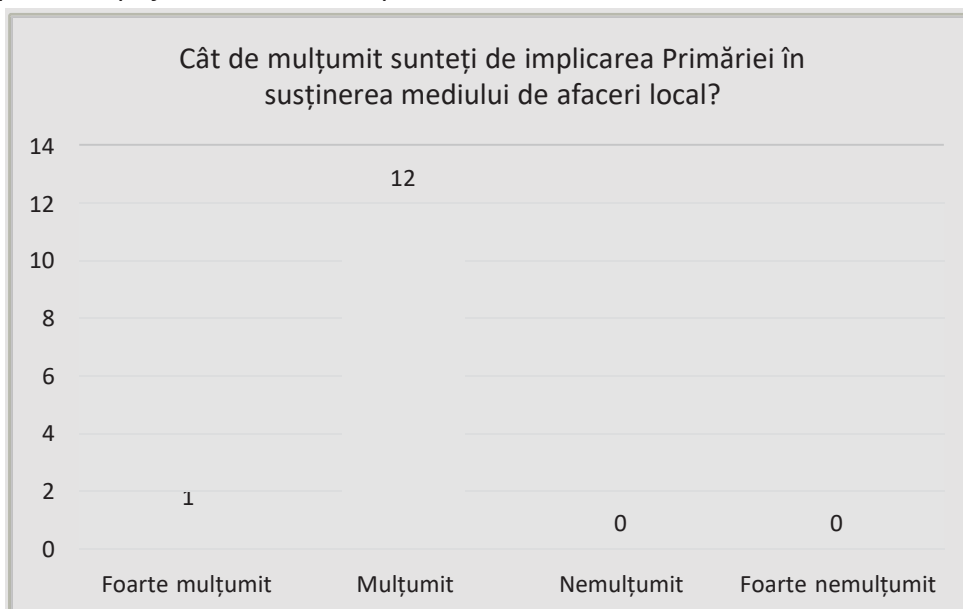
2.2.2.4. Dezvoltarea economică a comunei

Operatorii economici nu sunt foarte mulțumiți de gradul de dezvoltare local, 84% apreciază un nivel mediu de dezvoltare și doar 8% afirmă un nivel ridicat de dezvoltare.

2.2.2.5. Implicarea autorității locale

Operatorii economici locali sunt mulțumiți de implicarea funcționarilor publici din cadrul Primăriei Aluniș în rezolvarea problemelor, 93% din respondenți consideră că angajații din sectorul public îi sprijină în rezolvarea problemelor.

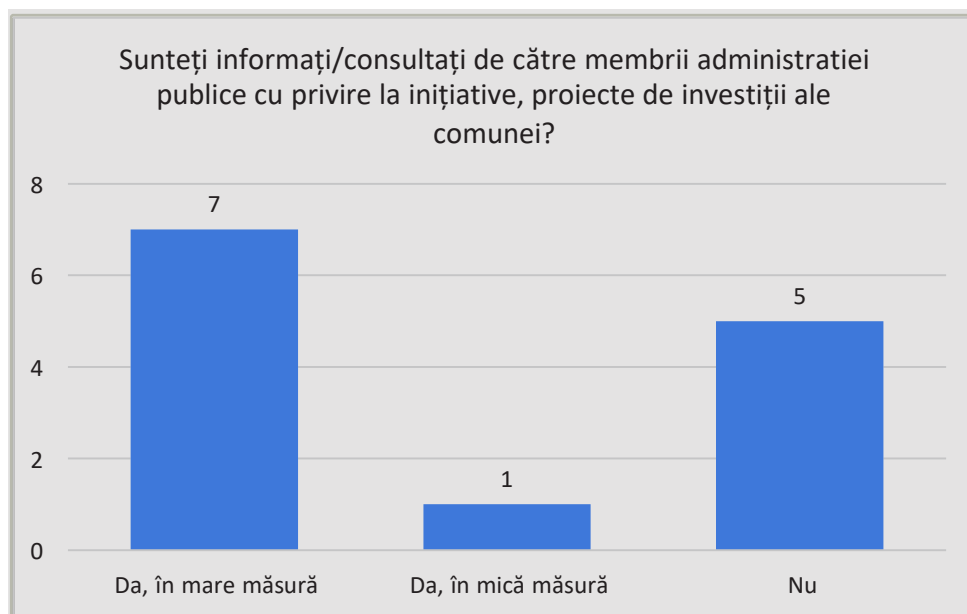

2.2.2.6. Oportunități locale și transparență

Când vine vorba despre transparența decizională și gradul de informare și comunicare, 53% susțin că sunt informați sau consultați de membrii administrației publice cu privire la inițiativele

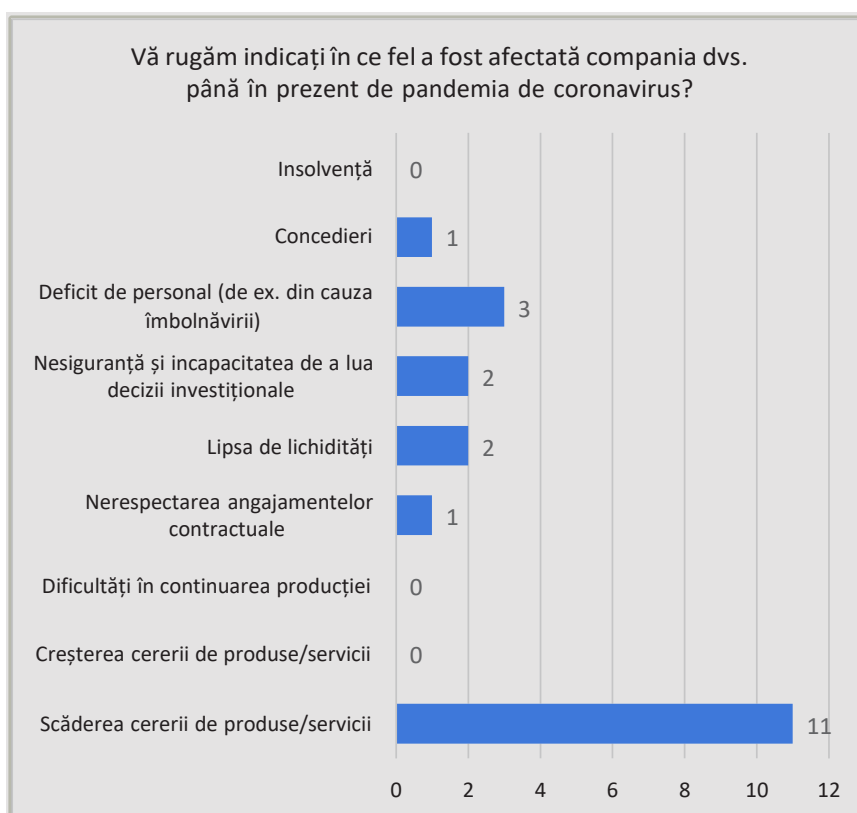

și proiectele de investiții locale, 8% consideră că sunt informați într-o mică măsură, iar 39% spun că sunt informați doar într-o mică măsură.

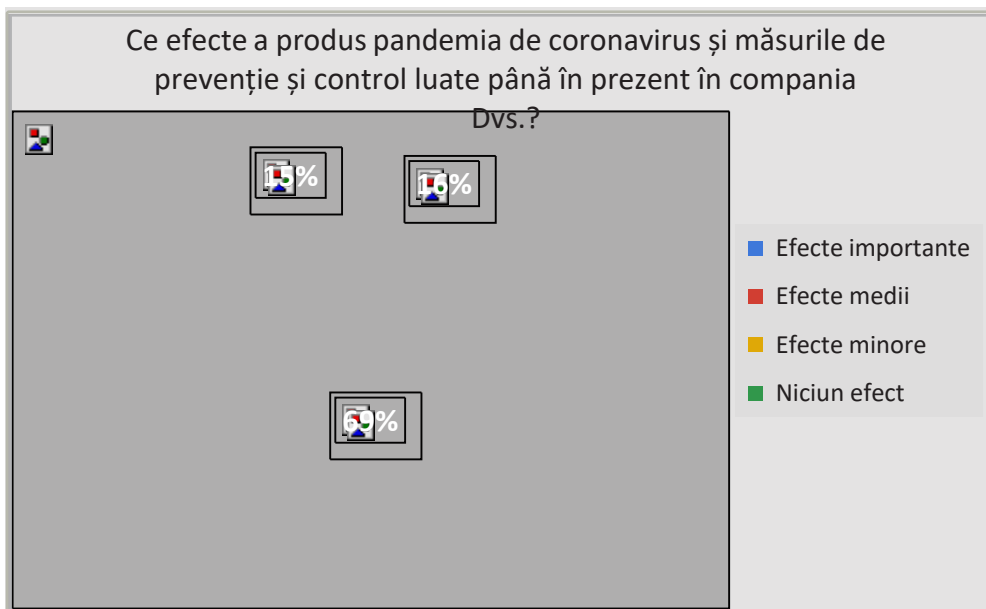
2.2.2.7. Pandemia COVID

Criza epidemiologică mondială, izbucnită la începutul anului 2020, a avut și are efecte importante în mediul economic. Scăderea ofertei produselor/serviciilor, deficitul de personal, nesiguranța, incapacitatea de a lua decizii și lipsa de lichidități sunt principalele probleme cu care se confruntă operatorii economici locali datorită crizei sanitare mondiale.

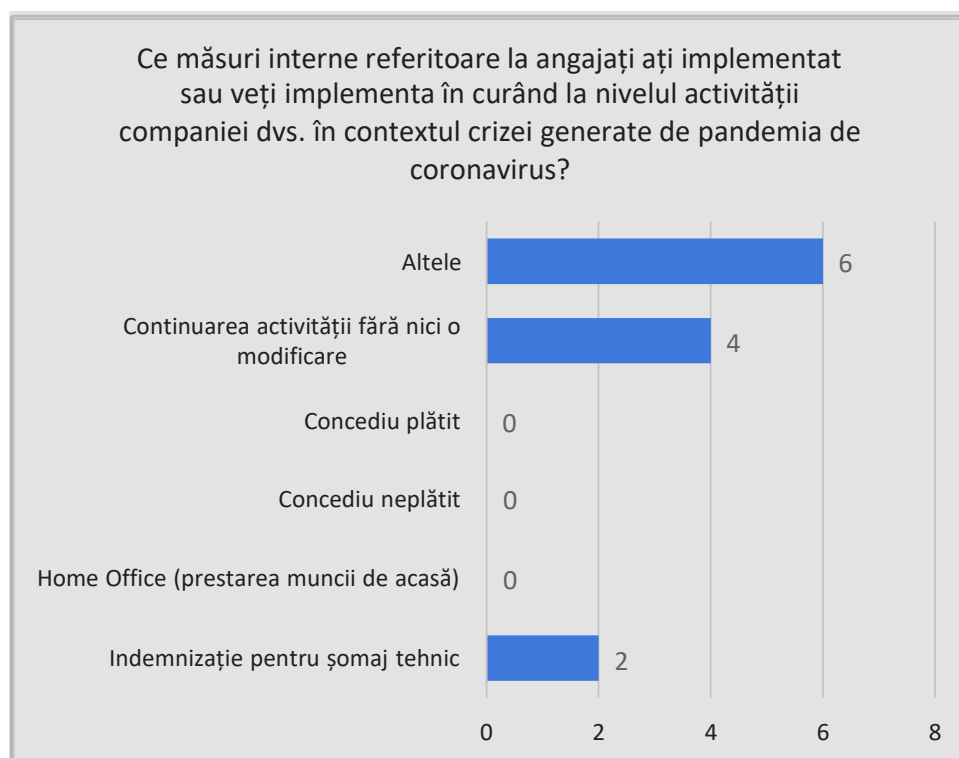

Efectele pandemiei sunt resimțite la nivelul multor operatori economici din comuna Aluniș, doar 15% declară că nu au resimțit nici un efect al pandemiei în activitatea economică prestată, în timp ce 69% au resimțit efecte medii, iar 16% chiar efecte importante.

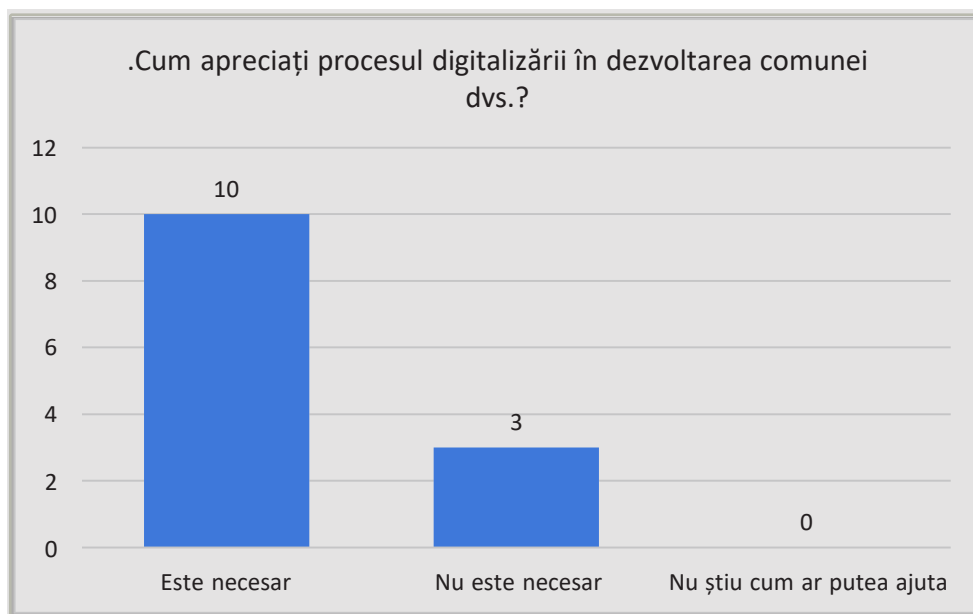

În contextul crizei generate de pandemia de coronavirus 2 din 13 agenții economice, au fost nevoiți să ia măsuri de șomaj tehnic, iar 4 din 13 au reușit să continue activitatea fără nici o modificare substanțială.

2.2.2.8. Digitalizare

76% din persoanele juridice sunt de părere că procesul digitalizării este necesar pentru dezvoltarea locală.

Clasamentul investițiilor propuse de autoritatea locală pentru perioada 2021–2027, în funcție de punctajul acordat și ordinea priorităților se prezintă conform graficului de mai jos:

2.3. Viziunea și obiectivele strategice

Obiectivul esențial al strategiei de dezvoltare este de a genera un ritm constant de dezvoltare economică, care va duce la creșterea bunăstării locuitorilor comunei și care va face zona mai atractivă pentru locuitorii săi.

Viziunea comunei, este rezultatul consultărilor publice având la bază gradul actual de dezvoltare, principale provocări în dezvoltarea locală și oportunitățile următorilor 7 ani. Viziunea exprimă, în termeni de aspirații, modul în care teritoriul local este perceput în viitor de către administrația locală și cetățenii săi astfel:

În 2027, Comuna Aluniș, este o comună ce oferă oportunități pentru tineri și locuri de muncă cetățenilor, o comună cu economie locală sustenabilă și competitivă, cu autorități locale responsabile și deschise și cetățeni responsabili și implicați în dezvoltarea locală.

Obiectivul general propus pentru atingerea viziunii este definit de:

„Dezvoltarea durabilă și echilibrată a comunei Aluniș prin abordarea integrată a aspectelor economice, sociale și de mediu care vor contribui la valorificarea avantajului competitiv și la reducerea punctelor slabe cu care se confruntă comuna”.

Pentru atingerea obiectivului general s-au stabilit 8 direcții strategice de urmat, care să conducă la dezvoltarea echilibrată a teritoriului:

Direcția Strategică 1 – Dezvoltarea infrastructurii de bază și creșterea accesibilității în comuna Aluniș

Direcția Strategică 2 – Economie locală și agricultură

Direcția Strategică 3 – Educație și dezvoltarea resurselor umane

Direcția Strategică 4 – Mediu și climă

Direcția Strategică 5 – Sănătate, incluziune socială și culte

Direcția Strategică 6 – Turism, cultură, recreere și sport

Direcția Strategică 7 - Adaptarea la noile tehnologii

Direcția Strategică 8 – Capacitate administrativă și cooperare

Viziunea și obiectivele Comunei Aluniș sunt ambițioase și se vor realiza numai dacă atât factorii implicați, cât și membrii comunității sunt angajați activ și își asumă responsabilitatea și proprietatea procesului schimbării.

2.4. Analiza SWOT

Pe baza analizei teritoriale realizate și prezentate în capitolul anterior, s-a conturat analiza SWOT, cuprinzând punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările fiecărui domeniu de interes în parte:

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 - DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE BAZĂ ȘI CREȘTEREA ACCESIBILITĂȚII ÎN COMUNA ALUNIȘ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Varietatea și complexitatea formelor de relief dețin un potențial ridicat de valorificare teritorială, economică și turistică • Distanță redusă față de principalele orașe din județ (43 km Municipiul Reghin, 52 km Municipiul Târgu Mureș) • Este traversat de DN15/E578 și magistrala feroviară 400 Brașov - Satu Mare • Rețea de drumuri modernizată în proporție de 90% • Deschiderea populației pentru dezvoltarea transportului alternativ și nepoluant • Rețea de alimentare cu apă (83% din locuințe) • Rețea de iluminat public modernizată și mai eficientă energetic (tehnologie LED - proiect în derulare) • Locuitorii se simt în siguranță pe străzile din comună	• Lipsa rețelei de canalizare pe întreg teritoriul comunei • Drumurile agricole nu sunt modernizate și îngreunează pe alocuri accesul către terenurile agricole • Transportul școlar este învechit și insuficient • Transportul alternativ nu este dezvoltat: lipsă piste de biciclete special amenajate • Stațiile pentru transportul public nu sunt modernizate • Nu există rețea de canalizație tehnică pentru rețele (toate rețelele sunt amplasate suprateran) • Nu există infrastructură pentru autovehiculele electrice sau hibride • Lipsa infrastructurii de alimentare cu gaz metan • Infrastructura de recreere insuficientă
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea dezvoltării rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare • Potențialul real de extindere al sistemului public de alimentare cu apă și canalizare menajeră conform evoluției urbanistice • Existența programelor de infrastructură finanțate din fondurile UE • Programe guvernamentale în vederea dezvoltării infrastructurii: PNDL/ Anghel Saligny, CNI etc.	• Calamități naturale – pericol de inundații, care pot degrada infrastructura • Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural: temperaturile cresc, tiparele precipitațiilor se schimbă fapt ce contribuie la distrugerea infrastructurii • Costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor poate împiedica sau limita accesarea fondurilor europene • Instabilitate politică, legislativă și monetară

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Fonduri nerambursabile pentru infrastructură prin Programul Național de Redresare și Reziliență ● Apartenența comunei la GAL Defileul Mureșului Superior, fapt ce facilitează accesul pentru investiții în infrastructura de bază	● Apariția de disfuncționalități în implementarea proiectelor de infrastructură ● Nerespectarea unor reglementări în domeniul construcțiilor ● Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale FEADR ● Competiție ridicată la nivel național pentru accesarea fondurilor în mediul rural ceea ce face incertă aprobarea proiectelor depuse

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - ECONOMIE LOCALĂ ȘI AGRICULTURĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Rata șomajului în scădere datorată economiei locale, dar și datorită distanței reduse față de Municipiile Reghin și Târgu Mureș ● Diversitatea domeniilor economice de interes în zonă ● Economie susținută de fabricarea instrumentelor muzicale și sectorul construcțiilor ● Comuna Aluniș se regăsește pe lista terenurilor agricole cu valoare naturală ridicată, fapt ce conferă zonei un avantaj în practicarea agriculturii tradiționale ● Profilul agricol este bine conturat ● Grad crescut de asociere al agricultorilor ● Creșterea producției vegetale (producția la hectar a crescut cu 21,68% în 2021 comparativ cu anul 2015) ● Creșterea efectivului de bovine creștere medie de 4,46% în perioada 2015 - 2021	● Scăderea populației și implicit accentuarea fenomenului de îmbătrânire ce afectează în mod negativ dezvoltarea economiei locale ● Lipsa unui parc industrial sau incubatoare de afaceri pentru dezvoltarea agenților economici și start-up-uri ● Lipsa unor angajatori mari - local își desfășoară activitatea doar IMM-uri, ce încadrează în muncă aproximativ 98 de persoane ● Promovare redusă a teritoriului local în vederea atragerii de noi investitori ● Posibilitate redusă de concurență cu marii producători și procesatori ● Producția agricolă vegetală a înregistrat scăderi considerabile a principalelor culturi, reducere medie anuală de 7% ● Efectivul de animale în perioada 2015 – 2020 s-a redus în medie cu 8% ovinele, 11% caprinele, 6% la cabalinele, 12% porcinele, 4% păsările
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Dezvoltarea zonelor industriale din orașele învecinate Reghin și Târgu Mureș ● Realizarea unui parc industrial local pentru atragerea și dezvoltarea agenților economici ● Fonduri nerambursabile pentru sprijinirea antreprenoriatului și al start-up-urilor ● Măsuri de finanțare prin GAL Defileul Mureșului Superior pentru dezvoltarea economiei și agriculturii ● Dezvoltarea potențialului turistic ● Posibilitatea reală de a crește producția agricolă și a produselor bio înființarea de forme asociative cu rol economic și cooperarea între fermieri	● Politică nefavorabilă dezvoltării afacerilor (taxe și impozite numeroase) ● Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia ● Legislația națională și comunitară în continuă schimbare, ce poate determina fluctuația strategiilor de dezvoltare ale operatorilor economici sau stoparea investițiilor acestora ● Schimbările climatului politic oferă incertitudini asupra mediului de afaceri pe termen mediu și lung ● Criza economică națională sau mondială ● Epidemii sau pandemii cu efect nefavorabil

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Existența fondurilor europene ce pot fi absorbite în vederea impulsiei afacerilor în agricultură ex. Programul Național de Dezvoltare Rurală / Planul Național Strategic ● Programe de finanțare pentru înființarea de Puncte gastronomice locale	● Încălzirea globală ce provoacă numeroase fenomene meteorologice extreme care pot afecta negativ unele domenii economice ● Interesul scăzut din partea tinerilor de a presta activități agricole ● Răspândirea bolilor contagioase severe în rândul animalelor și păsărilor (ex. pesta porcină, gripa aviară etc.) ● Reticența fermierilor în utilizarea noilor tehnologii

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 - EDUCAȚIE ȘI DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Siguranța în școli asigurată prin sisteme de monitorizare video ● Curțile școlilor au fost modernizate prin asfaltare în cursul anului 2020 ● Cadre didactice calificate ● Acces la internet și WI-FI gratuit ● Infrastructura școlară modernă și gradul ridicat de mulțumire al populației cu privire la infrastructura educațională, conform sondajului realizat ● Nu sunt înregistrate scăderi semnificative ale numărului de elevi și ale cadrelor didactice ● Spor migrator în general pozitiv	● Spațiul în care se desfășoară cursurile ciclului preșcolar și preșcolar din cadrul Școlii Primare Fițcău nu sunt corespunzătoare și nu permit organizarea programului prelungit ● Lipsa unui centru destinat programului after-school ● Lipsa spațiilor de joacă adecvate în exteriorul unităților școlare și preșcolare ● Infrastructură sportivă didactică insuficient dezvoltată (ex. bazin didactic de înot, patinoar etc.) ● Fondul de carte al Bibliotecii Publice este învechit, iar serviciile nu sunt adaptate noilor tehnologii astfel încât să atragă cât mai mulți elevi la bibliotecă ● Lipsa unor infrastructuri adecvate pentru organizare tabere școlare, ateliere de creație etc. ● Lipsa desfășurării de cursuri pentru pregătire profesională, calificare și recalificare ● Lipsa organizării unor cursuri de pregătire profesională pentru tineri și șomeri
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Crearea de parteneriate cu instituții de învățământ din Uniunea Europeană în vederea schimbului de experiență ● Accesarea fondurilor nerambursabile pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale ● Informatizarea bibliotecilor și a activității educaționale ● Disponibilitatea agenților economici pentru dezvoltarea parteneriatului cu școala, susținerea elevilor prin acordare de burse, sponsorizări pentru școală ● ●	● Reducerea populației școlare datorită scăderii ratei natalității și a migrației tinerilor către zonele urbane ● Preocuparea scăzută din partea unor cadre didactice pentru diferențierea învățării în raport cu nevoile elevilor și tendința de a muta procesul de învățământ de la școală, acasă (meditații, ore suplimentare etc.) ● Lipsa motivației copiilor, dar și a părinților pentru continuarea studiilor

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Parteneriate cu fundații și ONG-uri pentru dezvoltarea unor programe educaționale de tip after school ● Colaborarea și schimbul de experiență între școli ● Asigurarea dreptului la educație și a șanselor egale pentru toții copiii prin sprijinirea elevilor provenind din medii sociale defavorizate sau zonele rurale	● Schimbări dese ale legislației sistemului de învățământ și ale programei școlare ● Interesul scăzut al cadrelor didactice specializate pentru a profesa în mediul rural ● Schimbările cu viteză accelerată la nivel mondial, de natură să accentueze/adâncească/agraveze decalajele de performanță între România și restul lumii ● Ritm lent privind digitalizarea educației și formării profesionale ● Modificări substanțiale ale sistemului de predare cauzate de pandemia Covid19

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 - MEDIU ȘI CLIMĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● 68,20 ha din suprafața totală a comunei Aluniș este suprapusă cu aria protejată Natura 2000, situl de Importanță Comunitară ROSCI0368 Râul Mureș între Deda și Reghin ● Zonă fără constrângeri naturale, potrivită pentru practicarea agriculturii și zootehniei ● Rezervația de Lalele pestrițe din Lunca Mureșului ● Colectarea selectivă a deșeurilor menajere ● Derularea unor campanii de reciclare, colectare selectivă și compostare pentru creșterea gradului de conștientizare	● Lipsa infrastructurii pentru încărcarea mașinilor electrice sau electric-hibride ● Lipsa unor platforme amenajate pentru depozitarea deșeurilor rezultate din construcții ● Lipsa pubelelor pentru colectare selectivă ● Majoritatea clădirilor ce aparțin domeniului public au nivel scăzut al eficienței energetice ● Monitorizarea deficitară a calității mediului ● Măsurile insuficiente privind combaterea fenomenului de încălzire globală și a diminuării efectelor acestuia ● Depozitarea deșeurilor în locuri necorespunzătoare ● Creșterea numărului autoturismelor favorizează poluarea mediului ● Campanii insuficiente de împădurire a terenurilor și privind protecția terenurilor
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Surse de finanțare pentru Protecția Mediului, continuarea programelor de tipul Casa verde, Sisteme fotovoltaice, Rabla, Rabla Plus, Rabla pentru electrocasnice gestionate de către Administrația Fondului pentru Mediu ● Introducerea unor programe educative în domeniul mediului pentru elevi ● Proiecte naționale și europene pentru gestionarea deșeurilor ● Linii de finanțare pentru dotarea administrației publice locale cu utilaje pentru situații de urgență ● Posibilitatea finanțării din bugetul local sau național a unor instalații de tip energie alternativă care să ofere independență energetică instituțiilor publice ● Implicarea comunității în acțiunile de colectare selectivă a deșeurilor	● Fenomene meteo extreme care conduc la inundații și calamități naturale ● Reducerea investițiilor publice ● Creșterea semnificativă a numărului de autovehicule vechi și poluante ● Orientarea programelor guvernamentale ● Factorul antropic care poate contribui la distrugerea ariilor naturale protejate ● Diminuarea surselor de apă potabilă ● Scăderea suprafețelor cultivate conform practicilor agricole ecologice și creșterea impactului negativ asupra mediului ca rezultat al intensivizării agriculturii ● Creșterea gradului de poluare datorită activităților economice și a creșterii numărului de autovehicule

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Existența unor game variate de surse de energie regenerabilă la prețuri acceptabile ce pot fi utilizate ● Utilizarea instrumentelor de gestionare a riscurilor ● Surse de finanțare privind Economia Circulară ● Crearea unui program de monitorizare a calității aerului pe raza UAT și în instituțiile administrate de UAT ● Adoptarea European Green Deal de către Uniunea Europeană și concentrarea eforturilor pentru atingerea neutralității climatice în 2050	

DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - SĂNĂTATE, INCLUZIUNE SOCIALĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Existența Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență ● Serviciile medicale pentru populația comunei: cabinet medical de familie, servicii stomatologice, farmacie ● Compartiment de asistență socială ● Prezența asociațiilor cu rol important în viața socială locală ● Activitatea biroului de asistență comunitară	● Scăderea demografică și accentuare procesului de îmbătrânire demografică conduce la aglomerarea sistemului medical ● Servicii medicale limitate (lipsă centru medico-social, lipsă laborator analize medicale etc.) ● Cabinetele medicale familiale nu satisfac nevoie reale ale populației datorită lipsei dotărilor ● Lipsa infrastructurii pentru îngrijirea persoanelor vârstnice ● Fonduri bugetare reduse pentru dezvoltarea sistemului de servicii sociale
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Fonduri europene nerambursabile pentru modernizarea și îmbunătățirea sistemului medical (PNRR, POR, PNDR-axa LEADER etc.) ● Sprijin financiar nerambursabil pentru mediul privat ● Existența legislației pentru acordarea de finanțare, subvenționare, cofinanțare din partea administrației locale și centrale pentru serviciile sociale ● Dezvoltarea de parteneriate public-private care să favorizeze dezvoltarea de servicii de calitate ● Implementarea de programe și politici favorabile dezvoltării tinerelor familii (family friendly policies) ● Dezvoltarea de programe și politici care favorizează îmbătrânirea activă ● Programe europene și naționale pentru dezvoltarea de politici și proiecte care să faciliteze accesul comunităților defavorizate la educație și accesul pe piața muncii	● Gradul avansat de îmbătrânire al populației ● Accelerarea ritmului de îmbătrânire a populației și creșterea raportului de dependență demografică a vârstnicilor ● Costurile ridicate ale serviciilor medicale și a medicamentelor ● Creșterea numărului de bolnavi cronici ● Legislația în domeniu în continuă schimbare ● Slaba receptivitate a pacienților la programele naționale de sănătate ● Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate factorilor de mediu ● Crize sanitare generate de epidemii sau pandemii ● Ritm lent privind dezvoltarea de competențe digitale și alte competențe necesare pentru a crește calitatea serviciilor medicale și socio-medicale, precum și a serviciilor sociale integrate (în special în ce privește creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - TURISM, CULTURĂ RECREERE ȘI SPORT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Potențialul turistic natural datorită reliefului salifer, a apelor minerale sărate precum și a pădurilor relativ extinse ● Acces facil pentru turiști (drum județean, apropiere față de aeroport, transport feroviar) ● Proximitate cu centrele urbane importante municipiul Reghin și municipiul reședință de județ Târgu Mureș ● Activitate culturală bogată – evenimente culturale, sportive și educaționale organizate anual ● Obiective turistice importante în apropierea comunei	● Interesul slab privind clasificarea unităților de primire turistică ● Lipsa unui brand local ● Lipsa unor puncte de desfacere a produselor locale special amenajate ● Lipsa infrastructurii pentru tabere școlare și activități de agrement slab dezvoltate ● Lipsa unor trasee cicloturistice amenajate ● Activitățile recreative și de petrecere a timpului liber sunt slab reprezentate
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Înființarea unor puncte gastronomice locale pentru promovarea specificului local ● Amenajare parcuri de agrement și aventură ● Construirea unui bazin de înot ● Programe de promovare a localității și a obiectivelor turistice locale ● Accesarea programelor de finanțare naționale, fonduri europene sau a fondurilor norvegiene care sprijină dezvoltarea activităților de turism ● Dezvoltarea serviciilor de divertisment și agrement ● Realizarea de parteneriate externe și interne de colaborare în domeniul turismului ● Măsuri pentru atragerea operatorilor economici de a activa în domeniul turismului ● Dezvoltarea structurilor de cazare și a facilităților de servire a mesei ● Introducerea sistemului de management al calității și în turismul rural ● Dezvoltări de structuri de cazare tip camping și tradiționale	● Instabilitate legislativă ● Resurse financiare limitate pentru dezvoltarea infrastructurii turistice ● Distrugerea cadrului natural ● Intensificarea traficului ● Nerespectarea principiilor „dezvoltării durabile” a turismului ● Constrângeri financiare ● Impunerea unor restricții de călătorie datorată unor epidemii/pandemii ● Accentuarea fenomenului de încălzire globală care contribuie la modificări semnificative ale climei și modificări ale mediului înconjurător.

DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 - ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Pagina web a Primăriei Aluniș care oferă informații utile pentru cetățeni ● Deschiderea populației spre digitalizare și utilizarea noilor tehnologii (81% din respondenții sondajului de opinie)	● Nu sunt utilizate soluții digitale pentru plata on-line a taxelor și impozitelor locale ● Nu există posibilitatea depunerii documentelor online, direct pe site-ul Instituției, fără a mai fi necesară deplasarea la sediul Instituției. ● Cetățenii nu pot semna problemele locale cu ajutorul dispozitivelor electronice ● Cetățenii nu au posibilitate verificării statusului documentului depus fie fizic, la sediul Instituției, fie Online- direct pe site-ul Instituției ● Nu există un sistem integrat pentru gestionarea bazelor de date ale primăriei ● Nu există interconexiune cu alte instituții în vederea verificării directe a unor informații sau pentru eliberarea unor documente
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Accesarea fondurilor nerambursabile prin PNRR – Componenta 7 – Transformare digitală ● Accesul facil la serviciile publice publice prin implementarea unor soluții digitale ● Creșterea gradului de eficiență al procesului public administrativ prin utilizarea noilor tehnologii	● Reticența populației în utilizarea soluțiilor digitale ● Investiții financiare prea mari în raport cu gradul de uzură morală al noilor tehnologii ● Costurile ridicate pentru implementarea unor soluții digitale integrate și pentru mentenanța acestora

DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 - CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI COOPERARE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
● Structură organizatorică a Consiliului Local și a Primăriei echilibrată ● Disponibilitatea administrației locale de a oferi facilități investitorilor ● Existența forței de muncă calificate în domeniul administrației publice ● Serviciul pentru Situații de Urgență are o puternică componentă de voluntariat ● Creșterea capacității instituționale administrativ locale prin aderarea la asocieri intercomunitare pentru dezvoltarea în comun a unor proiecte strategice ● Transparență decizională prin publicarea materialelor pe pagina web și prin organizarea adunărilor cetățenești ● Capacitate administrativă ridicată privind atragerea și implementarea proiectelor din fonduri nerambursabile ● Implicarea autorității publice în comunitate, fapt ce conduce la o evaluare pozitivă a aparatului administrativ din partea cetățenilor	● Lipsa parteneriatelor între Administrația Publică Locală și sectorul privat în domeniul serviciilor sociale ● Implicare civică redusă ● Participare redusă a aparatului de specialitate în cadrul unor schimburi de experiență în țară sau în străinătate pentru preluarea exemplelor de bună practică
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
● Volumul mare al fondurilor nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană pentru administrarea locală ● Dezvoltarea parteneriatelor public-private pe probleme social-economice ● Colaborarea pe programe și proiecte între administrația locală și unitățile descentralizate ale ministerelor în teritoriu ● Facilități pentru creșterea colaborării cu instituții ale administrației publice locale din țară și străinătate și dezvoltarea de proiecte comune ● Sprijin național și internațional pentru asigurarea implicării ONG-urilor specializate în rezolvarea problemelor comunității și grupurilor pe care le reprezintă	● Lipsa unei coordonări la nivel județean și regional a acțiunilor de atragere a investitorilor străini ● Implicare redusă a cetățenilor în problemele comunității ● Dificultăți în accesarea de finanțări nerambursabile

2.5. **Priorități, măsuri și investiții propuse pentru perioada 2021 - 2027**

Pentru a fi o comună ce oferă oportunități pentru tineri și locuri de muncă cetățenilor, o comună cu economie locală sustenabilă și competitivă, cu autorități locale responsabile și deschise și cetățeni responsabili și implicați în dezvoltarea locală, se propun măsuri și investiții specifice, care:

- vor îmbunătăți condițiile de viață ale populației comunei prin asigurarea accesului la utilitățile de bază, dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri de muncă;
- vor realiza creștere economică prin atragerea de noi investitori în agricultură, industrie, servicii;
- vor oferi oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- vor sprijini și moderniza învățământul local și vor menține calitatea actului didactic și a condițiilor de derulare a acestuia, prevenirea și combaterea abandonului școlar și promovarea conceptului de învățare continuă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;
- vor îmbunătăți accesul la bunăstare al grupurilor dezavantajate;
- vor contribui la dezvoltare durabilă garantând protecția factorilor de mediu și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale.

Direcțiile strategice și măsurile privind dezvoltarea locală pentru perioada 2021 – 2027 sunt definite astfel:

DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 – DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE BAZĂ ȘI CREȘTEREA ACCESIBILITĂȚII ÎN COMUNA ALUNIȘ

Prioritatea nr.1. Îmbunătățirea accesibilității și serviciilor de bază

- Măsura 1.1. Modernizarea infrastructurii rutiere și de acces
- Măsura 1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare
- Măsura 1.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii forestiere
- Măsura 1.4. Modernizarea și extinderea infrastructurii agricole
- Măsura 1.5. Îmbunătățirea mobilității pietonale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 – ECONOMIE LOCALĂ ȘI AGRICULTURĂ

Prioritatea nr.2.1. - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- Măsura 2.1.1. Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor
- Măsura 2.1.2. Atragerea investitorilor în comuna Aluniș

- Măsura 2.1.3. Dezvoltarea economiei circulare și economiei sociale
- Măsura 2.1.4. Măsuri pentru susținerea și dezvoltarea activităților economice
- Măsura 2.1.5. Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică
- Măsura 2.1.6. Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale

Prioritatea nr.2.2. - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

- Măsura 2.1. Susținerea modernizării sectorului agricol
- Măsura 2.2. Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic
- Măsura 2.3. Înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale
- Măsura 2.4. Sprijin pentru desfacerea produselor locale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 – EDUCAȚIE ȘI DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Prioritatea nr.3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții

- Măsura 3.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern adaptat cerințelor pieței
- Măsura 3.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional
- Măsura 3.3. Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice
- Măsura 3.4. Creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile
- Măsura 3.5. Creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă (centre comunitare pentru învățare permanentă)
- Măsura 3.6. Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională

DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 – MEDIU ȘI CLIMĂ

Prioritatea nr. 4 - Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie

- Măsura 4.1. Investiții ce promovează infrastructura verde
- Măsura 4.2. Investiții în eficientizare și digitalizarea sistemului de iluminat public
- Măsura 4.3. Modernizarea gestionării deșeurilor
- Măsura 4.4. Creșterea suprafețelor spațiilor verzi amenajate
- Măsura 4.5. Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor
- Măsura 4.6. Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile
- Măsura 4.7. Creșterea eficienței utilizării resurselor materiale și sprijinirea tranziției către economia circulară

Măsura 4.8. Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor naturale

DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

Prioritatea nr.5 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

- Măsura 5.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate
- Măsura 5.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale)
- Măsura 5.3. Dezvoltarea infrastructurii sociale și susținerea dezvoltării comunitare
- Măsura 5.4. Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate
- Măsura 5.5. Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile)

DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 – TURISM, CULTURĂ, RECREERE ȘI SPORT

Prioritatea nr.6 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

- Măsura 6.1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare
- Măsura 6.2. Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare
- Măsura 6.3. Îmbunătățirea infrastructurii de turism
- Măsura 6.4. Dezvoltarea de infrastructuri rurale, regenerare spații publice
- Măsura 6.5. Punerea în valoare a resurselor naturale din Lunca Mureșului (apă sărată) și dezvoltarea infrastructurii de tratament și agrement
- Măsura 6.6. Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice (accesibilitate rutieră, transport public, piste pentru biciclete etc.)
- Măsura 6.7. Sprijinirea inițiativelor sportive
- Măsura 6.8. Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurii sportive

DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 – ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII

Prioritatea nr.7 – Fructificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor

- Măsura 7.1. Digitalizarea serviciilor publice la nivel local
- Măsura 7.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație
- Măsura 7.3. Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei, inclusiv prin implementarea de soluții inovative

DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 – CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI COOPERARE

Prioritatea nr.8.1. – Dezvoltarea capacității administrative

- Măsura 8.1.1. Dezvoltarea resurselor umane
- Măsura 8.1.2. Creșterea eficienței activității administrației publice locale
- Măsura 8.1.3. Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice
- Măsura 8.1.4. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ

al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei

Măsura 8.1.5. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice pentru cetățeni

Prioritatea nr.8.2 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

Măsura 8.2.1. Încurajarea și promovarea parteneriatului public- privat

Măsura 8.2.2. Încurajarea schimburilor de experiență și bune practici

2.6. PORTOFOLIU DE PROIECTE

Nr. crt	Denumire investiție	Obiectiv strategic	Stadiu
DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 - DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE BAZĂ ȘI CREȘTEREA ACCESIBILITĂȚII ÎN COMUNA ALUNIȘ			
Prioritatea nr.1. Îmbunătățirea accesibilității și serviciilor de bază			
1.	Rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale pe Valea Mureșului Superior		Studiu de fezabilitate
2.	Înființare rețea de canalizare menajeră în comuna Aluniș, județul Mureș		Studiu de fezabilitate în curs
3.	Reabilitare și asfaltare străzi din comuna Aluniș		Idee de proiect
4.	Realizare piste de biciclete în comuna Aluniș		Idee de proiect
5.	Achiziționare mijloace de transport electrice sau electric-hibride pentru transportul public în comun		Idee de proiect
6.	Achiziționare mijloace de transport electrice sau electric-hibride pentru transportul elevilor		Idee de proiect
7.	Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale în comuna Aluniș		Idee de proiect
8.	Modernizarea și reabilitarea drumurilor agricole din Comuna Aluniș		Idee de proiect
9.	Modernizarea și reabilitarea drumurilor forestiere		Idee de proiect
10.	Regularizarea pâraurilor ce tranzitează comuna		Idee de proiect
11.	Amenajare parcuri de joacă în satele comunei Aluniș		Idee de proiect
12.	Amenajarea zonei centrale din localitatea Aluniș		Idee de proiect
13.	Măsuri preventive destinate să reducă efectele dezastrelor naturale, ale fenomenelor climatice nefavorabile și ale evenimentelor catastrofale probabile		Idee de proiect
14.	Modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - ECONOMIE LOCALĂ ȘI AGRICULTURĂ			
Prioritatea nr.2.1 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale			
15.	Promovarea comunei în mediul de afaceri pentru atragerea investitorilor		Idee de proiect
16.	Promovarea programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor		Idee de proiect
17.	Suținerea culturii antreprenoriale în rândul populației		Idee de proiect
18.	Competitivitate prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică		Idee de proiect
19.	Suținerea dezvoltării antreprenorilor locali prin măsuri de finanțare dedicate prin GAL Defileul Mureșului Superior		Idee de proiect

Nr. crt	Denumire investiție	Obiectiv strategic	Stadiu
Prioritatea nr.2.2. - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară			
20.	Amenajarea spațiilor pentru desfășurarea unor tâguri pentru desfacerea și promovarea produselor locale		Idee de proiect
21.	Încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători și a altor forme asociative cu scop economic		Idee de proiect
22.	Creșterea gradului de mecanizare în agricultură (utilaje agricole);		
DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 - EDUCAȚIE ȘI DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE			
Prioritatea nr.3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții			
23.	Reabilitarea și modernizarea Școlii Gimnaziale Aluniș		Idee de proiect
24.	Reabilitarea și modernizarea Școlii primare Fițcău		Idee de proiect
25.	Construire și dotare sală sport școlară în cadrul Școlii Gimnaziale Aluniș		Idee de proiect
26.	Transport specializat pentru școlari și preșcolari / Achiziționare microbuze electrice sau electrice-hibrid plug-in pentru transportul elevilor		Idee de proiect
27.	Înființarea și dotarea unui centru after-school		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 - MEDIU ȘI CLIMĂ			
Prioritatea nr. 4 - Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie			
28.	Intervenții asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și al terenurilor neutilizate		Idee de proiect
29.	Amenajare stații de de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in în zona centrală		Idee de proiect
30.	Eficiență energetică a clădirilor publice		Idee de proiect
31.	Implementare soluții moderne de colectare selectivă a deșeurilor, inclusiv platforme de gunoi subterane		Idee de proiect
32.	Realizare sistem de iluminat public inteligent și extinderea sistemului de iluminat din comuna Aluniș		Idee de proiect
33.	Promovarea și dezvoltarea economiei circulare		Idee de proiect
34.	Măsuri de adaptare la schimbările climatice		Idee de proiect
35.	Amenajare parc fotovoltaic în comuna Aluniș		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ			
Prioritatea nr.5 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale			
36.	Dotarea cabinetului stomatologic din comuna Aluniș		Idee de proiect
37.	Reabilitarea și modernizarea dispensarului medical		Idee de proiect

Nr. crt	Denumire investiție	Obiectiv strategic	Stadiu
38.	Sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale		Idee de proiect
39.	Înființare și dotare infrastructură socială destinată serviciilor sociale de tip nerezidențial - centre de zi		Idee de proiect
40.	Înființare cămin rezidențial pentru vârstnici		Idee de proiect
41.	Înființare și amenajare unitate de îngrijire persoane la domiciliu		Idee de proiect
42.	Creșterea nivelului de școlarizare în rândul populației cu risc crescut de abandon școlar		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - TURISM, CULTURĂ, RECREERE ȘI SPORT			
43.	Construire sală de sport în comuna Aluniș		Idee de proiect
44.	Construire teren de sport multifuncțional		Idee de proiect
45.	Construire bazin didactic de înot în Lunca Mureșului, comuna Aluniș		Documentație tehnică – proiect depus spre finanțare
46.	Amenajare praci de joacă și zone de agrement în comuna Aluniș		Idee de proiect
47.	Amenajare băi sărate în satul Lunca Mureșului		Idee de proiect
48.	Dezvoltarea și promovarea turismului în comuna Aluniș		Idee de proiect
49.	Dezvoltarea activităților de agrement: parc de aventură, pistă bob etc.		Idee de proiect
50.	Încurajarea și dezvoltarea agroturismului		Idee de proiect
51.	Modernizare Cămin Cultural Fițcău		Idee de proiect
52.	Amenajare trasee pentru practicarea ciclismului		Idee de proiect
53.	Promovarea turistică a comunei Aluniș		Idee de proiect
54.	Dezvoltarea activităților culturale și artistice		Idee de proiect
55.	Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement		Idee de proiect
56.	Reabilitarea și dotarea căminelor culturale din satele Fițcău, Aluniș și Lunca Mureșului		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 - ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII			
57.	Transformarea digitală și adoptarea tehnologiei de automatizare a proceselor de lucru în administrația publică		Idee de proiect
58.	Dezvoltarea de aplicații mobile pentru promovarea turistică a comunei		Idee de proiect
59.	Extinderea zonelor cu acces WI- FI gratuit în spațiile publice din comuna Aluniș		Idee de proiect
60.	Creșterea capacității administrative a Primăriei comunei Aluniș prin achiziția unor echipamente și soluții ITC		Idee de proiect
61.	Digitalizarea și eficientizarea administrației publice prin implementarea de soluții geospațiale – GIS pentru intravilanul localității		Idee de proiect

Nr. crt	Denumire investiție	Obiectiv strategic	Stadiu
62.	Implementarea unor soluții digitale integrate pentru gestionarea datelor interne ale Primăriei		Idee de proiect
63.	Participarea funcționarilor publici în cadrul unor programe de formare de competențe digitale avansate		Idee de proiect
64.	Soluții de digitalizare a bibliotecii comunale în vederea creșterii atractivității		Idee de proiect
DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 - SERVICII PUBLICE ADAPTATE NEVOILOR CETĂȚENILOR			
Prioritatea nr.8.1. – Dezvoltarea capacității administrative			
65.	Reabilitarea și modernizarea clădirii administrative Primăria Aluniș		Idee de proiect
66.	Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate al Unității administrativ teritoriale		Idee de proiect
67.	Modernizare, reabilitare sediu administrativ Primăria Aluniș		Idee de proiect
68.	Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice		Idee de proiect
69.	Achiziționarea de utilaje, echipamente pentru serviciile publice locale		Idee de proiect
70.	Lucrări de cadastru și Carte funciară		Idee de proiect
Prioritatea nr.8.2 - Dezvoltarea cooperării și asocierii			
71.	Inițierea unui parteneriat între ONG și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale		Idee de proiect
72.	Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități		Idee de proiect
73.	Realizare centru comunitar de resurse		Idee de proiect

2.7. **Potențiale surse de finanțare în perioada 2021-2027**

Alături de sumele alocate de la bugetul local al comunei, implementarea strategiei locale are în vedere accesarea de finanțări nerambursabile din fonduri europene în baza alocărilor financiare conform Programelor Operaționale aferente perioadei 2021–2027, programelor guvenamentale sau altor programe de finanțare, în cadrul cărora investițiile propuse prin strategie vor fi eligibile.

Acolo unde este posibil, se vor accesa noile pachete financiare și programele europene adoptate ca răspuns la criza generată de pandemia COVID-19, precum: PNRR–Programul Național de Redresare și Reziliență, EU4Health, Next Generation EU și altele, alături de programele finanțate din bugetele naționale precum: PNDL–Programul Național de Dezvoltare Locală, Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, Programele derulate de Agenția Fondului de Mediu (AFM), programele derulate de Compania Națională de Investiții–CNI, programele finanțate prin Administrația Fondului Cultural Național și altele.

Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale includ și:

- Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene;
- Programul LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei;
- Programul ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI) și altele.

În cele ce urmează facem o scurtă prezentare a programelor de finanțare prin care se vor putea finanța investițiile propuse în portofoliul de proiecte.

2.7.1. **Fonduri europene**

Instrumentele de finanțare nerambursabilă alocate statelor membre ale Uniunii Europene au scopul de a reduce disparitățile de dezvoltare între acestea, atât pe plan economic, cât și social.

Cadrul financiar multianual aprobat de către Parlamentul European la 17 decembrie 2020, acoperă următoarele domenii principale de cheltuieli:

356,4 miliarde Euro	resurse naturale și mediu
337,8 miliarde Euro	coeziune, reziliență și valori
132,8 miliarde Euro	piața unică, inovare și sectorul digital
98,4 miliarde Euro	vecinătate în întreaga lume
73,1 miliarde Euro	administrația publică europeană
22,7 miliarde Euro	migrație și gestionarea frontierelor
13,2 miliarde Euro	securitate și apărare

2.7.1.1. Politica de coeziune

În cadrul bugetului UE pentru 2021-2027, Comisia propune modernizarea politicii de coeziune, principala politică de investiții a UE și una dintre cele mai tangibile expresii a solidarității. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European Plus (FSE+) și Fondul de coeziune alături de Fondul European pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) contribuie la acțiunile Uniunii care conduc la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale sprijinând investițiile pentru ocuparea forței de muncă și creșterea economică în statele membre ale Uniunii Europene.

Obiectivele de politică care definesc finanțarea acțiunilor de coeziune sunt următoarele:

- 1. Europă mai inteligentă** prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- 2. Europă mai verde** fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- 3. Europă conectată** cu rețele strategice de transport și digitale;
- 4. Europă mai socială** pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- 5. Europă mai apropiată de cetățenii săi** prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2. Pentru România, minim 25% din resursele FEDR de la nivel național vor fi alocate pentru Obiectivul de Politică 1. O Europă mai inteligentă, și minim 30% din resursele FEDR și FC pentru Obiectivul de Politică 2. O Europă mai verde.

Alocarea de fonduri propusă de Comisia Europeană prin Politica de Coeziune pentru România, pentru perioada 2021–2027 este următoarea:

17,437 mld. Euro	Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)
3,54 mld. Euro	Fondul de Coeziune (FC)
8,24 mld. Euro	Fondul Social European Plus (FSE+)

2.7.1.2. Politica Agricolă Comună

Finanțarea din bugetul general al Uniunii a diverselor intervenții și măsuri care intră sub incidența Politicii Agricole Comune (PAC) se efectuează prin:

- Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)
- Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

Sprijinul din FEGA și din FEADR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale contribuind la:

- promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care garantează securitatea alimentară;
- stimularea îngrijirii mediului și a combaterii schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii legate de mediu și climă;
- consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale.

Propunerea Comisiei Europene pentru perioada 2021–2027, pentru România este de 20,5 miliarde Euro din care:

13,3 mld. Euro	pentru plăți directe
6,7 mld Euro	pentru Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)
363 mil Euro	pentru Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

De menționat este și faptul că din bugetul alocat FEADR, doar 5% va fi destinat măsurilor LEADER!

Atenția sporită către obiectivul 2. „Combaterea schimbărilor de mediu și climă” este confirmată de alocarea financiară propusă, respectiv din bugetul aprobat pentru FEADR, 35% este adresat intervențiilor asupra obiectivelor specifice de mediu și climă.

Cele nouă obiective ale viitoarei Politici Agricole Comune pentru perioada 2021–2027 vizează:

- I. Reechilibrarea lanțului alimentar**
- II. Combaterea schimbărilor climatice**
- III. Managementul durabil al resurselor**
- IV. Conservarea peisajelor și a biodiversității**
- V. Sprijinirea reînnoirii generaționale**
- VI. Dezvoltarea zonelor rurale**
- VII. Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor**
- VIII. Venituri echitabile pentru fermieri**
- IX. Creșterea competitivității**

2.7.1.3. Instrumentul financiar temporar - #NextGenerationEU (PNNR)

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar – #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid-19 și consecințele sale economice.

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro.

> Alocarea la nivelul UE CFM + NextGenerationEU

Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

În total, România ar primi 14,248 miliarde sub formă de grant și aproximativ 14,935 miliarde sub formă de împrumuturi, pentru un total de 29,2 miliarde euro.

> Alocarea României prin MRR

Regula stabilită prin propunerea de Regulament este ca 70% din granturi să fie angajate până la finalul anului 2022, termenul limită pentru accesarea diferenței de 30% din granturi fiind 31 decembrie 2023. În plus, plățile pentru proiectele care vor fi incluse în programele

naționale de redresare și reziliență trebuie făcute până în decembrie 2026.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul Plan de Relansare și Reziliență (PNRR) prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență. România se află în această etapă.

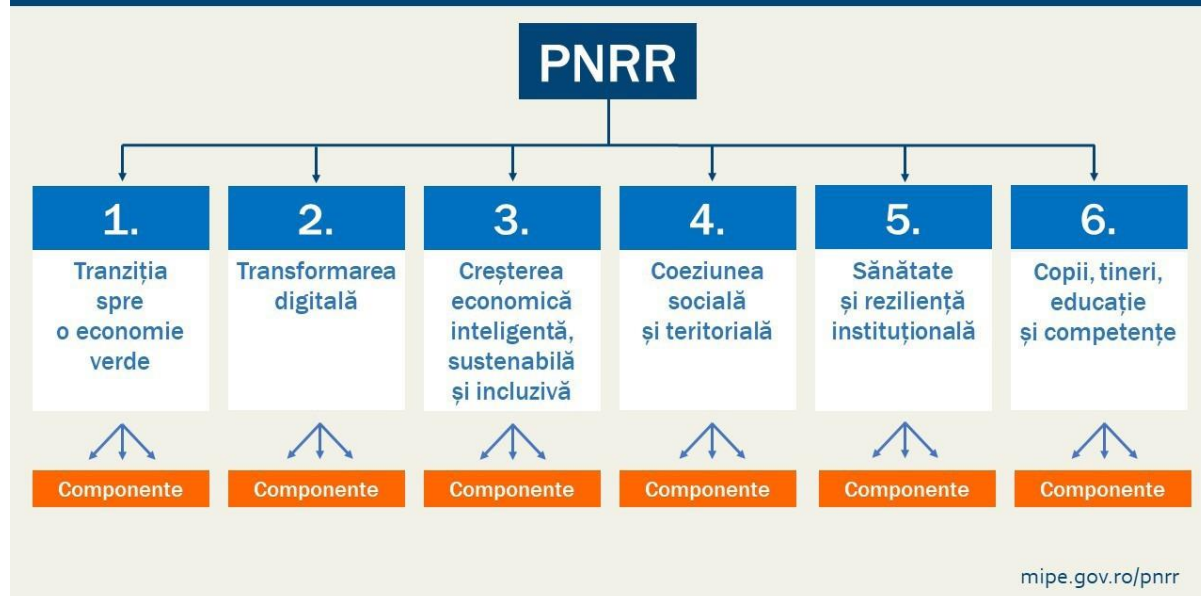
Planul de Relansare și Reziliență pe care România l-a elaborat se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate cu obiectivele tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană.

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

- I. Tranziția spre o economie verde;**
- II. Transformarea digitală;**
- III. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;**
- IV. Coeziunea socială și teritorială;**
- V. Sănătate și reziliență instituțională;**
- VI. Copii, tineri, educație și competențe.**

› Pilonii Planului Național de Redresare și Reziliență

În România, Mecanismul de redresare și reziliență finanțează investiții și reforme care se preconizează că vor transforma profund economia și societatea acestei țări. Printre măsurile notabile se numără:

- **Asigurarea tranziției către o economie verde:** planul României prevede investiții de 3,9 miliarde euro în modernizarea infrastructurii feroviare, inclusiv a căilor ferate și a materialului rulant electrificate sau cu emisii zero. În plus, 2,7 miliarde euro vor fi investite în renovarea eficientă din punct de vedere energetic și renovarea seismică a clădirilor multifamiliale și publice, ceea ce va aduce beneficii pentru mediu și va reduce facturile la energie ale gospodăriilor. Valul de renovări va spori rezistența clădirilor la seisme și le va face mai accesibile pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă. Reformele și investițiile în valoare de 855 de milioane euro vor sprijini producția de energie curată prin eliminarea treptată a producției de cărbune și lignit și prin utilizarea surselor regenerabile de energie și a hidrogenului. În plus, planul include măsuri de protecție a biodiversității și a mediului axate pe împădurire, reîmpădurire și pepiniere forestiere, precum și alte măsuri privind biodiversitatea pentru reconstrucție ecologică și protecția speciilor, cu investiții în valoare de 1,1 miliarde euro.
- **Sprijinirea tranziției digitale:** planul prevede 1,5 miliarde euro pentru digitalizarea administrației publice în domenii-cheie precum justiția, ocuparea forței de muncă și protecția socială, mediul, gestionarea funcției publice și dezvoltarea competențelor, achizițiile publice, securitatea cibernetică, fiscalitatea și vama, cu construirea simultană a unei infrastructuri guvernamentale securizate de tip cloud și eliberarea de cărți de identitate electronice pentru 8,5 milioane de români. Planul investește 470 de milioane euro pentru dezvoltarea unui sistem integrat de e-sănătate, care să conecteze peste 25.000 de furnizori de asistență medicală și sisteme de telemedicină. În plus, 881 de milioane EUR vor fi alocate digitalizării educației în vederea îmbunătățirii competențelor pedagogice digitale, precum și a conținutului educațional și a echipamentelor digitale.
- **Consolidarea rezilienței economice și sociale:** planul va sprijini un proces decizional mai bun și sustenabilitatea fiscală prin intermediul unui cadru bugetar consolidat, al unor reforme ale administrației fiscale și ale cadrului fiscal, al unei reforme a sistemului de pensii și al unui control mai bun al cheltuielilor. Planul va îmbunătăți mediul de afaceri prin măsuri de consolidare a independenței sistemului judiciar și de îmbunătățire a calității și eficienței acestuia, intensificând combaterea corupției și sprijinind un sistem decizional previzibil, informat și participativ. Planul va contribui totodată la consolidarea rezilienței sistemului de sănătate prin investiții de 2 miliarde euro în infrastructuri spitalicești moderne și va îmbunătăți sistemul educațional prin măsuri cuprinzătoare care să vizeze toate nivelurile de învățământ. În plus, reforma venitului minim de incluziune va simplifica și va îmbunătăți sprijinul social pentru persoanele cele mai vulnerabile, creând în același timp stimulente pentru ocuparea forței de muncă și formare profesională. Planul României va sprijini coeziunea

teritorială și socială prin dezvoltarea, modernizarea și decarbonizarea transportului rutier și prin îmbunătățirea siguranței rutiere, prin reforme și investiții în valoare de 3,9 miliarde euro.

2.7.2. Programe cu finanțare de la bugetele naționale

2.7.2.1. Programele finanțate prin Compania Națională de Investiții (CNI) S.A.

Compania Națională de Investiții S.A. funcționează în baza Ordonanței nr.25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI S.A. cu modificările și completările ulterioare.

Finanțator: Guvernul României

Program de finanțare: Programul național de construcții de interes public sau social

Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului „Lucrări în primă urgență”.

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul „Săli de sport”
2. Subprogramul „Bazine de înot”
3. Subprogramul „Complexuri sportive”
4. Subprogramul „Așezăminte culturale”
5. Subprogramul „Unități și instituții de învățământ de stat”
6. Subprogramul „Patinoare artificiale”
7. Subprogramul „Unități sanitare”
8. Subprogramul „Săli de cinema”
9. Subprogramul „Lucrări în primă urgență”
10. Subprogramul „Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate”
11. Subprogramul „Drumuri de interes local și drumuri de interes județean”
12. Subprogramul „Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă”
13. Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”

2.7.2.2. Programul Național de Investiții Anghel Saligny

Aflat sub coordonarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației,

programul național „Anghel Saligny” presupune investiții de miliarde de lei în comunitățile locale, pentru realizarea de drumuri, canalizări și infrastructură de gaze dar și altele, respectiv dezvoltarea serviciilor esențiale pe care statul și unitățile administrativ-teritoriale trebuie să le asigure tuturor cetățenilor la standarde de calitate și siguranță.

Potrivit Ordonanței de urgență pentru aprobarea Programului Național de Investiții „Anghel Saligny”, Art. 4, în cadrul programului se pot realiza obiective de investiții care constau în realizarea de construcții noi sau de lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare la construcții existente și care se încadrează în cel puțin una dintre următoarele categorii de investiții:

- alimentări cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, inclusiv canalizare pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- drumurile publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, inclusiv pentru biciclete și trotinete electrice;
- sisteme de distribuție a gazelor naturale, inclusiv a bransamentelor, precum și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

Coordonarea, monitorizarea și verificarea obiectivelor de investiții se realizează de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației împreună cu Ministerul Energiei.

Nu sunt eligibile obiectivele de investiții care au fost aprobate la finanțare și sunt în derulare prin programe naționale, care nu au execuție bugetară la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Finanțarea programului se asigură din:

- sume din transferuri, alocate bugetelor locale, de la bugetul de stat, aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, la o poziție distinctă de cheltuieli;
- sume din bugetele locale alocate cu această destinație;
- alte surse legal constituite.

Sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin prezentul program, sunt surse de finanțare complementare pentru bugetele locale.

Prin abordarea integrată a programului și finanțarea unor proiecte prioritate se urmărește

îmbunătățirea stării de sănătate a populației, a condițiilor de trai, soluții care vor contribui la combaterea efectului de depopulare a comunităților subdezvoltate.

Mai multe informații: <https://www.mdlpa.ro/pages/anghelsaligny>

2.7.2.3. Programele derulate de Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”. Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

Obiectivul programului: Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili: Unitățile administrativ-teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu

Finanțator: Administrația Fondului pentru Mediu

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiect de investiții

Mai multe informații: <https://www.afm.ro/>

2.7.2.4. Administrația Fondului Cultural Național (AFCN)

Este o instituție publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel național. Fiind înființată în 2005, AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultură, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finanțator: Ministerul Culturii

Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

Domenii finanțate: acțiuni culturale și editoriale

Mai multe informații: www.afcn.ro

2.7.2.5. Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri

Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile Publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare precum:

GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) și NORVEGIENE

Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare

Finanțator: Mecanismul Financiar SEE 2014-2021

Domenii finanțate:

- dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului;
- energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică;
- dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM;
- sănătate publică;
- cercetare;
- patrimoniu cultural, antreprenoriat cultural și cooperare culturală;
- justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen;
- afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității;
- educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri;
- dialog social și muncă decentă;
- cetățenie activă–societate civilă;
- mediu și schimbări climatice.

Mai multe informații: <https://www.eeagrants.ro/apeluri>

EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură

Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu.

Finanțator: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul Europa Creativă România oferă informații și asistență

tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

Domenii finanțate: cultură și audiovizual

Mai multe informații: <https://www.europa-creativa.eu/>

PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului LIFE pentru perioada 2021-2027 este de a contribui la tranziția la realizarea unei economii circulare, economie curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezilientă la schimbările climatice—inclusiv prin tranziția către o energie curată, de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității.

Începând cu 2021, LIFE va finanța, de asemenea, acțiuni legate de eficiența energetică și de energia din surse regenerabile.

Acordul la care s-a ajuns cu Parlamentul European alocă un pachet financiar în valoare totală de 5,432 miliarde EUR pentru programul LIFE pe perioada 2021-2027. Această creștere a bugetului reflectă acordul la care s-a ajuns în cadrul bugetului pe termen lung al UE (CFM) de a aplica un obiectiv general privind clima de cel puțin 30% cuantumului total al cheltuielilor din cadrul CFM al UE și al Instrumentului de redresare al UE, Next Generation EU.

Programul LIFE este structurat după cum urmează:

1. domeniul „Mediu”, care include:

- (a) subprogramul „Natură și biodiversitate”;
- (b) subprogramul „Economia circulară și calitatea vieții”;

2. domeniul „Politici climatice”, care include:

- (a) subprogramul „Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea”;
- (b) subprogramul „Tranziția către o energie curată”.

Mai multe informații: <http://lifeprogram.ro/>

PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România

Finanțator: Clusterul de Energii Sustenabile din România—ROSENC

Obiective: reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale, prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal.

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului este reducerea consumului de

energie electrică și a costurilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat. Scopul final al acestui program este reducerea cu 50-70% a cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal.

Mai multe informații: www.rosenc.ro

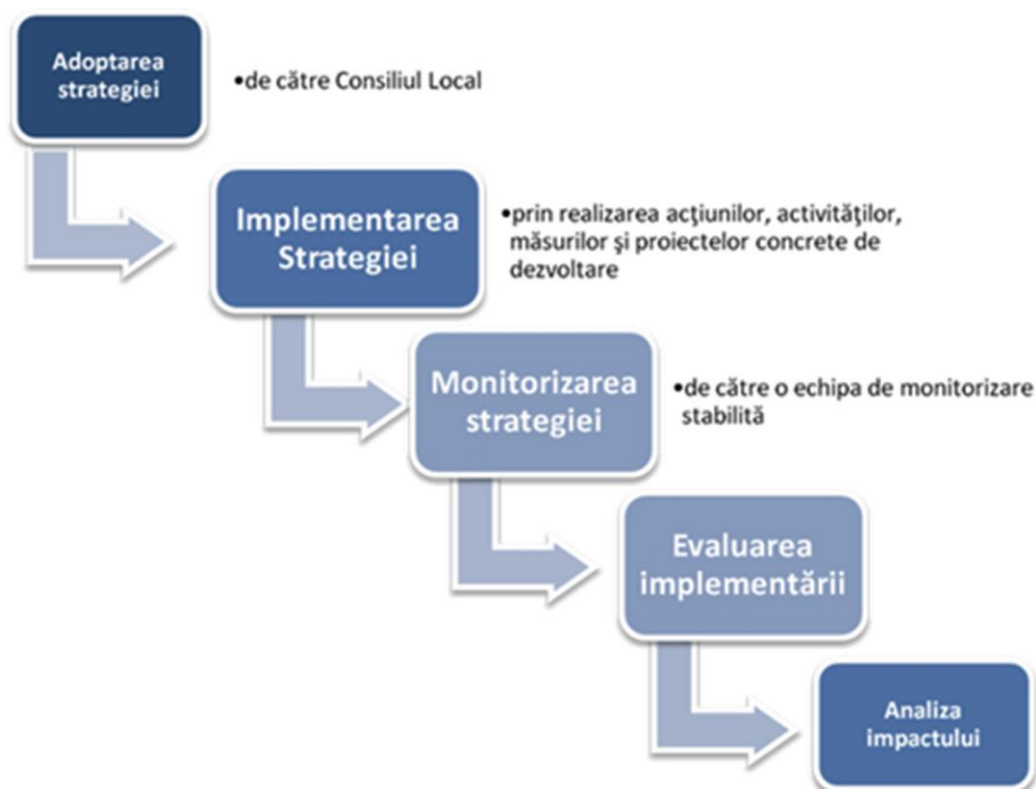
2.8. Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală

2.8.1. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei Aluniș, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice și cu dezvoltarea teritorială, estimarea impactului proiectelor s-a realizat în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse.

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un document cu caracter normativ și prospectiv care cuprinde o analiză reală a teritoriului local, atât din punct de vedere al situației existente, cât și din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare. Identificarea oportunităților de dezvoltare trebuie urmată de acțiuni concrete pentru implementarea proiectelor, dar și pentru monitorizarea implementării. Implementarea efectivă a strategiei de dezvoltare depinde în mod fundamental de capacitatea administrației locale de a atrage fondurile necesare pentru a finanța acțiunile selectate și de a gestiona fondurile de la bugetul local.

Absorbția fondurilor disponibile depinde însă, alături de eligibilitatea acțiunilor, de capacitatea instituțională de a iniția proiecte și de a lucra în parteneriate pentru atingerea scopurilor strategice. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică bine definită. În vederea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se vor parcurge următorii pași:

2.8.2. Prioritizarea portofoliului de proiecte

Portofoliul de proiecte propus pentru orizontul de timp 2027, este unul larg și cuprinzător, astfel încât să rezolve problemele identificate și să contribuie la îndeplinirea viziunii de dezvoltare. Totuși, implementarea strategiei va fi realizată în baza unui proces de prioritizare al investițiilor, în baza unor criterii de selecție, precum:

- Gradul de maturitate al ideii de proiect
- Contribuția ideii de proiect la atingerea priorității de investiții
- Contribuția ideii de proiect la îndeplinirea indicatorilor Obiectivului Strategic
- Caracterul integrat al ideii de proiect
- Surse de finanțare disponibile

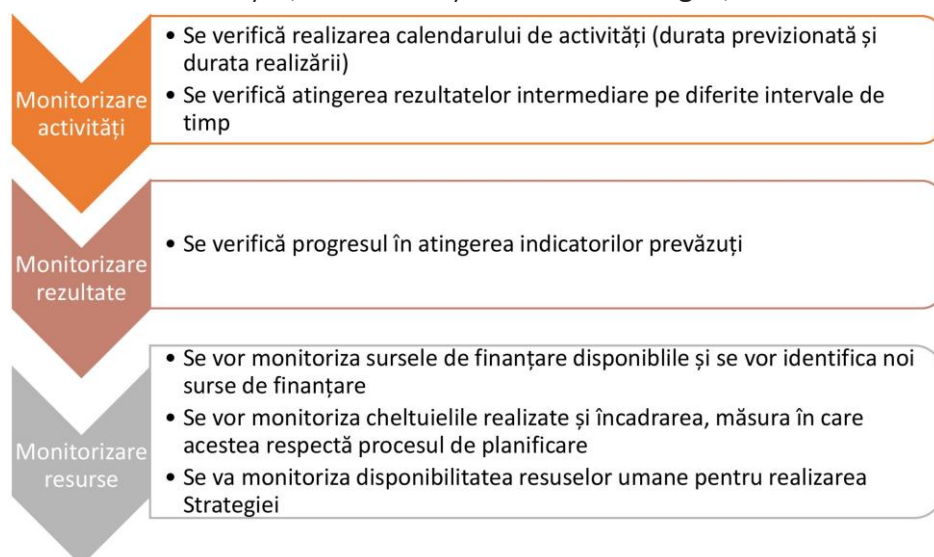
2.8.3. Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea evoluției implementării strategiei este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public. Această procedură va fi realizată de angajații aparatului propriu de specialitate, desemnați prin decizia Primarului comunei Aluniș. Monitorizarea strategiei va consta în verificarea implementării activităților, colectarea datelor necesare pentru indicatorii de evaluare pentru a aprecia performanțele strategiei în raport cu obiectivele stabilite.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale întocmite de către responsabilii numiți, care vor evalua:

- stadiul în care se află diversele acțiuni programate în cadrul strategiei;
- necesitatea revizuirii acțiunilor, acolo unde este cazul;
- timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor;
- alte aspecte solicitate de Consiliul local.

Se vor monitoriza activitățile, rezultatele și resursele strategiei, astfel:

2.8.4. Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizare a Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acestora conform noilor priorități identificate.

Se recomandă revizuirea documentului programator la perioade mai mari de timp (3-5 ani) sau în cazul unor schimbări socio-economice sau administrative majore sau în cazul realizării altor documente strategice importante care necesită integrare în strategia de dezvoltare.

Procesul de evaluare va fi realizat în baza următoarelor criterii:

Efectivitatea	• În ce măsură s-au atins indicatorii preconizați la momentul elaborării?
Cauzalitatea	• Care au fost factorii care au contribuit sau au afectat implementarea proiectului? • Ce alți factori de risc nu au fost luați în considerare?
Eficiența	• Raportarea rezultatelor obținute la resurse-productivitatea?
Sustenabilitatea	• Vor continua rezultatele obținute să se mențină și să-și manifeste efectele pozitive și după încheierea perioadei de implementare?
Relevanța	• Se verifică relevanța măsurătorilor din documentul de politică pentru un proces viitor, ținând cont de modificările apărute în perioada de implementare?
Rezultate secundare	• Care sunt consecințele neprevăzute (pozitive și negative) apărute pe perioada implementării? • Cum pot fi valorificate sau eliminate acestea?

O evaluare a impactului strategiei se va face la sfârșitul perioadei de programare, respectiv în anul 2027, când se vor putea compara rezultatele înregistrate la sfârșitul perioadei față de perioada de bază, anul 2020. Evaluarea va aprecia, în egală măsură performanța – realizarea obiectivelor propuse și procesul – modul în care au fost atinse obiectivele strategice. Abaterile constatate pot impune luarea unor măsuri de corecție agreeate de comun acord prin contractele de finanțare semnate între părți.

2.8.5. Indicatori de monitorizare

Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor. Pentru realizarea evaluării corespunzătoare privind implementarea strategiei, se vor lua în considerare următorii indicatori de monitorizare:

Denumire indicator	Cod indicator	Unitate de măsură	An de referință
DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 - DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE BAZĂ ȘI CREȘTEREA ACCESIBILITĂȚII ÎN COMUNA ALUNIȘ			
Străzi reabilite/asfaltate	DS1_1	km	2020
Piste de biciclete	DS1_2	km	2020
Locuințe racordate la rețeaua de apă potabilă	DS1_3	% din totalul gospodăriilor	2020
Locuințe racordate la rețeaua de canalizare menajeră	DS1_4	% din totalul gospodăriilor	2020
Locuințe racordate la rețeaua de gaz	DS1_5	% din totalul gospodăriilor	2020
Mijloace de transport electrice/hibride pentru transport public/scop comunitar	DS1_6	Număr	2020
Mijloace de transport electrice/hibride pentru transportul elevilor	DS1_7	Număr	2020
Drumuri forestiere modernizate	DS1_8	Km	2020
Drumuri agricole modernizate	DS1_9	Km	2020
Camere de supraveghere video	DS1_10	Număr	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 - ECONOMIE LOCALĂ ȘI AGRICULTURĂ			
Măsurile de sprijinire al întreprinderilor de economie socială	DS2_2	Număr	2020
Acțiuni de promovare a comunei pentru atragerea investitorilor	DS2_3	Număr	2020
Acțiuni pentru promovarea dezvoltării economiei circulare și sprijinul dezvoltării afacerilor locale	DS2_4	Număr	2020
Numărul cooperativelor și/sau a grupurilor de producători din comuna Aluniș	DS2_5	Număr	2020
Suprafața de teren agricol cultivată	DS2-6	Ha	2020
Numărul agenților economici care activează în sectorul agricol	DS2-7	Număr	2020
Gradul de colectare al impozitelor și taxelor persoanelor juridice	DS2-8	%	2020
Numărul agenților economici care au adoptat soluții pentru tranziția către economia circulară	DS2-9	Număr	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 - EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ			
Numărul infrastructurilor educaționale reabilite/extinse/modernizate	DS3_1	Număr	2020

Denumire indicator	Cod indicator	Unitate de măsură	An de referință
Evoluția populației școlare	DS3_3	Număr	2020
Gradul de promovabilitate	DS3_4	Număr	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii	DS3_5	%	2020
Rata de participare a adulților la cursurile de formare profesională	DS3_6	%	2020
Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație	DS3_7	%	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 - MEDIU ȘI CLIMĂ			
Investiții în energia verde/regenerabilă	DS4_1	Mii lei	2020
Gradul de eficientizare al consumului de energie	DS4_2	%	2020
Gradul de colectare selectivă a deșeurilor	DS4_3	%	2020
Gradul de eficientizare al consumului de energie	DS4_4	%	2020
Acțiuni de informare și promovare privind colectarea selectivă	DS4_5	Număr	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 5 - SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ			
Număr de întreprinderi sociale sprijinite	DS5_1	Număr	2020
Număr persoane asistate social	DS5_2	Număr	2020
Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii sanitare	DS5_3	Mii lei	2020
Servicii sociale noi	DS5_4	Număr	2020
Infrastructură socială nou creată sau modernizată	DS5_5	Număr	2020
Sporul natural	DS5_6	%	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 6 - TURISM, CULTURĂ, SPORT ȘI RECREERE			
Numărul structurilor de cazare	DS6_1	Număr	2020
Numărul locurilor de cazare în unitățile de primire turistică din localitate	DA6_2	Număr	2020
Obiective turistice nou introduse în circuitul turistic	DA6_3	Număr	2020
Numărul manifestațiilor culturale organizate	DS6_4	Număr	2020
Gradul de diversificare al activităților recreaționale	DS6_5	Număr	2020
Numărul de turiști	DS6_6	Număr	2020
Numărul nopților de cazare	DS6_7	Număr	2020
Monumente istorice restaurate și modernizate	DS6_8	Număr	2020

Denumire indicator	Cod indicator	Unitate de măsură	An de referință
DIRECȚIA STRATEGICĂ 7 - ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII			
Servicii publice digitalizate	DS7_1	Număr	2020
Măsuri de digitalizare implementate	DS7_2	Număr	2020
Persoane instruite privind utilizarea noilor tehnologii	DS7_3	Pers.	2020
DIRECȚIA STRATEGICĂ 8 - CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI COOPERARE			
Numărul parteneriatelor public-private	DS8_1	Număr	2020
Aderarea UAT la noi asociații de dezvoltare comunitară integrată	DA8_2	Număr	2020
Schimburi de experiență	DA8_3	Persoane participante	2020
Gradul de colaborare cu localități din alte țări	DS8_4	Număr localități colaboratoare	2020
Parteneriate public-private	DS8_5	Număr	2020

2.9. BIBLIOGRAFIE

2.9.1. Documente strategice

- Strategia de dezvoltare locală a Comunei Aluniș 2014 -2020
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României–România policentrică 2035
- Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021–2027
- Programul Operațional Regional 2021–2027 – Regiunea Centru – România
- Planul Național de Redresare și Reziliență 2020
- Strategia Privind Digitalizarea Educației Din România 2030 - Document în consultare publică în perioada 18 decembrie 2020 – 15 februarie 2021
- Master Planului General de Transport
- Strategia Națională pentru Prevenirea Situațiilor de Urgență
- Strategia Națională pentru Gestionarea Riscului de Inundații pe termen mediu și lung (HG nr.846/2010)

2.9.2. Alte surse

- Buletin de date statistice și informații sintetice, Trimestrul I–2020 - document elaborat de Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru
- Recesământul populației și al locuințelor–an 2011
- Baze de date statistice - Tempo Online
- Lista monumentelor istorice 2015–județul Mureș
- Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România - Grupul Băncii Mondiale, pregătit de Unitatea de Dezvoltare Umană

2.9.3. Pagini web

- <https://www.primaria-alunis.ro/>- Site-ul oficial al comunei Aluniș
- <https://www.siiir.edu.ro/> - pagină oficială a Ministerului Educației și Cercetării Științifice cu informații privind rețeaua școlară
- <https://ro.wikipedia.org/> - Enciclopedia liberă Wikipedia
- <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000>
- <http://biodiversitate.mmediu.ro/ro/natura2000>
- <http://www.dezvoltareintercomunitara.ro/baza-de-date.html>
- <http://www.gal-dms.ro/> - Site GAL Defileul Mureșului Superior

- <https://mfe.gov.ro/pnrr/>
- Ministerul Culturii - <http://www.cultura.ro/lista-monumentelor-istorice>
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru - <http://www.adrcentru.ro/>
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - <https://www.madr.ro/>
- Comisia Europeană - <https://ec.europa.eu>
- Ministerul Culturii – Europa Creativă - <https://www.europa-creativa.eu/>
- Granturile SEE și Norvegiene - <https://www.eeagrants.ro/>
- Ministerul mediului – programul LIFE - <http://lifeprogram.ro/>
- The Romanian Sustainable Energy Cluster - <http://www.rosenc.ro/>
- Administrația Fondului Cultural Național - <http://www.afcn.ro/>
- Administrația Fondului pentru Mediu - <http://www.afm.ro/>
- Top Firme - <https://www.topfirme.com/>